

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannym i wydaniu wieczornym. — w niedziele i święta tylko wydanie poranne. — natomiast w dni poświęczone tylko wydanie wieczorne

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr Marjan Chelmski, wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu św. Marcina 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 132

Poznań, poniedziałek dnia 21 marca 1932

Rok XXVII

Jątrząca rana

Pisaliśmy niedawno na tym miejscu, że poczuwamy się do obowiązku występowania w obronie społeczeństwa, krzywdzonego przez samowolę odnoszących urzędów skarbowych przy ściąganiu podatków. Samo się przez się rozumie, że mamy na względzie dobro ogółu. Jeżeli przytaczamy pewne przykłady, czynimy to wyłącznie dla zobrazowania ich jaskrawości — praktyk, jakie się rozpanoszyły w urzędach skarbowych. Obrona interesów jednostek nie do nas należy. Niech się pod tym względem nikt nie oddaje złudzeniu. Zawsze walczyć będziemy ze złem wyłącznie ze stanowiska ogólnego.

Od tego jednakowoż nie cofniemy się, bo krzywdzenie społeczeństwa przez urzędy skarbowe stało się raną jątrzącą na organizmie naszym gospodarczym, którego siły żywotne są już i tak strasznie podcięte. Nie można resztek tych sił dorzynać tęym nożem i obywateli państwa doprowadzać wręcz do rozpacz. Obywatel musi uczciwie spełniać swe obowiązki wobec skarbu państwa, ale tak samo spoczywa obowiązek postępowania legalnego i sumiennego na władzy skarbowej w stosunku do obywatela.

W sprawie zarzutów naszych, podniesionych w numerze 112, izba skarbowa ogłasza następujący komunikat prasowy:

„W numerze 112 „Kurjera Poznańskiego” z dnia 9 marca 1932 r. ukazał się artykuł p. t. „Przeciw samowoli w dziedzinie ściągania podatków”. W wyniku przeprowadzonych dochodzeń izba skarbowa komunikuje, że zarzuty przeciwko I urzędowi skarbowemu na m. Poznań polegały na prawdzie, gdyż urząd ten w pewnym wypadku istotnie — wskutek omyłkowego nieodnotowania w księgach bieżących decyzji komisji odwoławczej — wykazał do egzekucji kwotę wyższą od zaległości faktycznej. Prezes izby skarbowej nałożył na urzędników, winnych zaniedbania lub niedozoru, kary porządkowe skrócenia urlopu wypoczynkowego oraz zarządził rozwiązanie stosunku służbowego z urzędnikiem, winnym wpisania nienależnej kwoty do nakazu sekwestracyjnego.

„W drugiej sprawie dotyczącej urzędu skarbowego na powiat poznański większość zarzutów ujętych w artykule nie została potwierdzona wynikami dochodzeń urzędowych. W tej sprawie prezes izby skarbowej zarządził przedłożenie odwołania komisji odwoławczej w tempie przyspieszonym i polecił wstrzymać kroki egzekucyjne aż do czasu wydania ostatecznej decyzji”.

W związku z przykładami, których dotyczy powyższy komunikat, raz jeszcze podkreślamy z naciskiem:

że komisja szacunkowa podatku dochodowego obowiązana jest na prośbę pisemną podatnika udzielić mu na jego koszt — w terminie tygodniowym — odpisu uchwały swej w przedmiocie określenia dochodu i obliczenia podatku; że w razie odwołania do komisji odwoławczej, komisja szacunkowa, o ile odwołania nie rozstrzyga własną władzą ma obowiązek przedłożenia odwołania w 30 dni komisji odwoławczej do rozstrzygnięcia;

Zmiany w rządzie

Trzej ministrowie podali się do dymisji - Nominacje nowych — Likwidacja min. robót publicznych i reform rolnych, oraz prawdopodobnie min. poczt

Warszawa, 21. 3. (PAT). W dniu dzisiejszym 3 ministrowie: rolnictwa sen. dr. Leon Janta - Polczyński, reform rolnych prof. dr. Leon Kozłowski i robót publ. gen. Mieczysław Norwid Neugebauer zgłosili na ręce p. premjera prośby o dymisję. W związku z tem odbyło się w dniu dzisiejszym posiedzenie Rady Min., po którym prezes Rady Min. udał się na Zamek i został przyjęty przez p. Prezydenta. P. Prezydent przyjął prośby o dymisję i na wniosek p. premjera mianował: inż. Seweryna Ludkiewicza min. rolnictwa i min. reform rolnych, inż. Adolfa Kühna

min. robót publ., z tem, że min. Kühn zachowa równocześnie tękę komunikacji a prof. Władysława Zawadzkiego min. bez teki.

Warszawa, 21. 3. (Tel. wł.). — W uzupełnieniu doniesień o zmianach w rządzie należy zanotować pogłoskę, że najprawdopodobniej obok likwidacji ministerjum reform rolnych i robót publicznych, nastąpi także likwidacja ministerjum poczt, które zostanie przydzielone do ministerjum przemysłu i handlu pod kierownictwem inż. Boernerera. (w)

Tarcia wewnętrzne w Niemczech

Hitlerowcy wciąż się tłumaczą — Oświadczenie rządu Turynji

Berlin, 21. 3. (PAT.) Na zlecenie Hitlera poseł narodowo-socjalistyczny Goering przyjął przedstawicieli prasy zagranicznej, którym usiłował wytłumaczyć, że akcja rządu pruskiego przeciwko przygotowaniom oddziałów szturmowych do zamachu stanu jest wyłącznie manewrem wyborczym.

Narodowo-socjalistycy — oświadczył poseł Goering — spodziewają się uzyskać przy wyborach do sejmiku pruskiego 40 procent głosów. Po tem zwycięstwie gotowi będą utworzyć wraz z innymi stronnictwami nacjonalistycznymi rząd koalicyjny w Prusach.

Nacjonalistyczna „Boersen Zeitung”

Rozejm polityczny w praktyce — Oburzenie socjalistów — Niedoszły rząd hitlerowski

Berlin, 21. 3. (PAT.) Pomimo rozejmu politycznego partja narodowo-socjalistyczna zwołała do Brunswiku na święta Wielkiej Nocy organizacyjny zjazd młodzieży hitlerowskiej, na którym przemawiać będą znani przywódcy narodowych socjalistów gen. Litzman i szef sztabu oddziałów szturmowych kpt. Rehm.

Berlin, 21. 3. (PAT.) Na zjeździe wirtemburskiej partji socj. dem. wygłosił Breitscheid przemówienie, w którym wystąpił przeciw min. Groenerowi z powodu przyjęcia 2 przedstawicieli partji nar. socj. Göringa i Francka.

Breitscheid uważa za niewłaściwe, aby minister Rzeszy ułatwiał audjencje i konferował z przedstawicielami partji nar. socj. w momencie kiedy rząd pruski stwierdził nielegalność jej

donosząc o tem przyjęciu, z wyraźnym zadowoleniem zaznacza, że „wśród reprezentantów prasy zagranicznej oczywiście nie było Francuzów, Polaków i Czechów”.

Berlin, 21. 3. (PAT.) Rząd Turynji ogłasza komunikat, stwierdzający, że w nocy z 13 na 14 marca hitlerowcy na obszarze całego terytorjum Turynji zmobilizowali oddziały szturmowe pod hasłem „marsz na Berlin”. Rewizje, przeprowadzone u działaczy narodowo-socjalistycznych wykazały, że szturmowcy byli wyekwipowani i zaprowiantowani do marszu polewego.

postępowania i kiedy partja ta agituje przeciw urzędującemu prezydentowi Rzeszy. Zachowanie Groenera wobec partji nar. socj. robi wrażenie, że uległ on wpływow pewnych czynników min. Reichswehry, które w specjalny sposób ustosunkowuje się do socj. nar. widząc w niej przedstawicieli hasel zbrojeniowych.

Berlin, 21. 3. (PAT.) „Neue Montags Ztg.” ogłasza przygotowaną z góry przez partję nar. socj. listę rządu, który miał być powołany w razie zwycięstwa hitlerowców. Kanclerzem miał być Strasser, tękę min. spraw wewn. otrzymać miał Frick, spraw zagranicznych Rosenberg, Reichswehry gen. Epp, finansów dr. Schacht. Na miejsce Meissnera miał być mianowany kpt. Göring.

Dokoła projektu federacji naddunajskiej

Paryż, 21. 3. (PAT.) Wiadomość, jakoby rząd angielski miał udzielić oficjalnej odpowiedzi na memoriał francuski w sprawie współpracy gospodarczej krajów naddunajskich nie odpowiada prawdzie.

Rząd angielski uznając zasadniczo memoriał francuski poczynił jednak kilka uwag. Przedewszystkiem wypowiedział on pogląd, iż wskazane byłoby odłożenie zbadania tego zagadnienia aż do czasu zwołania komisji europejskiej Ligi Narodów. Rząd angielski zamierza uzależnić swoją pomoc

od udziału wielkich mocarstw w akcji kredytowej, oraz dać kredyt angielski w celu rozwinięcia handlu między krajami naddunajskimi i Anglią.

Paryż, 21. 3. (PAT.) W tutejszych sferach bułgarskich podkreślają z zadowoleniem, że w odpowiedzi na memoriał francuski Niemcy domagają się, aby również i Bułgaria weszła do federacji krajów naddunajskich. Bułgaria przez swoje położenie geograficzne i sytuację gospodarczą jest uprawniona do wzięcia udziału w projektowanym bloku

że przed dokonaniem zajęcia nastąpić ma pisemne upomnienie płatnika.

Przeciwko tym przepisom grzeszą władze skarbowe bardzo często. Odwołania bywają niezalatwione — twierdzimy to dosłownie — przez lata. Władza

skarbową umie podatnikowi posłać śpiesznie egzekutora bez uprzedniego upomnienia, ale nie raczy latami spełnić podstawowego obowiązku wobec podatnika: zalać jego odwołania i zakomunikować mu decyzję.

A nawet, gdy ostatecznie to się stanie, zaczyna się nowa długa walka o wykonanie tej decyzji, bo podatnik może długo, bardzo długo czekać, nim odnośny urząd zechce kasę zawiadomić, że podatnikowi przy płaceniu nowego podatku wolno potrącić odnośną sumę.

Faktem jest, że gdyby podatnicy tak „szybko” spełniali swe obowiązki wobec skarbu państwa, jak funkcjonują urzędy skarbowe, gdy chodzi o zalać odwołania i innych pretensyj podatników, to nie skończyłoby się wogóle płacenie kar za zwłokę.

W sprawie ś. p. Dyjonizego Knasta ogłasza izba skarbowa następujący komunikat:

„W sprawie ś. p. Dyjonizego Knasta Stowarzyszenie Kupców Chrześcijan rozesało komunikat stwierdzający, że zaległości podatkowe zmarłego rozłożone były na raty, płatne co drugi dzień po 500 zł, który to fakt nigdy nie miał miejsca. Ponieważ Stowarzyszenie w powtórnym komunikacie twierdzenie swoje podtrzymuje, a nadto ogłasza inne fakty, niezgodne z prawdą, izba skarbowa skierowała sprawę na drogę sądowną”.

Z drugiej strony informują nas, że Stowarzyszenie Kupców Chrześcijan będzie usiłowało na podstawie posiadanych materiałów przeprowadzić dowód prawdy.

Ostatecznie otrzymujemy z izby skarbowej następujące sprostowanie:

„Nieprawdą jest, że „w roku bieżącym zakazano wszystkim właścicielom składów, utrzymujących magle, wykupywanie dodatkowych patentów czwartej kategorii”, natomiast prawdą jest, że w roku bieżącym wykupywania tych patentów nie zakazywano lub nakazywano, a obowiązek nabywania świadectw przemysłowych czwartej kategorii handlowej ciąży na właścicielach przedsiębiorstw wynajmu magli od chwili wejścia w życie ustawy z dnia 15 lipca 1925 r. o państwowym podatku przemysłowym („Dz. U. R. P. nr. 79, poz. 550”).

Rzadki głos niemiecki

Berlin, 21. 3. (PAT.) Ks. Schreiber, arcybiskup berliński, udzielił przedstawicielowi „Petit Journal” wywiadu, i oświadczył, że widzi konieczność porozumienia francusko-niemieckiego, które stanowiłoby „opokę pokoju”.

W dalszym ciągu wywiadu dodał on: „pracuję z całym wysiłkiem nad zbliżeniem Niemiec z Polską. Jesteśmy sąsiadami a z sąsiadem trzeba żyć w zgodzie. Polska potrzebuje naszej współpracy, zwłaszcza ze względu na bliskie sąsiedztwo z Sowietami.

Pozostaje niestety kwestja gdańska, tak przykra dla uczuć niemieckich. Polska potrzebuje portu ale czy nie byłoby możliwe znaleźć rozwiązanie, które uwzględniając drażliwość interesów, doprowadziłoby do uspokojenia, a to jest moim najgorętszym pragnieniem”.

Zamknięcie szkół polskich w Rydze

Warszawa, 21. 3. (Tel. wł.). — Z Rygi donoszą o zamknięciu 9 szkół polskich, z których 6 było utrzymywanych przez związki polskie. Zamknięto je pod pozorem, że większość uczniów uczęszczających do tych szkół, nie zalicza się do narodowości polskiej. (w)

Komentarz do statystyki

Na imponujące cyfry, które marszałkowie naszych izb ustawodawczych przy zamknięciu sesji udowodniali „sprawność” „sanacyjnego” parlamentarizmu, zapewne większość obywateli odpowiedziała sobie znanym, starym przysłowiem: Co nagle, to po djabie. Ponieważ i my jesteśmy tego samego zdania, zatem nie zajmowalibyśmy się całą tą marszałkowską statystyką, gdyby nie jedno zdanie z przemówienia marszałka Senatu p. Raczkiewicza. Zdanie to brzmi: „W czasie sesji nie zgłoszono żadnych wniosków senatorskich, zaś interpelacji tylko 10”.

Ponieważ bezpośrednio przedtem była mowa o karach dyscyplinarnych, a zaraz potem o sędzię marszałkowskim, przeto zdanie wyżej przytoczone, choćby nawet autor nie miał tej intencji, wypadło w przemówieniu jako pochwała Senatu, który przy załatwianiu 192 ustaw, w tem 185 z inicjatywy rządu i 7 z inicjatywy poselskiej, sam ze swej strony nie uważał za potrzebne zgłaszać żadnych wniosków, a tylko 10 razy o coś tam rząd zainteresował. A że w Sejmie nie tylko opozycja, ale nawet B. B. zgłaszał rozmaite wnioski, zatem bez bliższego komentarza sprawa wyglądałaby w ten sposób, że Senat bardziej harmonijnie współpracuje z rządem, czyli że opozycja senacka jest nie tak ostro jak sejmowa.

Taki pogląd byłby niesłuszny, i dlatego do powiedzenia p. marszałka Raczkiewicza musimy dodać kilka słów wyjaśnienia.

P. marszałek Raczkiewicz, mówiąc o „wnioskach senatorskich”, nie miał na myśli poprawek, które w Senacie zgłaszano do projektów ustaw, uchwalonych uprzednio w Sejmie. Poprawek takich było bardzo wiele. Senacki Klub Narodowy podejmował wszystkie ważniejsze poprawki Klubu sejmowego i czasami dodawał do nich własne dla podkreślenia, że obóz narodowy walkę o zasadnicze przepisy prawa prowadzi konsekwentnie aż do końca. Sporo poprawek zgłaszał i uchwalał także senacki klub B. B., poprawiając czasami zbyt radosną twórczość sejmowego BB.

Nie o poprawkach zatem myślał p. marszałek Raczkiewicz, ale o zupełnie samodzielnych wnioskach. Te zaś dzieli się na 2 kategorie: 1) wnioski, zawierające projekty ustaw i 2) rezolucje, czyli wnioski wzywające rząd do wykonania lub zaniechania pewnych spraw.

Co do pierwszej kategorii, czyli projektów ustaw, to nie dziwnego, że Senat takich wniosków nie zgłaszał, ponieważ nie ma do tego prawa. Według art. 10 konstytucji „prawo inicjatywy ustawodawczej przysługuje rządowi i Sejmowi”. Zaś w art. 37, wymienianym, które prawa i obowiązki Sejmu i posłów odnoszą się do Senatu i senatorów, prawo inicjatywy ustawodawczej jest pominięte.

Pozostają rezolucje, rozpoczynające się od stereotypowej formułki: „Sejm wzywa rząd...”. W pierwszym Senacie lewica, która — jak wiadomo — była przeciwniczką dwuizbowości i dążyła do zniesienia lub, co najmniej, ograniczenia Senatu, kwestionowała jego prawo nawet do takich wniosków, w czym znajdowała poparcie większości Sejmu i ówczesnego jego marszałka p. Rataja. Tylko wytrwałemu dążeniu pierwszego marszałka Senatu Wojciecha Tramp-

czyńskiego zawdzięcza druga izba prawo wnoszenia rezolucji i interpelacji.

Znaczenie tych rezolucji jest jednak dość problematyczne. Ponieważ nie są one ustawami, rząd nie ma formalnego obowiązku do nich się stosować. W normalnych warunkach parlamentarnych rząd zazwyczaj respektuje wyrażoną w ten sposób wolę większości przedstawicielstwa narodowego, ale w pewnych wypadkach bez narażania się na konstytucyjną odpowiedzialność może się od wykonania jej uchylić.

Rządy pomajowe od początku wystąpiły przeciwko tej formie uchwał parlamentu, określając ją jako ingerencję władzy ustawodawczej w zakres działania władzy wykonawczej, czyli jako t. z. „sejmowładztwo”. W poprzednich swoich sejmach, w których rząd nie miał większości, uchwalano wiele rozmaitych rezolucji, których rząd nie uznawał za obowiązujące dla siebie i nie wykonywał.

Wynika z tego, że jakiegokolwiek „wzywanie rządu przez B. B. czy to w Sejmie, czy w Senacie, jest zupełnie wykluczone. Mogłaby to robić opozycja, która nie jest skrepowana ustrojowo — interpretacyjnymi „uzusami” rządów pomajowych. Jednak stosunki wzajemne między rządem a opozycją są u nas takie, że opozycja postępuje słusznie, nie zgłaszając w obecnym Sejmie i Senacie żadnych rezolucji.

Wezwanie rządu przez opozycję do wykonania czy zaniechania pewnej sprawy może mieć sens praktyczny i moralny tylko wtedy, jeśli zachodzi możliwość poparcia tego wezwania, jako merytorycznie słusznego, przez większość, a zatem uchwalenia go przez Sejm czy Senat, a następnie częściowego choćby wykonania przez rząd. Otóż w naszych warunkach jest to absolutnie niemożliwe. Opozycja jest zgóry pewna że każde jej zwrócenie się do rządu, nawet w najżywoźniejszej dla narodu czy państwa sprawie, będzie przez większość odrzucone. W najlepszym razie podany będzie taki motyw, że rząd sam w danej sprawie znajdzie najlepsze załatwienie.

Zdarzało się dawniej, kiedy takie rezolucje jeszcze zgłaszano, iż zarzucono wnioskodawcom, że żądają za mało, ponieważ rząd ma zamiar zrobić znacznie więcej. Tak czy inaczej, odrzucenie rezolucji jest a contrario aprobatą postępowania rządu, na czem opozycji zależeć nie może.

Gdyby nawet ktoś uważał, że zgłoszenie wniosku, choćby zgóry skazanego na odrzucenie, jest potrzebne dla znaczenia stanowiska pewnej grupy parlamentarnej w danej sprawie, to daleko lepszym sposobem na to jest interpelacja, czyli zapytanie rządu, aniżeli wzywanie kogoś, do kogo się nie ma zaufania i z kim nie chce się mieć żadnych stosunków o charakterze „współpracy”.

I dlatego pochwała Senatu, zawarta w tem, że nie zgłaszał on żadnych wniosków, jest — jak widzimy — wewnątrz pusta. Wniosków ustawodawczych Senatowi składać nie wolno, rezolucji zaś większość zgłaszać nie może, a opozycja — nie chce. Oto jest konstytucyjna i polityczna prawda w tej sprawie, której nie zauważył p. marszałek Raczkiewicz. M. K.

Chęć przedstawienia Warszawy i Polski, jako kraju dziękiego, jest tu widoczna, ale dlaczego aż tak daleko posunięta, że każdy czytelnik musi sobie powiedzieć: co to za dureń opowiada tak głupio?

„Każdy urzędnik uważał się za niezmiernie ważnego i nawet gońcy w ministerstwach nazywali się wzajemnie: panie dyrektorze, a między niższymi urzędnikami zwykły tytuł brzmiał: panie prezydentcie”. (str. 30)

To daje miarę, jak dalece niema granic w opowiadaniach imci p. Wł. Korostowetza, który z lubością przedstawia następnie rzekome hulanki nocne warszawskie, a pod koniec tego wstępного rozdziału powiada:

„Uwielbianie wszelkich rzeczy francuskich było tak dalece posunięte, że panie z towarzystwa chętnie się wzajemnie: panie dyrektorze, a między niższymi urzędnikami zwykły tytuł brzmiał: panie prezydentcie”. (str. 30)

Wiadomo już czego można oczekiwać od tego pisarza politycznego spod ciemnej gwiazdy, który będzie dalej mówił:

„Myślo niepodległej Polsce nie była żadną miarą poczęta przez Polaków, lecz

przez Niemców, którzy w r. 1916 ogłosili niepodległe państwo polskie” (str. 50)

W tym samym duchu przedstawione są w dalszych rozdziałach, częściowo bardzo nudnych mimo tych urozmaiceń jaskrawych sprawy mniejszości, a osobno Niemców obszernie prawosławia i emigracji rosyjskiej, poczem znowu Gdańska i stosunków Polski z Niemcami w sposób niedwuznaczny co do źródeł i celów.

St. St.

Bałwochwalstwo

Jak świat światem wszelkiemu bałwochwalstwu towarzyszyły zawsze rysy śmieszności. Zwolennicy Piłsudskiego oficjalnie pracują stale na potwierdzenie tej zasady. Ostatnie imienniny Piłsudskiego dały nową potemu sposobność: Oto p. Antoni Anusz na naczelnym miejscu głównego pisma obozu rządowego, „Gazety Polskiej”, stawia zagadnienie:

„Ciekawe jest w tej mierze zestawienie rezultatów, osiągniętych przez Napoleona i Piłsudskiego”.

Po długim wywodzie dochodzi nieoceniony p. Anusz oczywiście do wniosku, że Napoleon wobec Piłsudskiego to, mówiąc z warszawska, pętał i szczytniak.

Nieco dalej w temsamym piśmie p. Z. Michałowski podnosi zalety Piłsudskiego jako nauczyciela:

„Praca nauczycielska Marszałka jest właśnie tą pracą, która — oszczędzając słów — nie szczędzi żywych przykładów”

Szczędzi słów? To jest niestety twierdzenie. I jakich nie szczędził!

W innym znowu piśmie, w „Kurjerze Porannym” pojawiły się pod skromnym nagłówkiem „Z rozmyślań nad Wielkim Człowiekiem” takie zdania:

„Dlatego życie Wielkich Ludzi jest najbogatsze w cierpienia, których źródło jest zewnętrzne, ale tkwi ono też wewnątrz tego ducha, którego powszechność nie rozumie, horyzontów jego nie sięga, ściga go natomiast w dół, gdy muszę wewnętrznym tamtego jest ciągle pęd ku gorze”.

A dalej:

„Józef Piłsudski jest Wielkim Człowiekiem szczęścia. Powodzenie stało się Jego towarzyszem i dało granit jako podstawę dla Jego wielkości. Zyskało Mu zwolenników nawet pośród tych, co wczoraj Jego byli wrogami!”

To w stronę rycerzy powodzenia z czwartej brygady.

I wreszcie:

„Za tyle udurzeń i cierpień Polska wydała z siebie Józefa Piłsudskiego. Za tyle poniewierki, cierpień, poniżeń i obelg, Piłsudski doznał najwyższego gatunku szczęścia: wskrzesił Polskę. Należy On do nielicznej w ludzkości rodziny Tytanów, który pomieścił w sobie duszę całego narodu, którego jest wielkim ojcem”.

Jakżeż można mówić o Piłsudskim jako „wielkim ojcu” narodu, gdy naród ten nazwany został — „narodem idiotów”?

Echa „imienin”

Wczoraj przed południem na ulicach miasta grupy publiczności manifestowały znowu ku czci Romana Dmowskiego, gen. Józefa Hallera i przywódców obozu narodowego.

W nocy z soboty na niedzielę ulica Wjazdowa oblepiona została przez nieznaną sprawców plakatami z napisem „Ulica marszałka Józefa Piłsudskiego”. Plakaty te zostały natychmiast usunięte przez przechodniów.

Na wczorajsze uroczystości „imieninowe” ściągnięto członków „Strzelca” z całej Wielkopolski. Wogóle wyrzucano znowu mnóstwo pieniędzy całkiem bezproduktywnie.

Bydgoszcz, 21. 3. (Tel. wł.). — W czasie uroczystości „imieninowych” w Bydgoszczy doszło do silnych demonstracji.

W piątek podczas capstrzyku obrzucono jajami maszerujący oddział „strzelców”, tak że musieli po defiladzie udać się do koszar celem oczyszczenia mundurów, wypożyczonych im przez wojsko.

W niedzielę demonstracje przeciwko „Strzelcowi” były bardzo silne. Podczas defilady przypominano głośno różne kryminalne sprawy jego członków m. in. słynne dziś w całej Polsce „popisy” w Chojnicach. Natomiast, gdy maszerowały oddziały wojskowe wznoszono okrzyki na cześć armii narodowej i gen. Józefa Hallera.

Podczas tych demonstracji na przetrzeźni od pl. Teatralnego do pl. Wolno-

ści w szeregach stojącej na chodnikach publiczności wkroczyła policja i dokonała wielu aresztowań. Ujętych odprowadzono na komisariat, przyczem niektórych zwolniono zaraz po spisaniu protokółów, innych zatrzymano. Jednego z zatrzymanych, p. Walkowiaka zwolniono o godzinie 20, a drugi p. Krężelewski, odprowadzony został do aresztu policyjnego, gdzie przebywał do tej chwili. Na dziś szereg obywateli, otrzymał wezwania na policję.

Wieczorem w Teatrze Miejskim odbyło się przedstawienie „Imieninowe” przy niemal pustej widowni. Na sali zebrało się najwyżej 100 osób.

W defiladzie niedzielnej brała udział m. in. straż ogniowa z całym swoim taborem ratowniczym. W tym czasie wybuchł pożar przy ul. Grodzkiej. Oczywiście — straż, zajęta w defiladzie, spóźniła się. Miasto było nikiel przybrane sztandarami. Ogólnie zwracało uwagę nieudekorowanie niektórych domów nawet przez doniedawna gorliwych „sanatorów”. (m)

Zasądzenie

„Dnia Pomorskiego”

Za publiczne zniesławienie ks. Langego z Lubawy

Toruń, w marcu.

W listopadzie 1930 r. toruński sanacyjny „Dzień Pomorski”, znany dziś ze słynnej afery z 350.000 zł. pieniędzy publicznych, wyplaconych mu tytułem „pożyczki” przez b. wojewodę Wrone-Lamota, zamieścił artykuł nastawiony pod adresem ks. wik. Langego z Lubawy. Nadmienić należy, że „Dzień Pom.” mianuje siebie organem katolickim, nie przeszkadza to mu jednak systematycznie szkalować duchowieństwo katolickie a przedmiotem jego napaści były już takie osoby, jak ks. sen. Bolt, ks. Wrycza z Wielki i wielu innych.

Ks. Langemu z Lubawy zarzucał „Dzień Pom.”, jakoby patronował bojówkarzom, że wywierał zły wpływ na młodzież itp. „Dzień Pom.” perfidnie połączył sprawę mordu, dokonanego przez zwyrodnialca Prusakowskiego na osobie ś. p. Kowalskiej w kościele lubawskim z osobą ks. L., jakoby ks. L. był moralnie odpowiedzialnym za Prusakowskiego itp.

Sprawa ta znalazła swój epilog w Toruniu przez sądem grodzkim, który w dniu 17 bm. ogłosił wyrok, skazujący redaktora odpow. „Dnia Pom.” St. Nowakowskiego za publiczne zniesławienie ks. L. na 200 zł. grzywny lub 20 dni więzienia i ponoszenie kosztów sądowych. (wel.)

Chybione zabiegi

„sanatorów” w Dębienku

Stęszew, w marcu.

Od pewnego czasu filary miejscowej „sanacji” zaczęły zapuszczać sieci na młodzież w Stęszewie i w okolicy a specjalnie zwrócono uwagę na wioskę Dębienko

Znany na naszym gruncie „sanator”, komisaryczny wójt obwodu Stęszew p. Schmidt, nasyłał parokrotnie na Dębienko różnych agitatorów „sanacyjnych”, którzy jednak nic nie mogli wskazać. Nie dając za wygraną, wysłał p. Schmidt raz jeszcze zaproszenia na specjalne zebranie w jedną z ostatnich niedziel. Dla bezpieczeństwa obstawiono lokal policją. W oznaczonym czasie przybył p. wójt w towarzystwie burmistrza Langnera ze Stęszewa i kilku „Strzelców”. Począł się czule witać z każdym z osobna, prosząc równocześnie o taskawe wystąpienie swobodnej pogawędki, na co zebrana młodzież oświadczyła, że nie życzy sobie pogawędki pod osłoną policji i zaczęła opuścić lokal. Wójt widząc to, począł prosić, aby pozostali i przyrzekli, że policja opuści lokal, co też się stało, a młodzi wrócili na salę.

Gdy uradowani „sanatorzy” zasiadli przy stole prezydalnym i p. wójt chciał otworzyć zebranie — wówczas wszyscy opuścili salę a organizatorzy z pod „strzeleckiego” znaku pozostali jak niepyszni sami.

Zatrzymani lotnicy

Berlin, 21. 3. (PAT.) Dwaj lotnicy, którzy odbyli wczoraj lot w stratosferę zostali po wylądowaniu w Feltsbergu zatrzymani przez władze czeskie do czasu nadejścia dyspozycji władz centralnych z Pragi.

Książka, zohydająca Polskę

Ukazała się obecnie w Londynie książka W. K. Korostowetza: „The Re-Birth of Poland” (Geoffrey Bles), stron 317.

Piszący o „odrodzeniu Polski” pan Władimir Konstantinowitsch Korostowetz zapewnia, że był w Polsce przez trzy lata w okresie 1918-21 przydzielony do emigracyjnej misji rosyjskiej. Okazuje się on, czemkolwiek był, człowiekiem nietylko niewybrednym, ale wogóle poniżej wszelkiego poziomu szanującego się pisarza. Można być wrogiem jakiegoś kraju, w tym wypadku Polski, ale to nie podcina za sobą koniecznie, jak w wypadku p. W. K. K., prostactwa i dziecinstwa w zmyśleniach: Oto kilka próbek z pierwszych stron książki:

„Gdy pierwszy dyplomata przybył do Warszawy, a był to, o ile się nie myle, Amerykanin, wobec czego potrzebny był ktoś, kto by miał choćby słabą znajomość języka francuskiego, celem przyjęcia go, b. generał rosyjski Jacyna był jedynym możliwym, a był on rzeczywiście bardzo nieodpowiedni na stanowisko mistrza ceremonij”. (str. 29).

Nota pod adresem Litwy w sprawie Klajpedy

Stanowisko państw - sygnatarjuszy — Oświadczenie ministra Zauniusa — Odwołanie gubernatora Klajpedy

Ryga, 21. 3. (PAT). Donoszą z Kowna, że min. Zauniusowi wręczono notę państw sygnatarjuszy, w której mówi się, że utworzenie czysto litewskiego dyrektorjatu, nie mogącego liczyć na votum ufności sejmiku klajpedkiego sprzeczne całkowicie z oświadczeniem p. Zauniusa, złożonym przed Ligą Narodów, wobec tego państwa sygnatarjusze będą musiały odrzucić ten rodzaj procedury i wyjaśnić, czy rozwiązanie sejmiku przeczy statutowi Klajpedy.

W związku z notą min. Zauniusa udział następujących wyjaśnień przedstawicielom Anglii, Francji i Włoch:

Obecny dyrektorjat został powołany po długich pertraktacjach prezesa Simajtisa ze stronnictwami sejmiku. Ze swej strony jak najkategoryczniej protestuje, jakoby utworzenie obecnego dyrektorjatu było sprzeczne z zobowiązaniami, które zaciągnął przed Ligą Narodów. Nowy dyrektorjat w najbliższych dniach zostanie przedstawiony sejmikowi.

Nie można — według mnie — negocjować usiłowań gubernatora, zmierzających do utworzenia dyrektorjatu, któryby cieszył się zaufaniem sejmiku. Dziwię się, że rządy powyższych państw uzależniają przeprowadzenie procedury od utworzenia dyrektorjatu. W takim razie i ja również będę musiał cofnąć swoje przyrzeczenie zniesienia stanu wojennego w czasie nowych wyborów. W raporcie Colbana nie znalazłem takiego ustępu, któryby zabraniał rozwiązania sejmiku i nie rozumiem, dlaczego statutowo przewidziane rozwiązanie sejmiku byłoby pogwałceniem statutu.

Ryga, 21. 3. (PAT.) Donoszą z Kowna: Po otrzymaniu noży sygnatarjuszy odbyła się konferencja w min. spr. zagra., na której zapadła uchwała odwołania w najbliższym czasie gubernatora Merkisa. Odwołanie Merkisa oznacza zmianę kursu politycznego w Klajpedzie, którego gubernator Merkis był gorącym zwolennikiem. Merkis ma być mianowany posłem w Moskwie.

Anglia a rząd de Valery

Londyn, 21. 3. (PAT) „Daily Telegraph” ostro atakuje dziś De Valerę, wyrażając pod jego adresem szereg pogroźek. Również inne dzienniki krytykują plan De Valery i zapowiadają, iż rząd angielski zareaguje nań.

Na te wszystkie ataki prasy angielskiej, wywołane ostrzegawczym przemówieniem Chamberlaina, De Valera

nie reagował. Odpowiedział jedynie na prośbę o komentarz, skierowaną do niego przez londyńskiego korespondenta „Chicago Tribune” w depeszy następującej treści:

„W obecnym stadium pragnę jedynie oświadczyć, że o ile powstanie nowy spór i nowe rozgoryczenie nie będzie to winą narodu irlandzkiego”.

Pułkownik zatrut się gazem

Warszawa, 21. 3. (Tel. wł.). — Wczoraj zmarł tragiczną śmiercią wskutek zatrucia się gazem świetlnym pełniący obowiązki szefa departamentu aeronautyki pułkownik pilot Jan Senderek.

Do mieszkania pułkownika przybył w odwiedziny z raną kapitan. Ordynans powiedział mu, że pułkownik przyjechał z Poznania i kąpie się już od dłuższego czasu w łaźni. Kapitan

udał się do łaźni, otworzył drzwi i ujrzał pułkownika, siedzącego w wodzie nieruchomo, z głową pochyloną do dołu.

Zawezwany lekarz Kasy Chorych stwierdził śmierć wskutek zatrucia gazem świetlnym. Niedawno w tym samym domu w miesiącu lutym w podobnych okolicznościach zatrula się gazem żona emerytowanego oficera, Ludmiła Szultowa. (w)

Strzelanina w centrum Berlina

Berlin, 21. 3. (Tel. wł.) Dziś w południe doszło przy ul. Waldstrasse do ostrej strzelaniny pomiędzy hitlerowcami i komunistami.

Hitlerowcy zamierzali wprowadzić się do nowego lokalu zebrania przy wspomnianej ulicy, przyczem wywiązała się strzelanina z komunistami, którzy mają swój lokal naprzeciw. W

czasie ognia rewolwerowego raniona została pewna kobieta, która przechodziła przez ulicę.

Policja przeprowadza w tej chwili rewizję w obu lokalach, poszukując broni. Dziesięciu hitlerowców aresztowano, wśród nich jedną kobietę, u której znaleziono kilka nabitych rewolwerów.

Aresztowanie mordercy

Przed rokiem utopił w Popradzie żonę i synka

Kraków, 21. 3. (PAT.) Organa śledcze aresztowały Andrzeja Osucha, który przed rokiem utopił w Popradzie żonę i 7-mio-miesięcznego synka.

Osuch żył od dłuższego czasu w niezgodzie ze swoją żoną. Przed pełnieniem morderstwa wyjechał z Krakowa do Krynicy i podstępnie namówił żonę, by przybyła wraz z dzieckiem do niego. Po przyjeździe z dworca kolejowego wyprowadził oboje nad Poprad i wykorzystawszy odpowiedni moment rzucił do rzeki. Ciało Osuchowej wyłowiono tego samego dnia koło Żegiestowa i po przeprowadzeniu wstępnych dochodzeń przez władze pochowano jako zwłoki kobiety nieustalonego nazwiska, która prawdopodobnie popełniła samobójstwo. Wobec dalszych zabiegów rodziny Osuchowej prowadzone śledztwo ustaliło, że jednak zachodzi tu wypadek zbrodni. — Niebawem aresztowano Andrzeja Osucha, który przyznał się do zamordowania swej żony i dziecka, nie okazując przytem żadnej skruchy.

Nagły napad szału?

Paryż, 21. 3. (PAT). W miejscowości Beoux les Mines w departamencie Pas de Calais górnik polski Stefan Podgowski, wróciwszy późnym wieczorem do domu zaczął strzelać w swym mieszkaniu z rewolweru. Zanie-

pokojeni sąsiedzi przywołali żandar-mów celem obezwładnienia go.

Podgowski zabarykadował drzwi i zaczął strzelać z okna swego pokoju, jednemu z urzędników policji udało się podejść pod okno i wystrzelić z rewolweru w stronę Podgowskiego, na co ten odpowiedział kilkunastu strzałami, poczem nastąpiła cisza. Wyważywszy drzwi, żandarmi znaleźli go z raną w prawym boku, dającego słabe oznaki życia. Po przewiezieniu do szpitala zmarł.

Nagroda muzyczna.

Warszawa, 21. 3. (Tel. wł.). — Państwowa nagrodę muzyczną otrzymał Jan Maklakiewicz. (w)

Olbryzi proces robotniczy.

Kępno, 21. 3. (PAT). W Wieluniu rozpoczął się w sobotę proces przeciw 21 robotnikom, oskarżonym o wywołanie w dniu 29 maja z. roku rozruchów na tle bezrobocia, przyczem 1 postę-runkowy został zabity a 2 zranionych. Zdemolowano wówczas również biuro pośrednictwa pracy.

Ogółem wezwano do rozprawy 71 świadków, z czego 50 odwoadowych. Główny sprawca zaburzeń Wincenty Ostrowski popełnił po tych rozruchach samobójstwo.

Zapisz się na członka wspierającego T. C. L., roczna składka 12 zł, kwartalna 3 zł.

Oficjalny wynik głosowania

Berlin, 21. 3. (PAT.) Dzisiaj został urzędowo ogłoszony wynik wyborów na prezydenta Rzeszy. Główny komisarz wyborczy stwierdza, że Hindenburg otrzymał 49,6 proc. głosów, Hitler 30,10 proc., Thälmann 13,2, Dusterberg 6,8 a Winter 0,3 proc. Wśród głosów unieważnionych było kilka oddanych na znanego niemieckiego boksera Schmellinga.

Pod zarzutem

dopuszczenia się czynów niemoralnych z nieletniemi aresztowano w Poznaniu dwóch obywateli, których po przesłuchaniach wstępnych na policji przekazano do więzienia śledczego przy ulicy Młynskiej.

Nasze filje w Poznaniu

- 1 Stary Rynek 4 obok gł otwachu
- 2 Plac Bernardyński 5 w składzie kolonjalnym Rychtera.
- 3 Chwałszewo 20/21
- 4 Śródka, Ostrówek 15
- 5 Główna, St. Maciejewska, ul. Główna 114.
- 6 Iama Garbarska, przy moście kolejowym (kiosk inwalidzki).
- 7 Sołacz, ul. Wołyńska, narożnik ul. Podolskiej
- 8 Jeżyce Rynek 1.
- 9 Jeżyce wschód, ul. Dąbrowskiego 12/14 firma „Emki”
- 10 Łazarz ul. Matejki 39.
- 11 Łazarz Adamczewski Leon, skład kolonjalny Marsz Focha 74.
- 12 Łazarz, skład papieru M Focha 36
- 13 Wilda, Zych skład papieru Wierzbicice 46, przy Rynku Wildkim
- 14 Św Wojciech 26, narożnik Zaułek św Wojciecha.
- 15 Pocztowa 20, w pobliżu pl. Nowomiejskiego.
- 16 Rataje, skład kolonjalny, Pelagja Łagoda.
- 17 Winiary, St. Kaczmarska, ul. św Leonarda 2.
- 18 Rybaki Bronisława Czipicka, ul Kwiatowa 3, skład kolonjalny
- 19 Malta ul. Maltańska, Antoni Augustyniak
- 20 Osiedle za Bramą Warszawską, skład kolonj Jozef Krysztofak, ul. Czerniejewska
- 21 Górczyn, ul. M Focha nr. 160, dom Jesse go

Urzędowa ceduła

Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, dnia 21. 3. 1932.

Warunki: Handel hurtowy paryetel Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg:

Standardy w obliczeniu ćwierć litrowego gęstościomierza: 1) żyta poznańskiego 71,3 kg (121 f w h.); 2) żyta pomorskiego 69,95 kg (119 f w h.); 3) pszenicy poznańskiej 74,8 kg (127 f w h.); 4) pszenicy pomorskiej 74,35 kg (126 f w h.); 5) jęczmienia pozn i pom: a) 64 do 66 kg, b) 68 kg; 6) owsa pozn. i pom. 43,55 kg. (74 f w h.)

Ceny transakcyjne.

Zyto 105 tonn par. Poznań 24,75

Uspობienie spokojne.

Ceny orientacyjne.

Pszenica . . . . . 24,50—25,00

Uspობienie spokojne.

Jęczmień 64—66 kg . . . . . 20,50—21,50

Jęczmień 68 kg . . . . . 21,50—22,50

Uspობienie spokojne.

Jęczmień browarowy . . . . . 23,75—24,75

Uspობienie spokojne.

Owies . . . . . 20,75—21,25

Uspობienie stałe.

Mąka żytnia 65% wł. work. . . . . 37,00—38,00

Uspობienie stałe.

Mąka pszenna 65% wł. work. . . . . 37,50—39,50

Uspობienie stałe.

Otręby żytnie . . . . . 15,00—15,50

Otręby pszenne . . . . . 14,00—15,00

Otręby pszenne (grube) . . . . . 15,00—16,00

Rzepak . . . . . 32,00—33,00

Gorzycza . . . . . 30,00—35,00

Wyka latowa . . . . . 22,00—24,00

Peluszka . . . . . 24,00—26,00

Groch Victoria . . . . . 23,00—26,00

Groch Folgera . . . . . 30,00—34,00

Łubin niebieski . . . . . 11,50—12,50

Łubin żółty . . . . . 16,00—17,00

Seradela . . . . . 31,00—33,00

Koniczyna czerwona . . . . . 160,00—210,00

Koniczyna biała . . . . . 3,00—460,00

Koniczyna szwedzka . . . . . 130,00—150,00

Koniczyna żółta odłuszczone . . . . . 150,00—170,00

Przelot . . . . . 60,00—500,00

Tymoteusz . . . . . 40,00—55,00

Rajgras angielski . . . . . 45,00—50,00

Ogólne usposobienie spokojne.

Transakcje na odmiennych warunkach: owsa 15 tonn, otrab żytnich 15 tonn, grochu Victoria 45 tonn, łubinu niebieskiego 30 tonn.

Uwagi: Owies biały niezaduszczonej ponad notowanie.

Kurs złotego. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 8.90 1/4 zł.; w Gdańsku na Warszawę 8.92 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski oddział w Poznaniu płacił dziś za 100 mk niem w dewizach — zł. gotówką — zł. za 100 guld. gd. w dewizach 173.57 do 173.77 zł., gotówką 173.17 zł.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, dnia 21. 3. 1932.

Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była słaba. Obróty były bardzo ograniczone przy wyraźnej tendencji niedokonywania transakcji. Z pożyczek państwowych płacono za 5% Poż. Konwers. 38 1/2%, zaś bez notowania za 4% Poż. inwest. 92%. Z papierów lokacyjnych P. Z. K. handlowano 8% listami dol. st. po 68% w transakcjach natomiast za 4% listy zast. konwertowane płacono 29%. W końcu handlowano mniejszą ilość 6% listów żytnich po 12.90 w zaoferowaniu, przyczem wymieniono kurs kupna 12%.

Z akcji bankowych wzgl. przemysłowych handlowano Bankiem Polskim po 84% w transakcjach. W obrotach nieoficjalnych płacono za 4% Premjówki dol. 49 oraz za 3% Poż. Budowlaną 37.

Ceduła Urzędowa Giełdy Poznańskiej. Papieru procentowego:

(Kurs w procentach nominalu):
5% Pożyczka konwersyjna 38 1/2% P.
8% dolarowe listy Pozn. Ziemstwa Kredyt. 68% +
4% listy zast. konw. Pozn. Ziem. Kred. 29% P.

Akcje bankowe:

(Kurs w złotych za 1 akcję)
Bank Polski I em. 84 +
Tendencja słaba.

GIEŁDA WARSZAWSKA

z dnia 21. 3. 1932.

Waluty Gotówka

Dolary St. Zjedn. tr.: 8,90; sp.: 8,92; kup.: 8,88.

Dewizy:

	trans.	sprzed.	kup.
Gdańsk	173.85	174.28	173.42
Holandja	359.8	360.70	358.30
Londyn	32.70	32.86	32.54
Nowy Jork			
kabel	8.926	8.946	8.906
Praga	26.40 1/4	26.46 1/4	26.34 1/4
Paryż	35.18	35.17	34.99
Szwajcaria	172.50	172.93	172.07
Włochy	46.55	46.48	46.02
Berlin	212.50		

Tendencja niejednolita.

Papiery wartościowe i obligacje:

4% poź. inwes.	43.50
5% poź. konw.	39.00
5% poź. kolejowa	26.00 36.75
7% poź. stabil	58.25 57.75

Tendencja nieco mocniejsza.

Akcje w złotych:

Bank Polski	85.00	85.25
Sole Potasowe		80.00
Wysoka		60.00

PŁODY ROLNICZE

Zboża i nasiona oleiste za 1000 kg reszta za 100 kg

Berlin, dnia 21. 3. 1932.

Pszenica marc. 75—76 kg. 243.00—245.00

Tendencja mocniejsza.

Pszenica pastwana march. 225.00—227.00

Tendencja mocniejsza.

Pszenica jara march. . . . . 247.00—249.00

Tendencja mocniejsza.

Zyto march 72—73 kg. . . . . 194.00—196.00

Tendencja stała

Zyto rosyjskie cił Berlin tr. i sp 195.00

Tendencja stała.

Jęczmień brow . . . . . 182.00—189.00

Tendencja bez obrotów.

Jęczmień pastwny i przemysłowy . . . . . 169.00—177.00

Tendencja bez obrotów.

Owies march . . . . . 154.00—161.00

Tendencja mocniejsza.

Mąka pszenna . . . . . 30.75—34.25

Tendencja spokojna.

Mąka żytnia 70% . . . . . 26.75—27.90

Tendencja spokojna.

Ospa pszenna . . . . . 10.80—11.10

Tendencja spokojna.

Ospa żytnia . . . . . 10.40—10.70

Tendencja spokojna.

Groch Victoria . . . . . 19.00—26.00

Groch drobny jadalny . . . . . 21.00—24.00

Groch pastwny . . . . . 15.00—17.00

Peluszka . . . . . 16.50—18.50

Bób . . . . . 15.00—17.00

Wyka . . . . . 16.00—19.50

Łubin niebieski . . . . . 11.00—12.00

Łubin żółty . . . . . 15.00—17.00

Seradela nowa . . . . . 33.00—38.00

Kuchy Iniane 37% 12.20

Kuchy z orzecha ziemnego . . . . . 13.40—13.60

Kuchy mielone (mączka) . . . . . 13.00—13.20

Wytłoki suche palet Berlin . . . . . 8.60—8.70

Śrót Soya ekstrahowany 46% loco Hamburg . . . . . 12.10—12.30

Śrót Soya ekstrahowany 46% loco Szczecin 12.80

Platki ziemniaczane . . . . . 16.90—17.30

Ziemniaki jadalne białe . . . . . 1.70—1.90

Ziemniaki jadalne czerwone . . . . . 1.90—2.10

Ziemniaki odenwaldzkie nieb . . . . . 2.20—2.40

Ziemniaki inne żółte . . . . . 2.70—2.90

Ziemniaki fabryczne w fg. za funt . . . . . 9—9 9/4

Ogólna tendencja stała.

Pozegnanie gen. Hallera

Piękna manifestacja w sali Ogrodu Zoologicznego

Wczorajsza uroczysta akademja pożegnania, urządzona staraniem hallerczyków na cześć gen. J. Hallera, zamieniła się w dużą manifestację. Wielka sala Ogrodu Zoologicznego, wszystkie ganki wzdłuż ścian, oraz lokale przylegające do sali, zatłoczone były publicznością, a około 1000 osób z powodu natłoku nie mogło wziąć udziału w pożegnaniu wodza Armji Błękitnej, który, jak wiadomo, przenosi się do swego majątku Gorzuchowo na Pomorzu. Przed estradą widniał portret gen. Hallera, obramowany kwieciami, zielenią i wstęgami o barwach narodowych, na estradzie zaś, za stołem prezydjalnym, ustawili się z sztandarami i proporcjami pocztu sztandarowe towarzystw, zgrupowanych w Legionie Wielkopolskim, harcerzy itd. Naliczono około 60 sztandarów.

Gdy na sali zjawił się gen. Haller, przywitano go i przybyłych gości burzą oklasków. Przy stole zasiadli gen. Haller, ks. prał. Prądzyński, ks. prob. Budaszewski, senatorowie dr. M. Seyda i dr. Cz. Meissner, prof. U. P. dr. Grabowski, prez. Zychlińska, wiceprezydent Kiedacz, gen. Dzierżykraj-Stokarski, harcm. inż. Grzymałowski, wojew. Moskalewski, prezes dzielnicy „Sokola” p. Wolski.

Orkiestra „Bratniej Pomocy” Zakł. Miejsk. Światła, Sily i Wody odegrała pod dyr. kapelm. Sternalskiego marsz stoł. m. Poznania Sternalskiego, poczem prezes Chorągwi Wlkp. p. Rost wygłosił przemówienie, w którym m. i. oświadczył:

„Po tylu latach pobytu wśród nas tu w Poznaniu, postanowiłem panie generale, opuścić mury miasta Przemysławia, osiedlając się na ornej ziemi Pomorza, w Twoim Gorzuchowie. Rozumiemy, my Twoi żołnierze, wodza naszego postanowienie, że „tak być musi”. Atoli żal ścisła nam serca, że Ciebie tracimy z pośród mieszkańców stolicy Wielkopolskiej, której byłeś obywatelem przez szereg lat ostatnich. Byłeś nam przywódcą duchowym, naszym najukochańszym wodzem, hetmanem polskiej sprawy, naszym ojcem i opiekunem. I mimo, że trzeba nam pożegnać Ciebie, wodzu generale, serca nasze jedną żywią prośbę: wracaj, o ile to będzie możliwe tu do Poznania, gdzie czekać Cię będzie huf Twoich wiernych żołnierzy”.

Następnie imieniem Legionu Wielkopolskiego zęgnął gen. Hallera senator i prezes Leg. Wlkp. dr. Meissner. Mówca podkreślił w mocnych słowach, że gen. Haller tyle zaskarbił sobie w społeczeństwie szacunku, czci i miłości, iż gdziekolwiek zamieszka, zawsze będzie wśród swoich. Wiedział on jako żołnierz i obywatel po czyjej — gdy się kształtowała Polska — stanąć stronie. Oparł się on o Komitet Narodowy w Paryżu, z którego płynęło istotne odrodzenie. Na sali rozległy się niemiłkające oklaski.

Ks. prał. Prądzyński mówił imieniem harcerstwa wielkopolskiego, podnosząc ważność pobytu obecnie gen. Hallera właśnie na Pomorzu. „Za tobą panie generale — mówił ks. prałat — idą nasze serca, życzenia i modlitwy” — poczem wniósł okrzyk na błękitnego wodza, który podchwycony został z entuzjazmem. Imieniem sokolstwa przemawiał prezes Wolski, zaś im. korporacji „Baltia”, której filistrem jest gen. Haller, jeden z korporantów. Po produkcjach chóru męskiego „Arion” pod kierownictwem p. Klichowskiego, przemówił ks. prob. Budaszewski, który scharakteryzował przywiązanie gen. Hallera do Kościoła Katolickiego. Polska z dumą patrzeć może na takiego wodza, który ideały swe czerpie z źródła Boskiego — jaki bowiem wódz, tacy żołnierze.

Po dalszych popisach chóru, zęgnął generała imieniem władz miasta p. wiceprezydent Kiedacz, który stwierdził, że gen. Haller po 5 latach swego pobytu w Poznaniu, pozostawił po sobie jak najlepsze wspomnienia, przy czem wzrok obywateli niejednokrotnie zwracał się do tego, którego dziś zęgnamy.

Artysta dram. p. Górski wygłosił piękne, nastrojowe fragmenty z „Błękitnego Generała”. Gdy wstał gen. Haller, by podziękować za życzenia, zerwała się burza oklasków. Po uciążliwej jej dopiero — generał w krótkich żołnierskich słowach mógł z wruszeniem zapewnić zgromadzonych na sali Hallerczyków, Drużyny Błękitne, Powstańców i Wojaków, Uczestników Powst. Wlkp., Podof. Rez. Z. Z., Sokolów, Harcerzy, członków O. W. P., S. M. P., duchowieństwo, obywateli itd., że jest ich szczerym przyjacielem, bo wszyscy tworzą szereg narodziwego obozu, wszyscy pragną wspaniałej mocarstwowej Polski Katolickiej. Więcej nam potrzeba jeszcze — mówił gen. Haller — aktywności, aby szeregi narodowe rosły i szły do zwycięstwa.

Okrzyk na cześć miasta Poznania, wzniesiony przez mówcę, podchwyciono z entuzjazmem, poczem orkiestra odegrała hymn narodowy. Wkońcu w serdecznych słowach przemówił imieniem konsula francuskiego p. Nicolaj, przyczem padały okrzyki na cześć Francji i Polski, a orkiestra odegrała hymn polski i francuski. Wspaniałe wypadł włoski poemat symfoniczny Czajkowskiego, odegrany umiejętnie przez orkiestrę „Brat. Pomocy” Zakładów Miejsk. S. i W. pod kierunkiem kapelmistrza Sternalskiego.

Na zakończenie wspaniałej akademji odśpiewano wspólnie „Rotę”, poczem odbyło się śniadanie, w czasie którego przemówienia wygłosili prof. U. P. Grabowski, i gen. Haller.

Szeregu zdjęć fotograficznych z przebiegu uroczystości dokonała firma „Foto-Express”, J. Majewskiego, Przechylna 7. (z)

Tajemnice „sanacyjnych”

„Nowin Toruńskich”

Toruń, w marcu.

W sierpniu i wrześniu 1931 roku ukazywały się w Toruniu paszkwiłowe tygodniowe pisemko „sanacyjne” p. t. „Nowiny Toruńskie”, prowadzone przez Ciesielskiego-Rendeckiego, b. redaktora „Głosu Prawdy” w Grudziądzu, który miał za sobą kilkanaście skazujących wyroków za oszustwa i różnego rodzaju nadużycia.

„Nowiny Toruńskie” drukowane u Żyda Rozenbauma powszechnie uważane były za ekspozyturę „Dnia Pomorskiego”.

Pisemko to wybrało za przedmiot swoich napaści magistrat m. Torunia. Wszystkie niemal numery roily się od różnych wymysłów, mających na celu zohydzić i poniżyć w opinii publicznej członków magistratu. „Nowiny Toruńskie” bez przeszkód kolportowane były w całym mieście i okolicy a gdzie tkwiło źródło tej swobody i bezkarności niespodziewanie wykazała rozprawa w procesie, wytoczonym przez magistrat redaktorowi odpowiedzialnemu „Now. Tor.”, wydawcy i kolporterom.

Oto na tej rozprawie w sądzie grodzkim w Toruniu oskarżony drukarz Żyd Izrael Weissand zeznał, że cały materiał przeznaczony do druku w „N. T.” przesyłał uprzednio do starostwa grodzkiego, i stamtąd otrzymywał zawiadomienie, że może drukować

bez przeszkód (a więc była to jakby cenzura prewencyjna, która żadną ustawą w Polsce nie jest przewidziana — red.) Dalej jedna z oskarżonych kolporterów Bańkowa pokazała sądowi poniższe pismo:

Starosta Grodzki
N. IV M. 43

Toruń, 19. 9. 1931 r.

Zezwolenie.

Zezwala się wydawnictwu „Nowiny Toruńskie” na sprzedaż uliczną „Nowin Pomorskich”. Sprzedaż odbywać się może od godz. 7 do 23., art. 5 rozp. Prez. Rzplitej Polskiej z dnia 22. 3. 1928 Dz. U. R. P. N. 38, poz. 36.

Zezwolenie niniejsze ważne jest do dnia 31. 12. 1931 nie upoważnia do zajęcia miejsc stałych.

Starosta Grodzki
podp. Wł. Stanisławski.
(pieczęć star. gr.)

Na wniosek oskarżyciela prywatnego adw. dr. Ossowskiego dokument ten dołączony został do akt sądowych.

Oskarżony red. odp. „N. T.” Przybyłowski zeznał, że autorem artykułów był Ciesielski-Rendecki, wobec czego oskarżyciel prywatny rozszerzył akt oskarżenia i na Ciesielskiego i w tym celu rozprawa została odroczone.

GŁÓWNA WYGRANA 300.000 ZŁOTYCH

padła na los Nr. 135002

pochodzący z kolektury Nr. 519

sprzedany w znanej ze szczęścia i wielkich wygranych

kolekturze loterii Nr. 77 Janiny Haładejowej p. t.

„SZUKASZ SZCZĘŚCIA? - WSTĄP NA CHWILĘ!”

Warszawa, Nowy Świat 68, Kraków, Przedm. 87, Chłodna 68

Polecamy szczęśliwe losy 5-ej klasy.

nw 9443

Z Stronnictwa Narodowego

Walne zebranie S. N. w Rawiczu

Walne zebranie Koła Stronnictwa Narodowego w Rawiczu odbyło się na salce Hotelu Centralnego. Referat o położeniu politycznym w kraju wygłosił p. A. Mral. Potem wywiązała się ożywiona dyskusja. W wyniku wyborów do zarządu koła weszli pp.: Wojciechowski Stefan — prezes, Kędziera — zast. prezesa, Henryk Mikulski — sekretarz, Teodor Grandke — skarbnik, Bitner, Głowacki, Borowicz, Semrau, Sanok — jako lawnicy.

Składkę miesięczną uchwalono w wysokości 30 gr. Postanowiono by zebrania Koła odbywały się regularnie co miesiąc, i by na tych zebraniach wygłaszane były referaty.

Prezes koła, p. Stefan Wojciechowski odczytał referat: p. t. „Myśl narodowa wobec przewrotów w świecie współczesnym”. Dyskusja nad tym referatem zaś świadczyła, jak żywe jest zainteresowanie sprawami narodowymi.

Sprawy organizacyjne referował p. A. Mral, który poruszył kwestję żydowską w Polsce. Nad tym tematem wywiązała się również dłuższa dyskusja. Po wyczerpaniu porządku obrad, przewodniczący solwował zebranie, na zakończenie zaintonowano „Boże coś Polskę”.

Wielkie zebranie Stron. Narodowego w Chojnicach

W sali Hotelu Centralnego w Chojnicach odbyło się pod przewodnictwem p. Majdańskiego wielkie zebranie Stronnictwa Narod. Wielka sala była wprost nabita słuchaczami wszystkich stanów i warstw; bez przesady było zgórą 2 tysiące uczestników.

Główny referat wygłosił p. poseł Mazur z Grudziądza. Dłuższe wywody mówcy o położeniu gospodarczym, poparte licznymi cyframi i dokumentami, trzymały uwagę zebranych w niesłabnącym napięciu.

Następnie przemówił b. poseł, p. Sołtysiak z Torunia. Przemówienie b. posła Sołtysiaka spotkało się z ogólnie muznaniem wskutek swej ścisłości i rzeczowości. Mówca zobrazował dobitnie gospodarkę „sanacyjną”.

Uchwalono rezolucję protestującą przeciwko nowemu projektowi ustawy samorządowej.

Zaznaczyć należy, że zebranie zakończyło się w nadzwyczaj poważnym nastroju. Blisko trzygodzinne obrady minęły szybko i pożytecznie. Zebrani na sali strażnicy graniczni i „strzelcy” ani razu nie zaznaczyli swej obecności. — Ostatnie zebranie Stron. Narodowego było tak liczne, że „sanatorzy” chojniccy zadrżeli od strachu na widok tłumu, jaki się zebrał w Hotelu Centralnym. I słusznie, należy tu przytoczyć ostatnie słowa: „Idźcie nowa, Wielka Polska, która niech żyje!”

Imponujące zebranie Stron. Narod. w Toruniu

W niedzielę, 13 marca odbyło się w Toruniu w przepięknej wielkiej sali „Dworu Artusa” imponujące zebranie Stronnictwa Narodowego, na którym poseł Klubu Narodowego i dziekan stołecznej Rady Adwokackiej mec. dr. Jan Nowodworski wygłosił półtragedyjne przemówienie. W rzeczowych i pięknych wywodach p. poseł wykazał dowodnie, jaką „wolnością” cieszy się dziś słowo w prasie, parlamencie i sądzie.

Sala przyjęła przemówienie p. posła burzliwymi oklaskami, wznosząc okrzyki na jego cześć.

Jako drugi z kolei mówca zabrał głos p. Stefan Sacha, red. naczelny

„Słowa Pomorskiego”, wygłaszając ciekawe i aktualne uwagi o polskim życiu politycznym. I to przemówienie publiczność przyjęła b. gorąco.

Okolo godz. 22 p. pos. Sacha zamknął zebranie podziękowaniem uczestnikom za liczne przybycie i za żywe zainteresowanie, jakie okazali. Na zakończenie Młodzi O. W. P. z płacówek podgórskiej i toruńskiej, obecni na zebraniu, odśpiewali hymn Młodych. Wywołało to ze strony publiczności owacje na cześć O. W. P.

Obrona przeciwlotnicza w Czechosłowacji

Niedawno odbyło się w Pradze posiedzenie komitetu doradczego dla obrony ludności, który wytyczył sobie za cel zorganizowanie obrony przed atakami lotniczo - chemicznymi. Komitet ten powołany został do życia z inicjatywy Czechosłowackiego Czerwonego Krzyża.

Przewodnicząca Czechosłowackiego Czerwonego Krzyża, córka prezydenta dr. Alicja Masarykówna, zaznaczyła na tem powiedzeniu, że Czsl. Czerwony Krzyż w czasie wojny uważa za swoje zadanie również ochronę ludności cywilnej na tyłach. W tym celu przygotowuje się do obrony przed atakami lotniczo - chemicznymi i starać się będzie o wybudowanie miejsc ukrycia i wychowywanie swych członków tak, aby każdy wiedział o swem najbliższym miejscu ukrycia. Członkowie t. zw. Komitetów samarytańskich, z którymi Czerwony Krzyż współpracuje, są odpowiednio szkoleni, aby mogli nieść pomoc ofiarom ataków gazowych.

Poszczególne komisje komitetu doradczego już obecnie pracują w różnych kierunkach. Tak n. p. komisja lekarska opracowuje wytyczne pierwszej pomocy przy atakach gazowych. Założone zostaną specjalne kursa pomocy przeciwgazowej dla instruktorów przy wojskowych szpitalach dywizyjnych. Komisja budowlana opracowuje plan budowy miejsc ukrycia oraz przygotowuje wnioski, aby piwnice nowo wybudowanych domów urządzone były tak, by mogły być użyte jako ukrycia przed atakami gazowymi.

Komitet obrony przeciwgazowej już kilkakrotnie zorganizował próbne ataki lotnicze, przy których nabył pewnych doświadczeń. W roku bieżącym przystępuje komitet do zakładania komitetów miejscowych po wsiach i miastach. Komitety te urządzać będą samodzielnie ćwiczenia „biernego oporu” przy współudziale samolotów.

Przewodząc komitetu obrony przeciwgazowej wyraziło nadzieję, że zdrowy rozum nie dopuści do nowej wojny, a zarazem zaznaczyło swą zdecydowaną wolę do spełniania swego naturalnego obowiązku, t. j. bronięcia ludności przed losem, jakoby mógł ją spotkać, gdyby była nieprzygotowana.

Propaganda wojenna w Sowietach

Charakterystycznym objawem nastrojów wojennych w Sowietach jest wyświetlanie nowego filmu pod nazwą „Czy jesteśmy gotowi?”. Tematem filmu są zbrojenia sowieckie i porównanie armji czerwonej z armjami państw „kapitalistycznych”. Film dąży do wskazania, że zbrojenia sowieckie są jeszcze za małe w porównaniu ze zbrojeniami innych państw, i kończy się nawoływaniem do składania nowych ofiar na fundusz zbrojeń sowieckich.

Doroczny bieg „Kurjera Poznańskiego“

odbędzie się w niedzielę, 3 kwietnia o godz. 12. Zgłoszenia do biegu przyjmuje redakcja do dnia 31 marca włącznie.

Bilans ostatniego ustawodawstwa dla szkoły i nauczycielstwa

Pod powyższym tytułem piszą nam z kół nauczycielskich:

Bilans ten jest tragiczny dla teraźniejszości i dla dosyć dalekiej nawet przyszłości.

W dziedzinie budżetowej przynosi zredukowanie wydatków na oświatę o blisko 100 milionów złotych. Mimo corocznego ogromnego przyrostu dzieci w wieku szkolnym — ilość etatów nauczycielskich zmniejszono o 4 tysiące, na budowę szkół niema ani grosza. Jeśli w tym roku kilkaset tysięcy dzieci nie mogło z braku miejsca dostać się do szkoły, to w przyszłym liczba ta prawdopodobnie podwoi się.

Dla nauczyciela szkoły powszechnej, na którego obecnie wypada 62 dzieci (jedynie pod tym względem państwo w Europie zachodniej i środkowej) liczba ta poważnie napewno wzrośnie. O wyposażeniu szkół w pomoce naukowe niema mowy; w budżecie skreślono wszystko, a samorządy oczywiście nie będą mogły przyjąć tego ciężaru na siebie.

Uchwalony obecnie nowy ustrój szkolny do gruntu burzy wszystko dotychczasowe, a ponieważ najważniejszą jego cechą jest do ostatecznych granic posunięta ramowość, nikt nie potrafi powiedzieć, co będzie w najbliższej przyszłości. Oczywiście nikt, poza pewną ilością wtajemniczonych. Ogół wie tylko, że obowiązujące ustawy szkolne tracą swą dotychczasową moc obowiązującą i mogą być zmieniane oraz znoszone rozporządzeniami ministra oświaty.

Jako przykład, o jak doniosłe zagadnienia może tu chodzić, podaje „Nauczyciel Polski“ sprawę sieci szkolnej. Do dzisiaj obowiązywała ustawa, że szkoła, mająca ponad 80 dzieci, miała otrzymać jako dwuklasowa dwóch nauczycieli, ponad 120 dzieci trzech nauczycieli, poczem co 50 dzieci, o jednego nauczyciela więcej. W nowej ustawie szkoły jedno, dwu i trzyklasowe zaliczono do szkół pierwszego stopnia, ale ilu w nich ma być nauczycieli, o tem zadecyduje władza.

Jeżeli weźmiemy pod uwagę, że już dzisiaj istnieją szkoły dwuklasowe o jednym nauczycielu, uczącym ponad 100 dzieci, to przyszedł rok i liczne jeszcze dalsze, głębokim niepokojem napętnić muszą, jak się to skończy, jak wyglądać będą pokolenia, wychodzące z takich przeładowanych klas, czego się tam one nauczą i jak wyglądać będzie nauczycielstwo wykonujące pracę ponad siły ludzkie. Dodajmy jeszcze w ogromnej ilości wypadków, poza wielkimi miastami —, w lokalach najzupełniej nieodpowiednich.

Dotychczasowe ośmioletnie gimnazja przestają istnieć. Co będzie od 1-go września? Dokąd pójdą dzieci po 4-ch klasach szkoły powszechnej, które w przyszłym roku zamierzają wstąpić do 1 klasy gimnazjum? Czy przejdą do 5 powszechnej, czy też będą narazie jakieś dwie niższe klasy w gimnazjum na okres przejściowy, z egzaminem, czy bez egzaminu — znowu zagadka i niepewność.

W szkolnictwie wyższem w kilku zasadniczych sprawach odebrano dotychczasowe prawa autonomii, a przy znanych dzisiaj cudach „interpretacji“ ta garstka może okazać się szeroką bramą, przez którą wejdzie się do dalszego ograniczania.

Sześciolenny okres reorganizacji szkolnictwa jest dla nauczycielstwa zupełnym zawieszeniem stałości miejsca. W myśl bowiem art. 58 pragmatyki służbowej może minister w razie reorganizacji szkoły przenosić nauczycieli stałych na inne miejsca służbowe. A mamy przecież aż za wiele doświadczeń, pod jakim kątem widzenia tego rodzaju przeniesienia dokonują się... Niema więc żadnej dzisiaj ustawy, któraby nauczyciela zabezpieczała przed dowolnością postanowień władzy.

Wreszcie: w sprawach materialnych nowy dotkliwy cios. Traci nauczycielstwo prawa, nabyte ustawą z r. 1923, przez zmniejszenie uposażenia emerytalnego za pracę w młodych latach, obniżają się je o 8 procent, a równocześnie podwyższa się składkę emerytalną o dalsze 3 procent. Przed wszystkimi zaś, którzy nie mają jeszcze wystłużonych

lat 15, staje widmo redukcji, bez prawa do emerytury, którą przecież mieli zapewnioną przy zawieraniu stosunku służbowego z państwem.

Jeśli dodamy jeszcze do tego pogłoski o mającym nastąpić poddaniu szkolnictwa władzom administracyjnym na podstawie pełnomocnictw, uchwalonych Prezydentowi Rzeczypospolitej, to mamy obraz, jak gdyby jakiegoś lasu, przez który przeleciał przewracający

wszystko po drodze orkan. Co będzie dalej? Nowa budowa, to prawda. Ale czy ludzie, którym odebrano spokój i jaką taką pewność jutra, mogą iść do tej pracy z takim zapalem jakiego potrzeba? Czy pionki bez woli i własnego zdania, jakimi dzisiaj staje się nauczycielstwo, przesuwane z miejsca na miejsce mogą i potrafią wychowywać mocne i silne charaktery? Najrozumniejsze nawet ustawy i paragrafy w ostatecznym swym rezultacie zależą przede wszystkim od wykonawców. W większej jeszcze mierze odnosi się to do szkoły i do nauczyciela, który jest w szkole wszystkim. A czem go zrobiono?

Rozmyślanie w Egipcie nad — przesileniem gospodarczym w Polsce

Najlepszą radą na kryzys w kraju, panie kapitanie, to jak najbardziej się od niego oddalić.

Potrzebna odpowiedź

Z Gdyni pisze nasz korespondent:

Na posiedzeniu komisji morskiej Sejmu w dniu 24 lutego b. r. w czasie dyskusji nad projektem rządowym o zniesieniu Komitetu Floty Narodowej, poseł Dubois z P. P. S. poruszył sprawę 369.000 zł, podjętych z sum depozytowych komitetu przez min. przemysłu i handlu i zapytał m. i., „czy pieniądze tych nie udzielono jako pożyczki Warszawskiemu Towarzystwu Transportowemu w Gdyni? Odpowiedzi na to pytanie do dnia dzisiejszego nie udzielono.

Ponieważ w sferach portowych Gdyni mówi się ogólnie o szczególnem poparciu, jakiego doznaje Warszawskie Tow. Transportowe ze strony pewnych czynników urzędowych, a z drugiej strony jest wiadomem, że kierownik departamentu morskiego p. Hilchen jest krewnym współwłaściciela Warszawskiego Towarzystwa Transportowego p. Byczkowskiego, więc opinia publiczna w Gdyni oczekuje odpowiedzi w powyższej sprawie z zainteresowaniem.

S. B.

Z różnych stron Polski

Ogólnopolski kongres kół prawniczych.

W dniach od 24 do 26 kwietnia odbędzie się w Krakowie ogólnopolski kongres kół prawniczych wszystkich uniwersytetów. Na kongresie obradować będą komisje: naukowa i organizacyjna; ta ostatnia zajmie m. in. sprawą reformy studiów prawniczych. W zjeździe wezmą udział w charakterze gości przedstawiciele organizacji młodych prawników z Anglii, Rumunii i Węgier. Program kongresu przewiduje poza obradami szereg uroczystości oficjalnych.

Szybownictwo w Polsce w roku 1931

Na zeszłorocznych wyprawach szybowcowych wykonano ogółem 1.460 lotów na aparatach bezsilnikowych w ogólnym czasie 115 godzin. Loty na szybowcach odbywało 80 pilotów, ilość szybowców na wyprawach wynosiła 16. Najdłuższy lot trwał 7 godzin 52 min. 45 sek.

Osuszanie okolic Warszawy

Delegacja spółki wodnej obwodu wawerskiego zwróciła się do ministerstwa pracy i op. społ. o udzielenie pomocy finansowej na dalsze prace osuszania okolic Warsza-

wy. Dotychczas osuszony już został cały teren bitwy grochowskiej, obecnie zaś projektowane jest dalsze osuszenie Wawra aż do Miłosny. Przy pracach tych znaleźć może zatrudnienie 600 robotników.

W sprawie „angielskich sobót“ w piekarniach warszawskich

W ministerstwie pracy o opieki społ. odbyła się w dniu 18 bm. konferencja w sprawie przestrzegania zasady t. zw. „angielskiej soboty“ w piekarniach warszawskich. W konferencji wzięli udział przedstawiciele cechu piekarzy, zw. zaw. pracowników piekarskich oraz inspektoratu pracy. Pracodawcy wysunęli szereg obiekcyj przeciwko przestrzeganiu „angielskich sobót“, motywując swe stanowisko m. in. konkurencją piekarzy żydowskich, pracujących w nocy z soboty na niedzielę. Przedstawiciel ministerstwa wyjaśnił, że przepisy o „angielskiej sobocie“ zawarte są w ustawie o czasie pracy i muszą być przestrzegane.

Surowy wyrok za odstępnę mieszkaniową

W sądzie okręgowym we Lwowie odbyła się rozprawa karna przeciwko właścicielowi kamienicy Janowi Oleksowowi, oskarżonemu o pobranie odstępnego — Oleksow wynajął w listopadzie 1929 r. mieszkanie, złożone z pokoju i kuchni, zegarmistrzowi Baruchowi Radlerowi, po uiszczeniu odstępnego w wysokości 300 dolarów, przyczem celem uniemożliwienia Radlerowi obejrzenia mieszkania, które wymagało kosztownego remontu, umieścił w niem złośliwego wilczura. Radler, po wprowadzeniu się, zmuszony był wydać drugie 300 dolarów na ułożenie podłogi, budowę pieców i t. d. Rozprawa zakończyła się dla Oleksowowa bardzo żałośnie. Sędzia skazał go na 2 miesiące ciężkiego aresztu bez zawieszenia, na zwrot Radlerowi 300 dolarów, na zapłacenie grzywny 300 dolarów na rzecz skarbu państwa, w razie nieściągalności na dalsze 44 dni aresztu, na zapłacenie kosztów sądowych, oraz na ogłoszenie wyroku w pismach na koszt zasądzonych. Ponadto zarządził sędzia, że przez 5 dni wyrok ma być wywieszony na bramie realności, w której mieszkanie było sprzedane i na bramie realności, w której zamieszkuje sądzony Oleksow.

Wielka epidemia tyfusu plamistego w Stryju i okolicy.

W Stryju i powiecie stryjskim wybuchła wielka epidemia tyfusu plamistego, która wobec nędzy i złych warunków sanitarnych w okolicznych wioskach grozi szybkiem rozszerzeniem się. Miejscowe władze wszczęły energiczną akcję zapobiegawczą, celem niedopuszczenia do dalsze-

go szerzenia się epidemii. Polski Czerwony Krzyż zorganizował w Stryju stację izolacyjną, zaopatrzoną w wszelkiego rodzaju sprzęt sanitarny, środki dezynfekcyjne itd. Miejscowe organizacje społeczne biorą żywy udział w akcji walki z groźną epidemją.

Lekarz odmówił zbadania chorego, ponieważ na karcie porad brakło pieczęci

Przed sądem okręgowym w Radomiu odbędzie się w tych dniach rozprawa o charakterystycznym podkładzie.

Dnia 29 września ub. r. na kurs nauczycielski przybył do Radomia, z prowincji, nauczyciel Derlata. Uczuwszy się niedobrze, Derlata zgłosił się do lekarza powiatowego dr. Dutkowskiego z prośbą o zbadanie. Ale dr. Dutkowski zbadania odmówił, gdyż na karcie porad, wydanej przez inspektora szkolny brakło pieczęci.

Tegoż samego dnia Derlata umarł. Ponieważ dr. Dutkowski obowiązany jest z urzędu do udzielenia pomocy lekarskiej urzędnikom, przeto prokuratura postawiła go w stan oskarżenia. Ciekawe, jak zawyrokuje sąd?

Legion Wielkopolski

X Roczny Walny Zjazd delegatów placówek Chor. Wielkop. Zw. Hallerczyków.

Dnia 7 lutego b. r. odbył się X roczny walny zjazd delegatów placówek Chor. Wlkp. Zw. Hallerczyków, w obecności p. gen. broni Józefa Hallera.

Zjazd zagalął prezes Chor. Wlkp. drh L. Rost, witając obecnych na sali przedstawicieli pokrewnych organizacji, m. in. prezesa Powstańców i Woj. p. dr. St. Celichowskiego oraz prezesa Podoficerów rez. Ziem Zach. R. P. p. Kasprowicza. Na przewodniczącego wybrano delegata z Ostrowa prezesa Adamczaka, na ławników pp. por. rez. Nabzdzyka z Krotoszyzna i Karniewskiego ze Skoków, zaś na prowadzącego protokół por. rez. Szelmeczkę z Poznania. Zabrał głos p. gen. broni Józef Haller, który wspominał o sile moralnej i o wartości prawdziwego żołnierza, na których to wartościach Polska rozrość się musi.

W okresie sprawozdawczym powstało siedem nowych placówek, mianowicie: w Skokach, Wągrówcu, Śremie, Kościanie, Chodzieży, Rawiczu i Pleszewie.

Po sprawozdaniu Zarządu Chorągwi przedkładali sprawozdania delegaci 17 placówek. Potem ponownie zabrał głos p. gen. Józef Haller, a następnie prezes Powstańców i Wojaków p. dr. Stanisław Celichowski. Jako przedstawiciel Zw. Podoficerów Rez. Ziem Zach. R. P. przemówił krótko i serdecznie p. prezes Kasprowicz.

Nowe władze Chorągwi na rok 1932 przedstawiają się następująco: Prezesem wybrany został p. Leon Rost, wiceprezesem p. Wincenty Szelmeczka, skarbnikiem p. Derda, sekretarzem p. Suchowiak. Ławnikami pp.: Modzelewski, Lesiński, Kawiecki i Czubak. Komendantem drużyn błękitnych p. Jan Dworzanski. Do komisji rewizyjnej weszli pp.: Józef Rolewski, Dworzanski i Kostecki, do Sądu koleżeńskiego pp.: plk. Zaremba, Zieleśkiewicz, Adamczak, Kawiecki i Białkowski. Dłuższy czas jeszcze poświęcono sprawom organizacyjnym, o których krótszy referat miał p. major Malinowski, członek Zarządu GI Zw. Hallerczyków, oraz red. Oldziejewski, który omówił prace wydawnictwa „Polska Armja Błękitna“.

Poznań. Dnia 3 marca b. r. odbyło się miesięczne zebranie Placówki Poznań Zw. Hall., zagajone i prowadzone przez prezesa Ign. Zieleśkiewicza. Udział członków był liczny. Referat o sytuacji międzynarodowej politycznej i gospodarczej wygłosił mjr. J. Malinowski, komendant główny Zw. Hall. Referent zapowiedział dalsze odczyty, mające być wygłaszane w Placówce. Przewodniczący podał do wiadomości projekt Chor. Wlkp. Zw. Hall. urzędzenia w dniu 20 marca br. akademii pożegnalnej na cześć gen. J. Hallera, który w pierwszych dniach kwietnia br. opuszcza na stałe Poznań, przenosząc się do Gożuchowa pod Grudziądem. Omawiano pozątem sprawę sekcji strzeleckiej przy Placówce, sprawę sprzedaży cegiełek na pomnik pod St. Hilaire, sprawę zakupu parceli i in. W poważnym i koleżeńskim nastroju przewodniczący zamknął zebranie o godz. 22-iej.

Zeszyt pierwszy wyd. „Polska Armja Błękitna“.

Tow. Wyd. „Polska Armja Błękitna“ podaje do wiadomości, że zeszyt pierwszy powyższego wydawnictwa jest już przygotowany. Zeszytem tym rozpoczyna się tom pierwszy wydawnictwa, obejmujący II brygadę gen. J. Hallera Legionów Polskich. Zeszyt wyjdzie z druku w kwietniu br. Cały tom pierwszy wydawnictwa opracowuje pułk. dr. I. Modelski, redaktor naczelny wyd. „P. A. B.“ i prezes zarządu głównego Związku Hallerczyków w Warszawie.

Po informacjami i zamówieniami należy się zgłaszać do Tow. Wyd. „Polska Armja Błękitna“ Poznań, ul. 27-go Grudnia 19, m. 16. tel. 33-11.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Zaczadzenie 5 osób

w rodzinie st. poster. Kowandy

Niezwykłe tragiczny wypadek masowego zaczadzenia wydarzył się w nocy na niedzielę w rodzinie str. posterunkowego Kowandy w mieszkaniu na Chwaliszewie 32. P. Kowandy, z powodu pogotowia na policji zajęty był do późnej nocy służbowo i pozostawił czworo dzieci w wieku 10 do 4 lat na opiece swej matki 80-letniej Konstancji Kowandowej. Żona jego wyjechała na pogrzeb. Gdy p. Kowandy wrócił późną nocą do domu, zastał tam obraz straszliwy. Czuć było zapach gazu świetlnego, a sędziwa matka i czworo dzieci były nieprzytomne. Przywołany lekarz nie zdołał już matki odratować. Bardzo ciężkie zaczadzenie spowodowało

śmierć staruszki. Troje ciężko zaczadzonych dzieci przewieziono do Zakładu Sióstr Miłosierdzia pod wezwaniem Św. Józefa. Stan ich nie jest już bardzo ciężki. Najłżejszemu stosunkowo zaczadzeniu uległ 5-letni synek p. Kowandy Stanisław, którego pozostawiono w leżeniu domowym.

Jak się okazało, opiekująca się dziećmi staruszka nie zamknęła szczelnie kurka gazowego w kuchence gazowej. Wskutek tego począł się wydobywać czad gazowy, powodując zatrucie podczas snu.

Dotkniętej ciężko rodzinie p. Kowandy towarzyszy powszechne współczucie i żal. (k)

Groźna katastrofa autobusowa

Autobus zdruzgotany — 6 osób ciężko rannych

Z Kalisza donosi (m): Na linii Wieluń—Sieradz wydarzyła się wczoraj groźna katastrofa autobusowa.

Szosa posuwał się autobus, którym jechało dużo pasażerów. Nagle szofer zbladł bowiem zauważył, że ster nie działa i kierownica pękła. Na wszelki ratunek było już zapóźno. Kierowca stracił panowanie nad maszyną, która wpadła całym pędem na

przydrożne drzewo. Rozległ się straszny trzask zdruzgotanego autobusu i rozdzierające jęki rannych. Niebawem przybyła pomoc i lekarz.

Z pośród pasażerów sześć osób jest ciężko rannych, a kilkunastu. Wszystkich przewieziono do szpitala powiatowego.

Na miejsce zjechała komisja śledcza celem dokładnego zbadania, co było przyczyną wypadku.

Zamiast strajku — bierny opór

W niektórych bydgoskich fabrykach wynikł zatarg między robotnikami a pracodawcami na tle niewypłaconych robotnikom zaległości zarobkowych.

Chcąc uzyskać wreszcie, co im się słusznie należy, robotnicy chwycili się, nie strajku, lecz zaprzestania pracy.

I tak w fabryce firmy „Kauczuk“ robotnicy zaprzestali pracy, fabryki jednak nie opuścili i postanowili pozostać w niej dzień i noc dopóty, dopóki im nie zostaną zapłacone zaległości. Dyrekcja fabryki pertraktuje z przedstawicielami Związków zawodowych. Tego samego środka ratunku chwycili się robotnicy firmy „Multipli“ w Kapuściskach i w fabryce maszyn Löhnerta.

Z obserwatorium astronomicznego

Najbliższa słońcu planeta, Merkury, jest prawie stale pogrążona w jego blaskach i wskutek tego rzadko dostępna. Warunki widzialności przypadają na okresy największych odchyleń (elongacji) Merkurego na wschód lub zachód słońca, gdy planeta może być dostrzeżona wkrótce po zachodzie słońca, względnie przed jego wschodem.

W tygodniu bieżącym nastęca się sposobność do oglądania planety - niewielki. Szukać jej należy, w razie zupełnej czystości nieba, o zmroku, na zachodzie na wysokości mniej więcej 8 stopni nad poziomem. Świeci ona światłem żółto-czerwonawym, jako gwiazda minus pierwszej wielkości w Rybach, w sąsiedztwie gwiazdy epsylon tego gwiazdozbioru. Merkury zachodzi 1½ godziny po zachodzie słońca.

Niebo wieczorne zdoła pozatem planety Wenus i Jowisz. Wenus świeci dość wysoko na zachodzie w konstelacji Barana, jako gwiazda minus 4 wielkości, prześwieca więc blaskiem wszystkie planety i gwiazdy nieba. Na pdn. - wschodzie widoczny jest Jowisz w gwiazdozbiorze Raka. Blaskiem ustępuje on jedynie planecie Wenus. Światło Wenus jest białe, Jowisza zaś złościsto - żółte.

Śnieg na rozpoczęcie kalendarzowej wiosny

W dniu dzisiejszym przypada pierwszy dzień wiosny. Tak zwana kalendarzowa wiosna rozpoczęła się obfitym śniegiem, który pokrył grubą powłoką ulice i pola. Prawdopodobnie zasy powiększa się jeszcze, gdyż opady trwają. Wskutek śniegu utrudniona została znacznie komunika-

cja tramwajowa. Wiosenny śnieg wobec łagodnej temperatury nie wytrzyma zapewne długo. (k)

Rzadko nadarżająca się okazja zarobku!

W każdej większej wsi i w każdym małym miasteczku

zakładamy agentury „Wielkopolanina“

który wychodzić będzie od 1-go kwietnia

3x w tygodniu: wtorek
czwartek
sobota

na 8 stronach powiększonego formatu za

1 zł

bez żadnych dalszych dopłat, już z odnośzeniem przez listowego do domu, na

cały miesiąc.

Kto chciałby objąć zastępstwo?

Zgłoszenia osób uczciwych i obrotnych prosimy skierować pod adresem wydawnictwa: Poznań, św. Marcin 70.

KALENDARZYK

Poniedziałek, 21 marca 1932.

Słońce: wschód 5,53 — zachód 18,07 — długość dnia 12 godzin 14 min.
Księżyc: wschód 16,52 — zachód 5,36 — przed pełnią.

Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw. Pozn.: Poniedziałek, godz. 7 rano: Temperatura powietrza umiarkowana 0 st. C., pochmurno, cisza, ciśnienie atmosferyczne wysokie 759 mm. — W ub. dobie temperatura najwyższa + 7 st. C., najniższa 0 st. C.

Stan wody w Warcie według notowań Inspekcji Dróg Wodn. w Poznaniu: Wczoraj plus 0,66 m., dziś plus 0,70 mtr.

Kal. rzk.: Benedykt — jutro Bazyl.
Kal. słow.: Błogosław — jutro Godysław.

Zebrania

Dziś o 19 Sodalicja Panien Urzędniczek — zebranie instr. dla pp. kandydatek, w ognisku na Piekarach 2 parter;
o 19,30 Komitet Towarzystw (Wilda), u p. Kasprzakowej, ul. Kilińskiego 15;
o 20 Stow. Młodzieży Obywatelskiej (Śródmieście), w ognisku al. Marcinkowskiego 26;
o 20 Kat. Tow. Rzemieślników Polskich w Domu Król. Jadwigi;

o 20 Zw. Pracodawców w zawodzie krawieckim, u p. Jarockiej, ulica Maślarska 8a;

Lekarska Poradnia Przedślubna Polskiego Tow. Eugenicznego, św. Marcin nr 59. I ptr. udziela porad bezpłatnie. — Kobiety: w poniedziałki od godziny 17—18; mężczyźni: we wtorki od godziny 17—18.

Nocna służba aptek

Śródmieście: Apteka „Pod Złotym Lwem“, Stary Rynek 75 — Apteka Sapieżyńska, pl. Sapieżyński 1 — Apteka Chwaliszewska, Chwaliszewo 76 — Apteka „Pod Eskulapem“, pl. Wolności 13.

Łazarz: Apteka „Przy parku Wilsona“, ul. Marsz. Focha 47

Wilda: Apteka „Fortuna“, Górna Wilda 96 — Apteka przy Bramie Wildeckiej, Górna Wilda 3

Jeżyce: Apteka Mickiewicza, ul. Mickiewicza 22 — Apteka „Pod Opactwem Boską“, ul. Dąbrowskiego 76

W innych dzielnicach pełnią nocną służbę apteki tamtejsze

OSOBISTE

— * **Z Uniwersytetu Poznańskiego.** — Dyplom lekarza uzyskała p. Władysława Bonianka z Małego Tarnpa, a stopień inżyniera leśnictwa uzyskał p. Bolesław Ferchmin z Kiszynowa (Rumunja); stopień magistra farmacji uzyskali pp: Felicja Sobiecka z Rymarowa w wojew. łwowskim, Kazimierz Pruski z Gałwicy w wojew. łódzkiem i mag. fil. Irena Krukówna z Poznania.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— * **Pracownicy umysłowi.** Wielkie zebranie protestacyjne przeciwko nowym krzywdzącym projektom ustaw socjalnych odbędzie się w środę, 23 bm o godz. 20,30 w sali Domu Królowej Jadwigi, al. Marcinkowskiego 1. Ponieważ zebranie to ma być potężną manifestacją w obronie naszych zagrożonych zdobyczy wzywamy wszystkich do gremjalnego udziału. — Związek Zawodowy Pracowników Kupieckich, Bankowych i Biurowych w Polsce z siedzibą w Poznaniu.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— * **Wielkopolskie Towarzystwo Kółek Rolniczych** w porozumieniu z referatem ogrodniczym Wielkopolskiej Izby Rolniczej urządza trzydniowe kursy ogrodnicze w różnych miejscowościach Wielkopolski w miesiącach marca i kwietniu br. Najbliższy kurs odbędzie się w Bojanowie pow. Rawicz w dniach 23, 24 i 25 bm w sali Państwowej Szkoły Rolniczej. Początek kursu 23 bm o godz. 14. Następny kurs odbędzie się w Środzie w dniach 30, 31 bm i 1 kwietnia w sali Szkoły Rolniczej w I. R. ul. Mał. Klasztorna. Początek 30 bm o godz. 14. Równocześnie, z kursumi odbywać się będą wycieczki do ogrodów, praktyczne pokazy, wyjaśniające najważniejsze prace w sezonie jesienno-zimowym i wiosennym. Wstęp na kurs bezpłatny. — Nie wątpimy, że sprawa tak ważna, jaką jest zagadnienie ogrodnictwa w pełnym tego słowa znaczeniu, zainteresuje ogół rolników, którzy wezmą gremjalny udział w wspomnianych kursach.

— * **Ze Stow. Żeńskiej Młodzieży Kupieckiej.** Msza św. żałobna za zmarłych członków odbędzie się we wtorek, 22 bm o godz. 7,30 w kościele Św. Marcina.

KRONIKA MIEJSCOWA

— * **Zgon sierżanta straży ogniowej.** W sobotę po południu zmarł sierżant miejskiej straży ogniowej śp. Józef Schroeder. Zmarły niespodziewanie strażak zachorował w dniu 15 bm podczas pełnienia obowiązków na sparaliżowanie prawej strony ciała. Ciężko chorego przewieziono pogotowie do szpitala w stanie już bezprzytomnym. Przez trzy dni następne śp. Schroeder nie odzyskał już przytomności i zmarł w dniu swoich imienin. Zgon jego wywołał w kołach kolegów i podwładnych serdeczny żal. Śp. Schroeder był czynny w straży pożarnej w Berlinie, a przed 12 laty przeszedł do polskiej służby strażackiej w Poznaniu i w najbliższych dniach byłby obchodził 25-lecie

Przy bladej, szarawo-żółtej cerze, przysypanych oczach, złem samopoczuciu, zmniejszonej chęci do pracy ogólnym p. zygębieniu, ciężkich snach bólech żołądkowych, ucisku mózgowym i chorobliwym podnieceniu zaleca się pić przez kilka dni zrana naczeczko szklanke wody gorzkiej „Franciszka-Józefa“.
nw 9432

pracy zawodowej. Miał ten niebawem wziąć urlop wypoczynkowy. Wszystkie te plany jednak przekreśliła śmierć nieubłagana. Śp. Józef Schroeder osierocił żonę i dwie córki. N. ech odpoczywa w pokojul (k.)

— * **Turniej ping-ponga o mistrzostwo „środku“** przyniósł w finałach następujące wyniki — gra pojedyncza: 1) Chybiński (AZS.) 14 p., 2) Nowak (Stella) 10 p., 3) Daleszyński (SMP.) 10 p., 4) Bełzyński (AZS.) 8 p., 5) Rogalski (SMP.), 6) Marcinia (SMP.), 7) Jolski i Sommer (AZS.); gra podwójna: 1) Chybiński — Nowak (A. Z. S.), 2) Kępiński — Sommer (AZS.), 3) Rogalski — Gostyński (SMP.), 4) Tuliszką — Faifer. Turniej trwał 10 dni, gromadząc przeszło 60 zawodników. Kierownictwo spoczywało w rękach pp Antoniewicza i Richtera, sędzią głównym był p Piotrowski. W Rozdanie nagród nastąpi we wtorek o godz. 20 w ośrodku (wz.)

— * **Z targu.** Dnia 21, b m, na placu Sapieżyńskim płacono za nabiał: 1 kg. masła wiejskiego 3,40—3,80 zł; masła mleczarskiego 3,80—4,00 zł; twarogu 0,60—0,80 zł; mendel jaj 1,60—1,70 zł; litr śmietany 1,60—1,80 zł; litr mleka pełnego 2,00—2,20 zł; wieprzowiny 1,40—2,00 zł; wolowiny 1,00 do 1,80 zł; cielęciny 1,20—1,40 zł; skopowiny 1,60—2,60 zł; koziny 0,90—1,40 zł; smalcu 2,60—2,80 zł; za drób: kura 2,50 do 4,00 zł; perlica 3,00—3,50 zł; kaczką 3,00 do 5,00 zł; gęś 7,00—11,00 zł; para gołębi 1,20 do 1,50 zł; para kuropatów 3,00 zł; królik 1,30—1,60 zł; bażant 4,50 zł; za ryby: 1 kilogram karpia 2,80 do 3,00 zł; lina 3,00—3,20 zł; okonia 1,20—1,60 zł; karasia 2,00—2,80 zł; białych ryb 0,80 do 1,60 zł; sandacza 4,00—5,00 zł; 1 kg. leszcza 2,40 zł; 1 kg. suma 2,40 zł; 1 kg. szczupaka 3,20—3,60 zł; za ryby śnięte 60—80 gr; mniej. Płacono za jarzyny: 1 kg ziemniaków 6—8 gr; cebuli 0,30—0,40 złotych; szpinaku 1,60—2,00 zł; 1 kg jarmużu 30—40 groszy; 1 kilogram bobu 1,20 zł; główka włoskiej kapusty 1,50—3,00 gr; białej 1,50—3,00 gr; modrej 30—50 gr; 1 kalafior 0,30—1,00 zł; 1 kg kalarepy 0,20 zł; 1 kg marchwi 20 do 30 groszy; brukwi 20 groszy; seleru 40—50 gr; pietruszki 30—50 gr; pory 40—50 gr; brukselki 60 groszy; owoce: 1 kg. jabłek 0,60—1,40 zł; żurawin 2,00 zł; owoców suszonych 0,80—2,00 zł; grzybow suszonych 4,00—8,00 zł; 1 kg świeżych śledzi 0,80—0,90 zł; 1 kg rabarberu 1,60 do 2,00 zł; 1 pełeczek rzodkiewek 40 gr; główka zielonej sałaty 30—35 gr. — Ruch niewielki. Ceny bez zmian. (hu.)

KRONIKA WYPADKÓW

— * **Pożar na Małych Garbarach.** W sobotę po południu na Małych Garbarach nr. 7a zapaliła się szopa, którą ugasiła miejska straż pożarna przy pomocy dwóch linii węża. W szopie tej były zapasy siana i słomy, które częściowo uratowano, także uratowano kilka kóz, pomieszczone w chlewie. Wskutek pożaru nie powstały poważniejsze straty. (k.)

— * **Pokąsana przez psy.** Przez ostre psy zostały pokąsane 12-letnia Marja Kozioł. (Wyspiańskiego 35) i 4-letnia Teresa Frankowska (Polna 8). Obie dziewczynki opatrzyło pogotowie ratunkowe. (k.)

KRONIKA POLICYJNA

— * **Czyli rower?** W komisariacie VII znajdujący się rower męski, który odebrano niejakiemu Żytkowiakowi (ul. Grunwaldzka 20). (k.)

— * **Hazard w blaszki.** Za uprawianie gry hazardowej w tak zwane blaszki przy Drodze Debińskiej przytrzymała policja niejakiemu Andrzejowi Rybarczyka, mieszkającego przy ul. Jeźweckiej. (k.)

— * **Na gorącym uczynku.** W nocy na niedzielę na gorącym uczynku usiłowanej kradzieży z włamaniem do składu korzennego p. Leokadii Kubacińskiej przy ulicy Krętej 5 ujęto Romana Kosińskiego (Zagórze Nowe Zabudowanie blok 1) i Alfonsa Barczewskiego (Chwaliszewo 32). Sprawą zajęła się policja. (k.)

Nasi korespondenci donoszą

Z WIELKOPOLSKI

— * **Barcin.** (Wspomnienie pośmiertne.) W ub. niedzielę odprowadzono na wieczny odpoczynek zwłoki śp. Leokadii Iernikówny. Zmarła brała wybitniejszy udział na polu społecznym. Była jedną ze współzałożycielek Towarzystwa Śpiewu „Halka“, dalej pierwszą sekretarką a później wiceprezeską tegoż towarzystwa. Towarzystwo, do którego Zmarła przez szereg lat należała, oddała Jej ostatnią przysługę, odśpiewując nad grobem „Pieśń przy grobie“. Kondukt pogrzebowy prowadził ks. proboszcz Nowicki.

— (Z Tow. gimn. „Sokół“.) W ub. niedzielę odbyło się w salce parafialnej miesięczne zebranie „Sokoła“. Po odczytaniu protokołu z ostatniego walnego ze-

brania przez sekretarza p. Klemensa Gałęzewskiego, prezes p. Feliks Plotka zdał sprawozdanie z odbytego Zjazdu Rady Okręgowej Sokoła, nad którym to sprawozdaniem wywiązała się bardzo ożywiona dyskusja. Następnie wygłosił prezes p. Plotka ciekawy i aktualny referat na temat: „Poświęceń trzeba“. Referat nagrodzono bucznym oklaskami.

— (Osobiste.) Lekarz weterynarji em. ppułk p. Bronisław Monderer przeniósł swoje mieszkanie i biuro z ulicy 4 Stycznia na ulicę Dmowskiego 13 (budynnek mistrza krawieckiego p. Franciszka Chelminiaka).

— (Z Banku Ludowego.) Walne zebranie Banku Ludowego w Barcinie odbyło się w dniu 15 bm w salce parafialnej. — Z bilansu zamkniętego per 31 grudnia

Jarocinowi ubywa ważna placówka

Ostatni kurs baonu podchorążych — Szkoły podchorążych mają być wogóle zlikwidowane?

Jarocin, 20 marca.

Tegoroczny kurs szkoły podchorążych rez. zbliża się zwolna ku końcowi. Za kilka tygodni podchorążowie rezerwy opuszczą mury szkolne, aby, po kilkutygodniowych manewrach szkolnych odbyć przepisową praktykę w pułkach. I na tem, jak się dowiadujemy, kończy się szkoła podchorążych w Jarocinie.

Od 1 października br. ma nastąpić zupełna likwidacja baonu podchorążych rez. w Jarocinie. Miastu ubędzie w związku z tem ważna, zarówno ze względów gospodarczych jak i towarzyskich, placówka. Stąd żale i ubolewania.

Trzeba zaznaczyć — na pociechę Jarocina — że ten sam los spotka w najbliższym czasie wszystkie miasta, będące dotąd siedzibami baonów czy szkół podchorążych rez. Mianowicie według zamierzonego planu ma nastąpić całkowita reorganizacja w wyszkoleniu podchorążych rez. Plan ten przewiduje zniesienie istniejących szkół podchorążych rez. jako jednostek samodzielnych, a wprowadza w ich miejsce specjalne kompanie wyszkoleniowe dla podchorążych przy poszczególnych pułkach. Wyszkolenie zatem podchorążych rez. odbywać się będzie na wzór istniejącego sposobu wyszkolenia podoficerów rez. (m.)

wynika, że wkłady oszczędnościowe wynoszą 110 321,47 zł, Udziały 61 389,40 zł, fundusz zasobowy 5 532,80 zł, fundusz wątpliwych pretensyj 2 000 zł fundusz budowlany 3 516,14 zł, redyskont weksli 56 093,00 zł a czysty zysk 2 504,47 zł. Po zdaniu sprawozdania przez zarząd Banku, przystąpiono do wyboru nowych członków do Rady Nadzorczej i to w miejsce ustępujących. Wybrano jednogłośnie pp. Stanisława Dominiczaka z Mamlicza, Jana Sulińskiego z Młodocina, Jana Bauzę z Szczepanowa, Adama Ciesielskiego z Barcińskiej Wsi, oraz Stefana Lewandowskiego z Szczepankowa.

(Z życia Inwalidów.) Na ostatnim walnym zebraniu Związku Inwalidów Wojennych wybrano następujący zarząd: prezes — Marcin Safian, sekretarz — Bolesław Kocpeżyński, skarbnik — Tadeusz Reinke.

(Z Komitetu Bezrobocia.) W czasie od 15 lutego do 15 marca rb. wydano ogółem 10 000 obiadów. Ponieważ zwrot wypożyczonych przez Szefostwo Intendencji Toruń 2 kotłów nastąpić musi bezwarunkowo z początkiem kwietnia rb., dlatego dożywianie bezrobotnych nastąpi prawdopodobnie jeszcze tylko do końca marca rb. Magistrat poczynił już starania o subwencję na zatrudnienie bezrobotnych przy pracach doraźnych. Czy jednakowoż starania te odniosą spodziewany rezultat, tego narazie przewidzieć nie można. (bs)

(Chodzież. (Tow. Młodych Polek.) Słow Młodych Polek „Promyk” urządziło w ub niedzielę pod protektorem ks. proboszcza L. Kurpisza wieczornicę podczas której odegrały drużyny bań p. t. „Dobre wózki” i wesoła komedja p. t. „Bolszewik w spódnicy”. Wypełniona po brzegi sala świadczyła o zainteresowaniu obywatelstwa, zaś drużyny, wywiązując się ze swych ról pomyślnie, zjednały i zapewniły sobie pomoc na dalsze dni pracy.

(Gniezno. (Z Kółka Rolniczego.) W ub tygodniu odbyło się zebranie tujejszego Kółka Rolniczego, w którym wzięło udział 118 osób. M. in. sprawami poproszono członka Sejmiku powiatowego p. Bartłomieja Mizerkę z Arkuszewa, aby zdał sprawozdanie z ostatniego posiedzenia Sejmiku p. Mizerka przedstawił w pierwszym rzędzie zarzuty, wniesione przeciw gospodarce K. K. O. powiatu gnieźnieńskiego na posiedzeniu Sejmiku z dnia 4 lutego br. Sprawozdania z posiedzenia Sejmiku z dnia 26 lutego br. p. Mizerka zdać nie mógł, gdyż na posiedzeniu tem odebrał mu p. Stawik głos. Zebrani stwierdzili, że zarzuty, które p. Mizerka podniósł na posiedzeniu z dnia 4 lutego pochodzą z ich inicjatywy i spostrzeżeń i że zebrani upoważnili p. Mizerkę do przedstawienia tych zarzutów na posiedzeniu Sejmiku powiatowego. Wobec powyższego postanowili zebrani wystosować pod adresem p. wojewody poznańskiego i starosty w Gnieźnie protest przeciw odebraniu p. Mizerce głosu na posiedzeniu budżetowym Sejmiku, wyrażając równocześnie swą solidarność z wywodami p. Mizerki. (br)

(Kępno. (Proces o rozruchy w Wieluniu.) W Wieluniu rozpoczął się w sobotę proces przeciw 21 robotnikom oskarżo-

nym o wywołanie w dniu 29 maja r. z. rozruchów na tle bezrobocia. przyczem 1 posterunkowy został zabity a 2 rannych. Zdemolowano wówczas również biuro pośrednictwa pracy. Ogółem wezwano do rozprawy 71 świadków, z czego 50 odwodowych. Główny sprawca zaburzeń Wincenty Ostrowski popełnił po tych rozruchach samobójstwo. (m.)

(Kórnik. (Stow. Pań św. Wincetego a Paulo.) Stow. Pań św. Wincetego a Paulo w Kórniku odbyło swe walne zebranie. Na porządku obrad był m. in. wybór nowego zarządu, który pozostał w tym samym składzie, co roku zeszłego, jedynie wybrano nową przewodniczącą w osobie p. dr. Hanelowej. Roczne sprawozdanie sekretarki wykazało wzmoczoną pracę w Stowarzyszeniu i większe zrozumienie obowiązków. Mimo kryzysu gospodarczego pospieszyło miejscowe obywatelstwo w wydatniejszą jeszcze pomocą w dożywianiu i wspomaganiu ubogich, za co należy się uznanie tym wszystkim, którzy zrozumieli potrzebę współpracy z stowarzyszeniem. Również i panie opiekunki nie szczędziły czasu i sił, by jak najintensywniej wykonać zobowiązania, które na siebie wzięły.

W słowach, cechujących serdeczną troskę o dobro dusz sobie powierzonych, przemówił do pań ks. dyr. Matuschek, wykazując obecne ciężkie czasy, pełne wyrotowej pracy i błędów, spotęgowane w swym zżubnym pochodzie przeróżnymi środkami, jak sianiem niezdrowych idei zapomocą złych książek, prasy, kin, a nawet radja. Wykazywał, że czas obecny, to czas wysiłku i ofiarności nie tylko w mieniu, ale i życia i czynów, czas, w którym skutecznie musimy się przeciwstawić prądom, zdążającym ku nam ze wschodu. Bezbożnictwo kroczy wielkimi krokami, by szerzyć wśród słabych na duchu spustoszenie i zwątpienie, wobec tego należy pracować nad ugruntowaniem w sercach wiary św. Stowarzyszeniem Pań Miłosierdzia, tworzącym niejako podwaliny dzisiejszej Akcji Katolickiej, przepadła w szczególności w udziale rola wyniesienia na widownię życia publicznego Chrystusa, przez przyციąganie do Kościoła swoim miłosiernym czynem i słowem tych najmniejszych, którzy znęcani niedostatkami materialnymi, najłatwiej popadają w niedostatek moralny i duchowy. Akcja miłosierdzia, to szerzenie Królestwa Chrystusowego na ziemi, to współpraca z Chrystusem i Kościołem i po tej współpracy spodziewa się Kościół najlepszych rezultatów. Po tem przemówieniu ks. dyrektora przeczytała p. Br. Antkowiakówna bardzo zajmujące sprawozdanie z kursu charytatywnego w Środzie, poczem radzono nad poszczególnymi potrzebami ubogich. (z.)

(Oborniki. (Z Rady miejskiej.) Pod przewodnictwem p. Leona Rosochowicza odbyło się zwyczajne posiedzenie Rady miejskiej, na którym wybrano jako generalnego opiekuna sierot na m. Oborniki p. Leona Łukomskiego, sekretarza miejskiego. W miejsce ustępującego ławnika Magistratu p. Stanisława Mazera wybrano jednogłośnie p. Ignacego Guszczyskiego. Pożatem uchwalono wydzierżawić teren miejski pod budowę stacji benzynowej p. Józefowi Grabowskiemu za rocznym wy-

magrodzeniem 2 000 zł. Z powodu nikłej frekwencji i odmówienia przez powiat subwencji na utrzymanie szpitala miejskiego postanowiono go z dniem 1 kwietnia br. zlikwidować. Rada miejska wyraziła jednakże gotowość natychmiastowego otwarcia szpitala, o ile Magistrat przedłoży konkretne propozycje, stwierdzające samowystarczalność zakładu.

(Zbieranie składek.) Ostatnio przytrzymała tutaj policja dwóch członków Polskiej Partji Socjalistycznej, którzy zbierali w mieście składki na podtrzymanie strajku w Zagłębiu Dąbrowickim — Wymienionym odebrano zebraną sumę 64 zł i odstawiono do starostwa na rzecz bezrobotnych.

(Przedstawienie.) Kółko sceniczne Tow. Czytelników Ludowych w Obornikach odegrało w ub. niedzielę na sali p. Kłosewej sztukę p. t. „Spadkobierca”, komedja A. Grzymały-Siedleckiego. Aktorzy doskonale wywiązali się ze swych zadań. (kkl.)

(Ostrów. (Nowy dyrektor Kasy Chorych.) Dyrektorem Kasy Chorych w Ostrowie został mianowany p. Władysław Zakowski. (m)

(Olszów, pow. Kępno. (Z życia S. M. P.) Ub. niedzieli odbyło się w Olszowie nadzwyczajne walne zebranie Stowarzyszenia Młodzieży Polskiej przy współudziale delegata Okręgu drh St. Wałęsy, który wygłosił okolicznościowy referat. Dokonano m. in. uzupełniających wyborów do zarządu, którego skład jest obecnie następujący pp.: E. Hendrysiak — prezes, T. Hójka — zast., A. Tuszyński — sekretarz, T. Kokot — zast., J. Droszcz — skarbnik, A. Hójka — zast., T. Hójka — naczelnik, W. Ziemia — zast., T. Kokot — bibliotekarz i W. Ziemia — zast. Do komisji rewizyjnej wybrano pp.: W. Wałoszczyka, T. Jerczyńskiego i P. Walkowika. (ck.)

(Puszczykowo. (Stow. Młodych Polek.) Dnia 13 marca r. b. odbyło się w lokalu szkolnym w Puszczykowie za staraniem ks. prob. Koppe zebranie konstytucyjne Stow. Młodych Polek. Zebranie zagał ks. prob. Jego gorące i życzliwe słowa zachęciły młodzież do licznego zapisania się w szeregi członków czynnych, starsze zaś Panie jako członkinie wspierające. Następnie wygłosiła pani Koperska, okręgowa prezeska St. M. P. z Poznania, referat na temat: Czy Stow. M. P. są potrzebne i jakie zadanie i cel spełnia S. M. P. Po udzielonej instrukcji i odczytaniu ustaw przystąpiono do wyboru zarządu. Patronem S. M. P. jest ks. prob. Koppe. W skład zarządu weszli: prez. — Szafranowska Józefa; zast. prez. — Nowacka Marja; sekr. — Bołewska Marja; skarbn. — Mielcarówna Anna; biblj. — Ratajczakówna Józefa; naczelniczka — Wojciechowska Janina; gospodynin — Głębowska Gabryela. — Po wyborze zarządu przemawiał raz jeszcze ks. proboszcz i zachęcał do jedności i współpracy w S. M. P., podnosząc jego wniosły i zbożny cel. (k)

(Rawicz. (Z Rady miejskiej.) Dn. 18 bm. odbyło się posiedzenie rady miejskiej. Przed rozpoczęciem obrad złożono wnioski nagły w sprawie wypowiedzenia pracy wszystkim pracownikom miejskim z dniem 2 kwietnia br. Nagłość wniosku rada miejska uchwaliła i postanowiono obradować nad nim na końcu posiedzenia. Przewodniczący rady miejskiej p. Kotecki odczytał pismo p. wojewody, który nie zatwierdził na zastępcę burmistrza p. mecenasa Borkowskiego, tylko dyrektora Banku Ludowego W. Wolskiego (gorliwego „sanatora”. — Jakże miało być inaczej! — przyp. koresp.). Rada miejska przyjęła sprawozdanie z rewizji głównej kasy miejskiej oraz Komunalnej Kasy Oszczędności. Do deputacji reżni miejskiej przyjęto w miejsce mistrza rzeźniczego p. Skorupki, kierownika szkoły żeńskiej p. Sławomirskiego. Dodatkowy budżet na rok 1931-32 w wysokości 13 500 zł, który na ostatnim posiedzeniu odrzucono, teraz uchwalono jednomyślnie, ale z pewnymi zastrzeżeniami. Pieniądze te przeznaczone są na dalszą budowę stadionu sportowego — na zakup materiałów. Magistrat jednakże tylko wtedy z tych pieniędzy korzystać może, jeśli powiatowy komitet wych. fiz. w wydatkach na robociznę w pewnej wysokości będzie partycypował. Sprawę dzierżawy za liczniki za gaz i prąd odesłano z powrotem do odnośnej deputacji. Sprawę wypowiedzeń pracowników miejskim omawiano na posiedzeniu poufnym, mimo sprzeciwu wnioskodawców.

(Dzieciobójstwo.) Na posesji gospodarza Schuberta w Sierakowie znalazły dzieci w ustępie zwłoki noworodka pięci-

żenskiej. Dochodzenia policyjne wykryły matkę nieszczęsną w osobie służącej Marjanny K. (rs.)

(Rogoźno. (Wystawa.) Sekcja misyjna przy S. M. P. urządziła wystawę pism misyjnych w gmachu szkoły powszechnej przy ulicy Kotlarskiej.

(Kradzież.) Na szkodę p. Marji Olszańskiej we Włóknach skradziono 25 kur, 4 indyki i 2 kaczkę, łącznej wartości 60 zł. W pobliskiej Welnie na szkodę p. M. Męcza skradziono 44 kur. Dochodzenia policyjne w toku.

(Wyrzucili córkę oknem.) W czasie familijnej sprzeczki u p. N. w Rogoźnie została wyrzucona przez okno z pierwszego piętra córka Leokadja, licząca lat 20. Nieszczęśliwa odniosła ogólne obrażenia zewnętrzne. Sprawą zajęła się policja.

(Wieczornica harcerska.) Druga drużyna im. Przemysława w Rogoźnie organizuje wieczornicę harcerską. Na program wieczornicy złożą się występy sceniczne, deklamacje, monologi, śpiewy itp. Wieczornica odbędzie się 15 kwietnia.

(Z ruchu Tow.) W salce parafjalnej odbyło się zebranie sekcji misyjnej przy S. M. P. Obradom przewodniczył prezes p. Demski. W czasie obrad ks. patron Mielcarski wygłosił bardzo interesujący referat n. t. „Papież misyjny Pius XI”. Walne zebranie sekcji uchwalono odbyć 31 bm. Na członka przyjęto p. Fr. Zakasę. (ske.)

(Śrem. (Szafka rutynowanych złodziei w potrzasku — 18 wielkich kradzieży.) Już od dwóch lat niepokoiły społeczeństwo śremskie dokonywane tu i ówdzie mniejsze i większe kradzieże, po których przeprowadzane śledztwo po większej części nie doprowadzały do pozytywnego wyniku. Ten nielada ciężki niepokój o własne mienie rozproszył wypadek dni ostatnich. Otóż po jednej z niedawnych kradzieży sprawny oddział policji śremskiej wpadł na trop złoczyńców i po przeprowadzonej obławie ujął czterech bezrobotnych, których silnie skutych w kajdany osadzono natychmiast w areszcie. Nazwiska ich brzmią: Wojtysiak Józef, Nowaczyk Jan, Stypa Franciszek i Banaszak Tomasz. Tworzyli oni rutynowaną szajkę włamywaczy, niezmiernie trudną do wykrycia. Dotychczas już udowodniono im 18 wielkich kradzieży na terenie śremskim. — W ciągu przeprowadzania pierwotnego śledztwa policja po dokonanej rewizji w ich mieszkaniach znalazła część skradzionych rzeczy, m. in. w większej ilości bieliznę, wódkę, wędliny, papierosy itp. Przedmioty, pochodzące z kradzieży rafinowani złoczyńcy przechowywali częściowo w piwnicy, częściowo też zakopywali w ziemi dla zatarcia śladów i uniknięcia sprawiedliwości. Poszkodowanymi w większej części byli wielcy kupcy śremscy, którzy też w części poznali swoje rzeczy i odebrali je na posterunku P. P. — Jak według krążących wersji można przypuszczać, cała ujęta szajka złodziei będzie sądzona przez sąd doraźny. (w. h.)

Z POMORZA

(Czersk. (Z Rady miejskiej.) W ub. poniedziałek odbyło się posiedzenie Rady miejskiej, gdzie omawiano sprawę zapomogi 16 000 zł z Polskiego Banku Komunalnego w Poznaniu. Nastąpiło sprawozdanie delegacji, która odbyła konferencje u p. wojewody w Toruniu i t. d. — Ogromnego rozgłosu nabrała w naszym mieście sprawa usunięcia krzyża z pokoju konferencyjnego w szkole powszechnej, i zupełnie słusznie została w wolnych głosach poruszona na posiedzeniu Rady miejskiej. Rada poleciła przewodniczącemu Rady Szkolnej przeprowadzić w tej sprawie dochodzenia i stwierdzić, czy pogłoski takie polegają na fakcie.

(Z „Sokoła.”) We wtorek odbyło się walne zebranie miejscowego „Sokoła”, któremu przewodniczył prezes okręgowy p. prof. Szczepański z Chojnic. W miejsce ustępujących członków zarządu zostali wybrani do zarządu pp.: Landowski, Grabański, Nowak, Gwizdała, Tylicki, Czabań i Dzwonkowski. (tts)

(Kościerzyna. (Bezczelny oszust.) W tych dniach pojawił się w Lubiszewku nieznanym osobnik, który przedstawił się jako kontroler referatu inwalidzkiego starostwa, podając, że przybył w celach uzgodnienia spraw inwalidzkich, ponieważ ostateczny termin uregulowania tych spraw upływa już z dniem 15 bm. Niedotrzymanie tego terminu powoduje zwłokę kilkumiesięczną w otrzymaniu renty. — Osobnik ten zdołał od niejakiego Czapiewskiego tytułem kosztów manipulacyjnych wyludzić 27,75 zł, poczem wystawił kwit i ulotnił się. (x.)

Radykalnie załatwiła się rada miejska w Bydgoszczy

z urzędnikami - agitatorami B. B. i „Strzelca”

Bydgoszcz, 20 marca.

Przez całą noc z ub. piąku na sobotę trwały obrady budżetowe rady miejskiej w Bydgoszczy. Obrady, które były zakończeniem prac budżetowych, obfitowały w szereg znamiennych momentów i zakończyły się w rezultacie kilku charakterystycznymi uchwałami.

I tak uchwała rady miejskiej wstrzymane zostały wszelkie dotacje gminy na rzecz państwowej szkoły przemysłowej aż do czasu, kiedy dyrekcja szkoły, na czele której stoi inż. Siemiradzki, nie złoży deklaracji o zaniechaniu agitacji partyjnej. Dyrektor szkoły faworyzował różne or-

ganizacje „sanacyjne” na terenie szkoły — przyp. red.)

Poza tem uchwalono przesiedlić do innych działów administracji względnie odebrać część poborów tym urzędnikom elektrycznym i tramwajów, którzy niszczą mienie miasta, zamiast pracować z pożytkiem dla niego, a podczas służby uprawiają jawną agitację na rzecz stronnictwa (B. B. — przyp. red.) faworyzowanego przez odnośnego decernenta p. Regamey'a, otrzynując nawet płatny urlop dla agitacji wyborczej. Takim wypadkiem stwierdzono w czasie ostatnich wyborów.

Zniesienie urzędów skarbowych w 7 miastach Wielkopolski

Ostrów, 20 marca.

Miasta, w których zlikwidowane zostały w związku z reorganizacją powiatów starostwa czyniły starania o zatrzymanie przynajmniej urzędów skarbowych. Starania te spełzły, jak się okazuje, na niczem. 9 marca r. b. minister skarbu podpisał bowiem rozporządzenie zarządzające zniesienie z dniem 1 kwietnia rb. urzędów skarbowych i kas skarbowych w miastach Ostrzeszów, Odolanów, Pleszew, Koźmin, Śmigiel, Strzelno i Grodzisk.

Równocześnie zniesione zostały komisje szacunkowe dla podatku przemysłowego i dochodowego; w ich miejsce powołane zostaną nowe komisje, obejmujące powiększone terytorjum niezniesionych powiatów. Komisje składać się będą z 10 członków i 10 zastępców.

Zniesienie urzędów i izb skarbowych wymienione miasta odczują niewątpliwie bardzo silnie. (m)

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

ŻYCIE KULTURALNE

PAŃSTWOWĄ NAGRODĘ MUZYCZNĄ OTRZYMAŁ JAN MAKLAKIEWICZ

Z Warszawy donoszą nam:
Wczoraj w niedzielę obradowało jury państwowej nagrody muzycznej. Sąd konkursowy odbył się w gmachu ministerstwa oświecenia. Nagrodę otrzymał pięciu głosami na siedmiu głosujących p. Jan Maklakiewicz za koncert wiolonczelowy. Na „Świteziankę” dyrektora Konserwatorium Państwowego w Warszawie, p. Morawskiego, padły dwa głosy.

PIANIŚCI Z CAŁEGO ŚWIATA OGLĄDAJĄ PAMIĄTKI PO CHOPINIE

Z Warszawy donoszą nam:
Uczestnicy turnieju chopinowskiego, który zgromadził młodych pianistów z całego świata, mogą w chwilach wolnych oglądać wzruszającą wystawę pamiątek po Chopinie, urządzoną w Muzeum Narodowym przy Alei Trzeciego Maja. Otworzą ją uroczystie, z udziałem władz i Nuncjusza papieskiego, przedstawia się niezwykle interesująco, a zawdzięcza swoje powstanie dyrekcji Muzeum, oraz Wyższej Szkoły Muzycznej im. Chopina, która turniej pianistowski, jak wiadomo, zorganizowała.
Pochodzą te okazy ze zbiorów prywatnych w pierwszym rzędzie p. Marji Clichowskiej, wnuczki Ludwika Chopinówny, która była siostrą Fryderyka. Są to portrety Chopina i rodziny, mnóstwo listów do Fryderyka i od niego. W tym listy Bema, słynnego malarza Delacroix, Schumanna i t. d., liczne autografy kompozytów, odlew ręki Chopina, jego rysunki własnoręczne — a wiadomo że i w tym kierunku był Chopin niezwykle uzdolniony. Pamiętek mnóstwo: programy koncertów, koperta z włosami George Sand, słynne świadectwo z Konserwatorium warszawskiego, w którym Elner zapisał urzędowo małego Fryderyka jako „genjusza muzycznego”, wreszcie książki szkolne z których Chopin się uczył i przy których figlował, jak świadczy egzemplarz historii świętej, podpisany własnoręcznie: „Fryderyk Chochochochopin”. Nakoń: fortepian, na którym grywał a który przy otwarciu wystawy raz jeszcze się odezwał. Usiadł do niego Aleksander Michalowski...

Młodzi pianiści ze wszystkich stron świata mają się czemu przyglądać i nad czym podumać.
T. W.

TEATR

Solska na Żoliborzu. Z Warszawy piszą nam: Donosiłem już, że Irena Solska utworzyła na Żoliborzu, w sali szkolnej, teatrzyk kameralny o nazwie „Imienia Stefana Żeromskiego” i na początek wyreżyserowała fragmenty z „Róży”. Obecnie wystawiono tam dramat Jerzego Kaisera (znanego autora „Gazu”) „Dzień październikowy”. W przedstawieniu brali udział m. in. pp. Nina Świerczewska, K. Brodzikowski, Rozmarynowski i Kijowski. Sala nie posiada właściwie sceny, gra się na przestrzeni, ujętej z dwóch stron w rzędy krzesel, bez kurtyny i bez sztucznych perspektyw. Przed „podniesieniem kurtyny”, tj. przed zaczęciem spektaklu, światło gaśnie na chwilę, a rozwidnia się z pierwszymi słowami aktorów „Dzień październikowy”, sztuka w 3 aktach, była grana bez antraktów. (tw)

RUCH REGIONALISTYCZNY

Historja Kalisza i regionalizm. Jeden z gorących pionierów regionalizmu Władysław Kwiatkowski skreślił broszurę pt. „O uwzględnieniu dziejów Kalisza w nauczaniu historii Polski”. Autor ujmuje problem nauczania historii w szkole powszechnej VII oddziałowej i dochodzi do wniosku, że byłoby nader pożądanym, aby w tego rodzaju szkołach kaliskich historję Polski wykladać na tle dziejów Kalisza. Ten sposób bardziej obrazowo ujęty trafi łatwiej do dziecięcych umysłów. W zakończeniu proponuje, aby opracować dla kaliskich szkół powszechnych odpowiednie wypisy, któreby w ten sposób ujmowały dzieje. Sam podaje krótki przegląd dziejów Kalisza ukazując że zupełnie nadają się one do tego, aby posłużyć mogły jako kanwa do wykładu historii Polski, a jednocześnie do pogłębienia miłości własnego regionu.
(J. St.)

SZKOLNICTWO

„Wychowanie i nauczanie.” Znaczną pomoc przy wszystkich dyskusjach i konferencjach stanowić będzie dla nauczycieli wydawnictwo, które świeżo opuściło prasę. Jest to przewodnik do wydawnictw pedagogicznych i dydaktycznych Książnicy-Atlas. Opracowali go dr. J. Piątek i dr. K. Sośnicki. Przewodnik dzieli się na trzy części. Pierwsza zawiera ogólny przegląd wydawnictw druga podaje ich podział według treści, wreszcie trzecia zestawia wszystkie zagadnienia w nich zawarte. Zestawienie to ułatwi nauczycielowi pracę w zastosowaniu praktycznym różnych problemów pedagogicznych i dydaktycznych na terenie szkolnym a dla nauczycieli nieobeznanych jeszcze należycie z pracą teoretyczną stanie się wadecum wśród różnych zagadnień szkoły. (tk)

PROTEKTOR ŻEROMSKIEGO

(Z nieznanych listów Henryka Bukowskiego)

„Ambasador Polski niewolnej” — Z Kowieńszczyzny do Szwecji — Ojczyzna przede wszystkim — „Charytnik” — W obronie Żeromskiego — „...przedej jego wyrzuce” — Kustosz przy kaloryferze — Na dziedzińcu rapperswylskim...

Przesunęła się już raz przez łamy „Działu” postać sztokholmskiego „ambasadora Polski niewolnej”: jego romantyczna po powstaniu ucieczka, osiedlenie w Sztokholmie i hilans zaślub tak dla Polski jak i dla szwedzkiej przybranej ojczyzny. Wypadnie nam teraz bliżej scharakteryzować tę nieprzeciętną postać jedną z wybitniejszych wśród emigrantów po roku 1863.

Henryk Bukowski pochodził ze szlacheckiej rodziny, osiadłej w Kowieńszczyźnie, gdzie też spędził lata szkolne. Na uniwersytet uczęszczał w Moskwie wraz z Korzonem, dr. J. Karłowiczem, K. Chmielewskim, dr. B. Dłuskim, swoim późniejszym dowódcą w powstaniu. Z kolegami uniwersyteckimi utrzymywał zażyłe stosunki do końca życia.

Odległość Sztokholmu od ognisk życia polskiego zmuszała Bukowskiego do częstej i obfitej korespondencji, która częścią złożona jest w zbiorach rapperswylskich, częścią zostaje jeszcze w rękach prywatnych. Listy przez Bukowskiego pisane odbijają szczegółowo i wiernie oblicze duchowe ich autora. Nieskazitelną prawości, prędkości, nie uznający kompromisów, ogromnie dobry i uczynny, za wytyczną życiową miał miłość ojczyzny „Ja kocham przede wszystkim na ziemi Ojczyznę moją — pisze do Engeströma — muszę zatem uczucie to święcie szanować u innych i wymagać od ludzi, z którymi obcuje, aby przede wszystkim ojczyznę swoją kochali. Takie uczucie jest rzeczywistym łącznikiem życia i stosunków moich społecznych”. Gorący ten patriotyzm miał wybitne zabarwienie lewicowe.

„Wiesz zapewne pułkownik — wyznają Miłkowskiemu — że byłem przed 1863 r. szczerym demokratą, prawdziwym przyjacielem ludu i bodaj do tej chwili od tych zasad nie odstąpiłem ani na krok i one mi będą bodźcem do zgonu mego życia”. (List z 21. 5. 1899). To też z niehamowaną pasją wypowiada się w listach o krakowskich stańczykach i galicyjskich demokratach, a sympatje swoje kierował stale ku wszelkim poczynaniom ze stemplem ludowo-demokratycznym, niezawsze nawet szczerze. Z ogromnym entuzjazmem przyjął wybór chłopca postać Bojki do sejmu galicyjskiego. W dowód swej radości przysłał Bojce „podarunek do jego zbiorów, mianowicie rysunek przedstawiający scenę na zamku w Sztokholmie w dniu 21. 1. 1872 r., w chwili gdy Oskar II-gi trzymając pod ramię wprowadza do wielkiej sali postać chłopskiego Lisa Larsona. Z prośbą, „aby pokazał temu bydlu krakowskiemu jak lud cywilizowany i ich monarcha szanują i poważają umiętnych chłopów co siermięgi nie zrzucają i drzewem podbite buty noszą na zamku królewskim” (17. 3. 1896). Przeprowadza też Bukowski wybór Bojki na członka-korespondenta Muzeum w Rapperswilu.

Czynnego udziału w życiu publicznym nie brał. Najlepiej sam określił swoją rolę społeczną, pisząc do Miłkowskiego (28. 5. 1899): „Jak wiesz ja w życiu publicznym prawie żadnego udziału nie biorę — jako charytnik (sic) pragnęłam na mem skromnym polu być użytecznym krajowi, więc całą moją działalność skierowałem do Rapperswilu do Muzeum, a zarazem starałem się być pomocą ubogiej najszej młodzieży, bo z doświadczenia wiem, że to grono wydaje najdzielniejszych ludzi i patriotów”. Nie na ślepo udzielał niezliczonych „stypendjów” — starał się wynaleźć najgodniejszych, a gdy stwierdził, że protegowany wart tego, czuwał nad jego losami jak rodzony ojciec.

Takim serdecznym afektem darzył Żeromskiego. Żeromski od stycznia 1894 r. objął obowiązki pomocnika bibliotekarza w Muzeum rapperswylskim, a od czerwca tego roku, po opuszczeniu posady bibliotekarza przez Zygmunta Wasilewskiego, został mianowany bibliotekarzem. Na tem stanowisku miał wiele przykrości z powodu zatargów ze starym dziwakiem, kustoszem Muzeum — w końcu nie mogąc przeciwdziałać dziwactwom, nagłe Rapperswil opuścił (10. 7. 1896). Bukowski jako wiceprezes rady muzealnej żarliwie bierze stronę Żeromskiego. Na rok przedtem, w połowie

1895 r. zaszedł poważniejszy zatarg między kustoszem a Żeromskim i kustosz zmierzał do usunięcia go. Oburzyło to Bukowskiego. Dnia 7. 7. 1895 pisze do Miłkowskiego, że zniósł był niesprawiedliwe usunięcie poprzednich bibliotekarzy, „ale usunięcie p. Żeromskiego — to dla mnie byłoby za wiele, byłbym ciemnym i podłym człkiem, by tak brutalną moskiewską niesprawiedliwość dopuścić. Dlatego napisałem R. V. R. iż przędeję go wyrzucę niż on Żeromskiego...”. Na wypadek jednak, gdy istotnie Żeromski musiał opuścić stanowisko bibliotekarza, prosi go aby był jego „reprezentantem nie jako radnego ale jako ofiarodawcy i zaraz przystąpił do skontrolowania ksiąg muzealnych i skatalogowania swych darów, zapewniając mu te same honorarium co mu daje Muzeum. Choć mi to będzie mocno uciążliwe, ale me sumienie nie pozwoli nigdy by ciemność i przewrotność górowały nad szlachetną cichą i umiętną pracą...” (list z 28. 7. 1895). „To boli i żal mi tego zacnego Żeromskiego, ale go nie opuszczę, dojadę i do Poznania i do Krakowa w jego interesie” (list z 2. 8. 1895).

Chcąc osłodzić Żeromskiemu znoszone przykrości, prosi go równorzędnie z najważniejszymi członkami Rady muzealnej, aby we czterech utworzyli „komitet” mający zastępować Bukowskiego na dorocznym posiedzeniu Rady w r. 1895, na które nie mógł przyjechać. „Nie bierzcie mi za zło — pisze do Miłkowskiego (26. 7. 1895) — że Żeromskiego zaliczyłem; jego pragnięto poniżyć wyrzucić, a więc pragnę go wywyższyć choć w ten sposób — przytem on zna najlepiej me myśli i plany co się tyczy urzędzenia Muzeum”. Istotnie Żeromski był najgorliwszym współpracownikiem i powiernikiem planów muzealnych Bukowskiego, który nie raz to zaznacza w listach do Miłkowskiego i w sprawozdaniach przedstawionych Radzie muzealnej (w liście do Miłk. z 18. 1. 1896). Za tę gorliwość i przejęcie się sprawami Muzeum odplacał Bukowski Żeromskiemu najszczerzą troską o jego zdrowie i pracę literacką. Z widocznym ożywieniem donosi Miłkowskiemu 15. 12. 1895: „W drugim bodaj nr. „Głosu” jest recenzja o pracach p. Żeromskiego, o ile wnoszę Prus ją skreślił, bardzo sumiennie i dobrze napisana”. A jak się martwił słabym zdrowiem swego protegowanego! „Co się tyczy Żeromskiego i jego zdrowia bardzo jestem zmartwiony — pisze do Miłkowskiego — przypisuję to złym warunkom higienicznym panującym w Muzeum z winy kustosa: „nie udało mu się wyrzucić go... a więc pragnę go przeprowadzić na drugi świat. Sam jak niedźwiedz śpi przy kaloryferze dni i noce, a jak mu za gorąco to parę wypuszcza w powietrze, a tam gdzie muzealni pracownicy pracują wydobywa rury i piece. — Kto to może wycierpieć? (list z 17. 3. 1896). A kiedyindziej (3. 4. 1896) znówu się troska: „Zastraszylem mię mocno pisząc o zdrowiu Żeromskiego, on suchot nie ma, ani płuca zaatakowane, ale jak imię, tak i jego je i gryzie ta szalona gospodarka...”

W parę miesięcy po uroczystym złożeniu zwłok Bukowskiego w kościele św. Eryka w Sztokholmie 8. 8. 1900 sprowadzono je do Rapperswilu. Zbiory rapperswylskie są już w Warszawie. Na rapperswylskim dziedzińcu zamkowym, będącym własnością państwa polskiego pozostały tylko groby założycieli: Wł. Platera, jego żony i Bukowskiego — na sąsiadującym z zamkiem cmentarzu jest również mogiła długoletniego kustosa Muzeum Rużyckiego. Groby te — widoczne świadectwo czym był niegdyś dla Polski Rapperswil — czekają cierpliwie, czy rodacy przypomną sobie o szczytach doczesnych założycieli Muzeum, i czy pozwolą im spocząć w wolnej ojczystej ziemi?

Dr. M. Wojciechowska.
Poznań.

Towarzystwo miłośników języka polskiego, oddział krakowski, urządził zebrańie połączone z odczytem prof. K. Nitscha pt. „Tendencje rozwojowe języka a urzędowa poprawność”.

BRONŃMY PIĘKNA GÓR

POLACY APELUJĄ DO CZECHÓW ABY NIE SZPECILI TATR

Od odbudowania Polski, a raczej od chwili ukończenia sporu o Jaworzynę przez zawarcie t. zw. protokołu krakowskiego z 6 maja 1924 r. słyszemy wiele o projektach pogranicznych polsko-czechosłowackich parków narodowych: na Babiej Górze, w Tatrach, w Pieninach i w Karpatach wschodnich. Szczególnie wiele uwagi poświęca się Tatom. W sprawie tej odbyto już poważną ilość międzynarodowych posiedzeń, powzięto na nich bardzo daleko idące uchwały, związane się o-bopólnie najsolenniejszymi obietnicami, wydano do obu narodów wiele odezw, zapisano góry papieru — a realizacji Parku Narodowego w Tatrach nie posunięto ani o krok naprzód, o ile jej nieumiejętnymi pociągnięciami wogóle nie cofnięto. Nie odnosi się to do Polski, ale do Czechosłowacji. Po naszej stronie dzięki wyłożonej pracy Państwowej Rady Ochrony Przyrody i życzliwemu stanowisku władz, mamy zrealizowany Park Narodowy w Pieninach, bliski rozszerzenia, a istniejący już rezerwat w Czarnohorze i bliski realizacji Park Narodowy na Babiej Górze. W Tatrach jest inaczej.

Po stronie czechosłowackiej ochrona Tatr początkowo rozwijała się pomysłnie, obecnie nie widać ani śladu podobnych poczynań i nawiązywania do wyników pracy u nas. Przeciwnie, wbrew wspomnianym obopólnym zapewnieniom przystępują Czesi, Słowacy i Niemcy spisy do jak najintensywniejszego materialnego wykorzystania Tatr. Buduje się drogi i jezdnie w głąb Tatr, dąży się do zrealizowania projektu kolejki na Siawkowski, Garluch, Łomnicę, rozpoczęta już budowa olbrzymiego schroniska na przełęczy Waga, a w głębi gór umieszcza się nieodpowiednie napisy i reklamy — Wszystko to zagraża w najwyższym stopniu pierwotnej przyrodzie Tatr, która jest ich największą wartością i siłą przyciągającą turystów całego świata.

Koroną tych różnych planów jest projekt t. zw. „pierwszego piętra Tatr”. Równoległe do autostrady Jaskinie Bielskie — Szczyrbskie Jezioro, ma iść droga automobilowa po południowych zboczach Łomnicy, Siawkowskiego, Garlucha, Kończystej i Tępej, by tu połączyć się z przyszłą szosą, idącą z doliny Miękusowieckiej. — Wzdłuż tej projektowanej autostrady mają być rozbudowane wysokogórskie stacje klimatyczne, analogicznie do stacji leżących u podnóża gór, oczywiście połączone z niemi drogami i kolejkami. W takim stanie rzeczy nadejże na realizację Parku Narodowego w Tatrach stają się coraz bardziej zwodnemi.

W zrozumieniu grożącego niebezpieczeństwa Liga Ochrony Przyrody w Polsce, której zadaniem są starania o zachowanie pierwotnej przyrody i krajobrazu ojczystego, wydaje odezwę do Towarzystw Naukowych i Turystycznych w Czechosłowacji z apelem aby wzmocniły obronę piękna Tatr i aby przyspieszyły stworzenie z Tatr Parku Narodowego. Hasłem powinno być jak największe udostępnienie i podniesienie cywilizacyjne podnóża Tatr a zachowanie ich wnętrza w stanie o ile możności nietkniętym. Wtedy gdy je zrealizujemy, ściąganie się w Tatrę szerokie rzesze turystów z całego świata, którzy podziwiać będą piękno gór, zachowane w Tatrzańskim Parku Narodowym, w środkowej Europie, gdzie tak trudno już o pierwotną przyrodę. Przyszłe zaś pokolenia otrzymają w spuściznie zabezpieczony już skarb przyrody, jakim są Tatrę.

Odezwa ta jest przeznaczona dla społeczeństwa czeskiego, pożądanem jest przeto, aby miała jak najwięcej podpisów. Jest ona wyłożoną do podpisu w oddziale poznańskim Ligi Ochrony Przyrody, ul. Słowackiego 4-6, II ptr., gdzie też można zgłaszać listownie przystąpienie do tego apelu. Nie wątpimy, że miłośnicy piękna przyrody wogóle, a Tatr w szczególności, spełnią licznie ten kulturalno-narodowy obowiązek.

Książki nadesłane

„Hold Bohaterowi Generalowi T. Rozwadowskiemu”. Kraków 1932. Nakł. Centr. Komitetu Wykonawczy budowy pomnika gen. Rozwadowskiego w Krakowie, ul. Studencka 2.

Wielkotygodniowe zwyczaje ludowe

Już w zwyczajach zapustnych można zauważyć pewne cechy, które wyjątkowo tym nadają charakter zwyczajów wiosennych. I w istocie przeważają część zwyczajów zapustnych — to zwyczaje wiosenne. Im bardziej zbliżamy się do wiosny, tem zwyczaje te występują częściej i wyraźniej. A choć pochodzą najczęściej z czasów pogańskich, to jednak grupują się zwykle około przypadających w tym czasie świąt chrześcijańskich. Wszystkie te zwyczaje mają na celu nietylko zapewnienie urodzaju i wypilenie chwastów w polu, lecz także wniesienie do domu szczęścia, zdrowia i powodzenia.

Przypatrzmy się kilku takim zwyczajom, występującym podczas Wielkiego Tygodnia. W XVIII. wieku istniał jeszcze w Niemczech zwyczaj, że w Palmową Niedzielę po południu dzwoniło przez kilka godzin, wierząc w to, że, jak daleko sięgnie odgłos dzwonów, tak daleko w przyszłym roku burza nie wyrządzi żadnych szkód w polu. W tym samym dniu po powrocie z kościoła z poświęconymi gałązkami wierzby („palmy”) je się z nich bazie, bo to ma chronić od chorób.

W Wielki Czwartek lub w Wielki Piątek wynosi się w pole żur i zakopuje się w ziemi, „aby oset nie rósł”. Zwyczaj ten przekształcono zresztą w żart. Oto sporządza się w starym garnku glinianym żur i prosi się osobę (najczęściej młodą dziewczynę), niewtajemniczoną jeszcze w ten zwyczaj, by w płacie na plecach wyniosła żur ten w pole, nie oglądając się poza siebie. Za nią idzie chłopak z łopata, by żur zakopać. W pewnej chwili chłopak uderza łopata w garnek i żur się rozlewa, co przyglądającym się daje powód do śmiechu i radości. W każdym razie pierwotne znaczenie tego zwyczaju, „by oset nie rósł”, wskazuje na to, że to zwyczaj wiosenny.

W Wielki Piątek rychło rano bierze się garść piasku z pod wrót sąsiada i przynosi go się na własne podwórko, aby sobie zapewnić szczęście. Również w Wielki Piątek gospodarze myją w pobliskiej wodzie (gdzieś niedaleko czynią to na Wielkanoc) i sami się w niej zanurzają, by konie i siebie zabezpieczyć od chorób zewnętrznych.

W Wielką Sobotę pokrapia się

poła wodą, poświęconą w tym dniu w kościele, a w „oziminę” zatyka się gałązki cierniowe, co rzekomo wpływa dodatnio na urodzaj. Nie mniej uważa lud za korzystne sianie czy sadzenie niektórych roślin w ogrodzie właśnie w niektórych dniach Wielkiego Tygodnia.

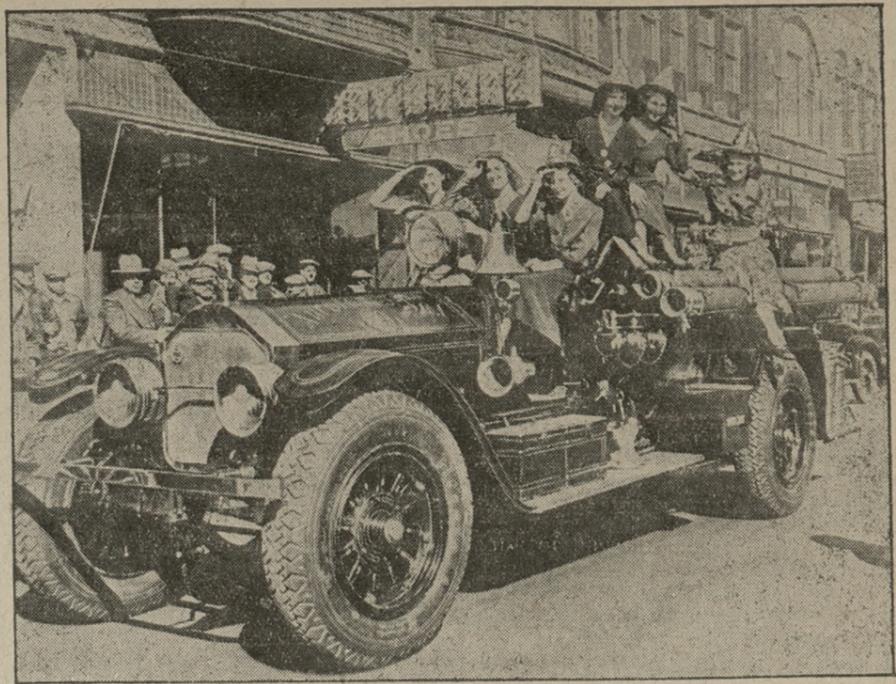
W zwyczaju skrapiania poła święconą wodą przejawia się już dosyć wyraźnie pierwiastek chrześcijański. Bogaty, piękny i o głębokiej treści ceremoniał obrzędowy w kościele w Wielkim Tygodniu, wraz ze spotęgowaniem ze względu na pamiątkę ważnych chwil w życiu Chrystusa uczuciem religijnym, pozostawił również głęboki ślad w Wielkotygodniowych zwyczajach ludowych. Za bezwzględny obowiązek uważa sobie każdy katolik na wsi (nawet mniej praktykujący) wzięcie grobu Chrystusa w kościele w Wielki Piątek lub w Wielką Sobotę! Niektórzy nawet całą noc aż do rezurekcyj spędzają w kościele na śpiewaniu pieśni postnych. Stawianie przy grobie Chrystusa straży, ubranej na sposób żołnierzy rzymskich lub w narodowe stroje polskie, jako też i znane jeszcze w XIX. w południowych okolicach Wielkopolski publiczne biczowanie się, to najprawdopodobniej ślady dawnych przedstawień pasyjnych, jakie się odbywały w kościołach polskich, szczególnie w wieku XVI. i XVII.

W Wielki Piątek, na pamiątkę biczowania Chrystusa, matka chłoczce wszystkich w domu różgą, zaczynając od męża a kończąc na najmłodszym dziecku. Nazywa się to „Boże Rany” albo „płaczebóg” (na Kaszubach).

W zwyczajach wielkotygodniowych występuje także już jajko wielkanocne. Tak n. p. w Wielki Czwartek każe się dzieciom robić gdzieś w ukryciu gniazdko, aby im zająć zniósł w niem jajko... Zająć znosi różne jajka; więc albo takie jak kura (niekiedy kolorowe), albo czekoladowe, albo, jeżeli gniazdko nie może znaleźć, nie znosi żadnego.

Wiele zwyczajów pogańskich otrzymało treść i wytłumaczenie chrześcijańskie. Niektóre zostały przesunięte na inne dni lub święta. Inne wreszcie znikły, zostawiając gdzieś niedługo tylko ślady.

J. HOROWSKI.

W mieście Aurora, w stanie Illinois Ameryki Półn., panuje zwyczaj, że w roku przestępnym, gdy luty ma 29 dni, kobiety zastępują mężczyzn w ich zajęciach publicznych. Miasto w tym dniu znajduje się pod rządami kobiet, co wywołuje wiele scen humorystycznych.

Jutro koncert oratoryjny

Państwowego konserwatorium

Jutro w wtorek o godz. 20 w Auli Uniwersytetu odbędzie się I audycja muzyczna Państwowego konserwatorium, która obejmie program wyłączony oratoryjny. Na wstępie orkiestra symfoniczna konserwatorium odegra preludium do słynnego oratorium Liszta „św. Elżbieta” poczem wykonane zostaną dwa oratoria polskie: Kazimierza Garbusińskiego „Gorzkie żale” oraz ks. dr. Gieburowskiego „Magnificat”. Wykonawcami programu będą zespoły chóru i orkiestry pod dyrekcją p. Zygmunta Łatoszewskiego, oraz kwartet solistów pp. Stroińska, Czechowska, pp. Kleczewski i Chruszczyński. Partję solo-sopranu odśpiewa znakomita artystka p. Janowska-Kopczyńska. Audycja konserwatorium wzbudziła powszechne zainteresowanie, tem więcej, że koncerty konserwatorium cieszyły się w ub. sezonie wielkim powodzeniem i uznaniem dla swego wysokiego poziomu artystycznego. Bilety w cenie 3, 2 i 1 zł nabyć można w kancelarji konserwatorium (Wrocławska 16) oraz przed koncertem w Auli uniwersytetu.

RADJO

Programy radiofoniczne:

Wtorek, dnia 22 marca 1932 r.

Poznań (335 m) godz. 11.45 (Warszawa); godz. 13.05 koncert gram.; godz. 14.00 notowania giełdy pien. i cen targ. Rzeźni Miejskiej; godz. 15.25 (W); godz. 16.20 (W); godz. 16.40 audycja z państwa najmłodszych liryków część II, wygłosi kapitan p. Gustaw Baumfeld; godzina 16.55 komunikat propagandowy ex-re tegor. Targów Poznańskich; godz. 17.05 „Więści z frontu”; godz. 17.10 (W); godz. 17.35 (W); godz. 19.15 lekcja jęz. włoskiego; godzina 19.30 świat książek (wygl. Jan Emil Skiński); godz. 19.45 (W); godz. 20.00 (W); godz. 20.15 koncert wieczorny; wyk.: Orkiestra Bratniej Pomocy Zakładów Miejsk. światła i wody pod bat. p. Stefana Sternalskiego, Zofja Leszczyńska (sopran), Halina Sembratówna (fortepian), prof. Franc. Łukasiewicz (akomp.); godz. 22.00 sygnał czasu, komunikaty sport. i polic.; godz. 22.15 płyty gramofonowe; godz. 22.30 audycja wokalna p. Stan. Roya, art. op. pozn. (tenor); godz. 23.00 (W).

Warszawa (1412 m) godz. 11.45 codzienny przegląd prasy polskiej; godz. 12.10, 13.55 i 14.45 płyty gramofonowe; godz. 15.15 „Chwilka lotnicza”; godz. 15.25 odczyt z cyklu dla maturzystów szkół śr. (Dział „Historja”) „Bolesław Chrobry jako twórca i organizator państwa” — prof. Henryk Mościcki; godz. 15.45 giełda pien., oraz kom. Centr. Biura Hydr. dla żeglugi i rybaków; godz. 15.50 program dla dzieci: „Listy od dzieci” — p. Wanda Tatariewicz; godzina 16.03 tr. z Wilna pogadanki dla dzieci p. Józefa Glikmana pt. „Tajemnica kurzego jaja”; godz. 16.20 odczyt dla maturzystów: (Dział „Literatura”) — „Mickiewicz” — odczyt I. prof. Konrad Górski; godz. 16.40 płyty; godz. 16.55 odczyt w języku ukraińskim pt. „Ukraina w cyfrach” — prof. Mikołaj Kowalewski; godz. 17.10 odczyt pt. „Goethe i Mickiewicz” — wygl. prof. Zdzisław Zygielski (Lwów); godz. 17.35 koncert symfoniczny ze studja; wyk.: Orkiestra Filharm. Warsz. pod dyr. H. Opieńskiego i Lidja Barblan - Opieńska (śpiew); w programie polska muzyka narodowa przed Chopinem; słowo wstępne wypowiedzie H. Opieński; godz. 19.15 „Książka rolnicza” — inż. Władysław Sawicki; godz. 19.30 wiadomości sportowe; godz. 19.35 płyty gram.; godz. 19.45 prasowy dziennik radiowy; go-

dzina 20.00 feljton pt. „Godzina w przedszkolu” — p. Irena Dehmelówna; godzina 20.15 tr. z Filharm. Warsz. przedostatniego dnia II Międzynarodowego Konkursu im. Fr. Chopina w Warszawie; w przerwie skrzynka pocztowa techniczna — korespondencja i porady — p. Wacław Frenkiel; godzina 22.30 koncert z Poznania (solista); godz. 23.00 dodatek do prasowego dziennika radiowego.

Programy zagraniczne. Huizen (1875 m) 20.40 tr. z kościoła, 22.35 koncert popularny; Paryż (1724 m) 21.00 słuchowisko; Koenigswusterhausen (1635 m) 19.30 tr. „Fausta” (tragedia Goethego) z Berlina; Budapeszt (550 m) 18.30 koncert solistów, 23.30 koncert komeralny; Wiedeń (516 m) 19.40 pieśni i arje w wyk. Picavera, 20.50 koncert; Praga (488 m) 19.00 „Egmont” dramat Goethego; Beromuenster (459 m) 20.15 tr. z kościoła św. Marcina w Bazylei utworów Bacha i Haydna; Rzym (441 m) 20.45 muzyka kameralna, 21.30 koncert; Sztokholm (435 m) 20.00 wieczór pieśni, 22.00 wieczór Bacha z udz. Henryka Marteau; Bukareszt (394 m) 19.40 festival ku czci Goethego.

TEATRY

Z Teatru Polskiego

Dzisiaj romantyczna sztuka Szekspira „Romeo i Julja”. Role romantycznych kochanków odtwarzają Biesiadecka, której słodczy i ogrom uczucia predystynuje do tej roli, oraz Kreczmar którego młodość i piękny talent każą wierzyć, że Romeo to najlepsza rola tego artysty. Poza tem główne role w sztuce grają Janowski - Kapulet, Nowacki - Montelski, Iwański. Parys, Modzelewski - Merkucio, Tylczyński - Benwoglio, Noskowski - Ojciec Laurenty, Wierzejska - Marta, Sawicka - Pani Kapulet, Kordowski - Piotr i inni. Reżyserja p. Nuny Młodziejowskiej, dekoracje Zygmunta Szpingera.

Teatr Wielki

W okresie Wielkiego Tygodnia, teatr nieczynny.

W pierwsze święto wielkanocne po południu, po cenach znizonych, ostatnie przedstawienie w bież. sezonie, wesolej operetki „Hrabia Luxemburg” w premierowej obsadzie, z pp. Fontanówną, Wańską, Sendeckim, Wisniewskim, Szpingerem i Warchalewskim na czele.

Wieczorem, jak również i w drugie święto, melodyjna „Rozwódka” L. Falla, która wstępnym bojem zdobyła sobie prawdziwe powodzenie u publiczności.

W poniedziałek (drugie święto) po południu, wraca na afisz pełna swojego temperamentu i humoru, przesłiczna, oparta na rodzimych melodjach operetka Lehara „Biały mazur”, w której pp. H. Wańska, J. Fontanówna, J. Sendeci święcą prawdziwe triumfy.

W pełnym toku są próby jednej z najslawniejszych kompozycji J. Gilberta „Królowa kina”, w której wraz z gwiazdą operetki polskiej J. Fontanówną w roli tytułowej, wystąpi po dłuższej przerwie na scenie Teatru Wielkiego, ulubieniec Poznania Wł. Bratkiewicz. Pomysłowy reżyser J. Sendeci przygotowuje do „Królowej kina” szereg atrakcyjnych nowości, które zachwyci się całe miasto.

„Tosca” — arcydzieło Pucciniego, z gościnnym występem świetnej artystki lirycznej p. Fr. Platówny w roli tytułowej, będzie wystawiona w czwartek, 31 bm.

Jak długo żyją zwierzęta?

Na pytanie, jak długo żyją zwierzęta, odpowiada przeciętny laik: zwierzę, które potrzebuje dużo czasu do rozwoju, żyje dłużej, niż zwierzę, które szybko dojrzewa. Twierdzenie takie jest naogół uzasadnione, należy się wszakże wystrzeżać wniosków, że zwierzę o krótkiej młodości osiąga wiek niezbyt długi. Czas rozwoju np. kruk jest równie krótki jak u kuropatwy, a przecież wiek kruka jest kilkakrotnie dłuższy, niż wiek kuropatwy.

Naogół jest ustalone, że wielkość zwierząt nie ma nic wspólnego z ich wiekiem. Najśredziwym wiekiem bowiem wykazał się mogący ptak, mimo że wzrostem są znacznie mniejsze od zwierząt ssących. Normy dla wieku zwierząt niema zatem. Poniższa tabela podaje zestawienie najważniejszych zwierząt i ich wieku.

Zwierzę	Czas rozwoju	Wiek przeciętny
Jeleń	3-4 lat	13-15 lat
Rogacz	2-3 "	15-16 "
Sarna	2-3 "	12 "
Dzik	2-3 "	15-18 "
Zając	15 mies.	8-12 "
Królik dziki	6-7 "	8-10 "
Wilc	3-4 lat	20-25 "
Lis	2-3 "	15-18 "
Cietrzew		
Kogut	1-2 "	30 "
Kura	1-2 "	18-20 "
Dzika kaczk	1-2 "	30-35 "
Kruk, czapla, żóraw	2-3 "	70-80 "
Ptaki drapieżne	2-3 "	30-100 "

O niektórych zwierzętach utarły się nawskroś fałszywe sądy. Ani lis nie jest mądry, ani gęś głupia, ani zając tchórzliwy, ani lew waleczny. Lis dopuszcza się nieledwiego głupstwa, gęś dzika jest szczególnie ostrożna i płochliwa, jak tego doświadczył każdy myśliwy, zające zaś walczą ze sobą z niezwykłym męstwem.

W i P.

Co i jak jedzą statyści w Hollywood

Statyści wielkich wytwórni w Hollywood znani są ze swoich ekstrawagancji, poborów i... apetytów. Kierownik ołbrzymiej jadtodajni w Movietone City twierdzi, że statyści, grający role ludzi z wyższego towarzystwa, mają o wiele większe wymagania pod względem doboru potraw od „tłumu”, który gra np. role głodnych w czasie kataklizmu lub rewolucji.

Gdy grają „elegancy” statyści w scenach obrazujących przyjęcia lub uroczy-

ste obiady, podawane być muszą najwytworniejsze potrawy oraz napoje. W przeciwnym razie statyści krzywią się i wykazują swoje niezadowolenie, które odbija się na jakości nakręcania filmu oraz kosztuje wytwórnię znacznie drożej. Gdy występuje „tłum”, pożywienie składa się z potraw prostych, zdrowych, niewyszukanych.

Przekonał się o tem na własnej skórze Raoul Walsh, reżyser wielkiego obrazu „Na błędnej drodze”, nakręcanego obecnie w Movietone City. W czasie filmowania sceny w eleganckim nocnym klubie statyści niezadowoleni z potraw wywołali formalną rewolucję. Natychmiast trzeba było zdjąć przerażać i zamówić w restauracji najbardziej wyszukane i najdroższe dania i napoje. Po uczcie praca poszła jak z płatka.

Wywiad przez telefon

W wielkim hotelu paryskim rozdzwoił się zamiejski telefon.

—Halo! Halo! Mówi Sidney, Australja! Czy zastałem Janet Gaynor z Foxa? ... Po — o — pro — sić!!!

Zdyszany portjer szuka! Janetki po całym hotelu Wreszcie znalazł ją w ogrodzie zimowym na milej pogawędce z przedstawicielami artystycznego świata paryskiego. Gaynor pośpieszyła do telefonu.

Okazało się, że rozmowa zamówiona była przez „Sidney Express”, wielkie pismo australijskie. Naczelny redaktor „Expressu” uparł się, że w specjalnym numerze kinowym musi mieć wywiad z ulubienicą publiczności, która znajdowała się właśnie w Paryżu. Na drugi dzień po rozmowie z Paryżem ukazał się na tytułowej stronie pisma, wywiad z Janet Gaynor oraz jej fotografia.

Człowiek o 60-ciu żonach

Ozywateł miasta Tanta w Egipcie, stanął w tych dniach przed sądem w Kairze w sprawie o alimenty. Oskarżony zeznał, iż miał już 60 żon. Ostatnim dwóm żonom musiał zapłacić odszkodowanie, wobec czego uciekł z rodzinnego miasta. W Kairze odnalazła go jednak policja i postawiła przed sądem.

Czy wiecie że...

— Jak wynika ze statystyki i badań le karskich zakładu dla umysłowo chorych w Pradze czeskiej, 15 do 20 proc. pacjentów zawdzięcza swoją chorobę nadmieremu spożyciu alkoholu.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Z chwili

Rozrachunki międzynarodowe

Zagadnienie odszkodowań i długów wojennych nie przestaje posiadać znaczenia kluczowego dla finansowej sytuacji świata. Śmiało rzec można, że gdyby rządy wielkich mocarstw zdołały uporać się z tem zagadnieniem a wraz z niem — również i z problemem kredytów zamrożonych w Niemczech — sytuacja finansowa została oczyszczona, co dla rozwoju koniunktury posiadałoby znaczenie wprost decydujące.

Dlatego problem odszkodowań i długów — mimo, że bezpośrednio nas nie dotyczy — zasługuje na całkowitą naszą uwagę. Stan obecny tej zawiłej sprawy jest następujący:

Polityka francuska w ostatnich czasach odniosła trzy poważne sukcesy. Pierwszym z nich to uchwała Banku Rozrachunków Międzynarodowych w kwestji udzielonego Bankowi Rzeszy kredytu w wysokości 100 milj. dolarów. Kredyt ten został w swoim czasie udzielony przez Bank Francuski, Bank Angielski, Federal Reserve Bank of New-York oraz przez Bank Rozrachunków Międzynarodowych (B. R. M.) Z powodu trudności płatniczych Niemiec, wyłoniła się kwestja sprolongowania kredytu 100-miljonowego. Otóż Francja przeprowadziła w Bazylei uchwałę, mocą której B. R. M. postanawia uzależnić przedłużenie swojej transzy omawianej pożyczki od decyzji wymienionych banków emisyjnych. Wystarczy więc, że Bank Francuski odmówi swego kredytu, aby B. R. M. musiał zrobić to samo, co najprawdopodobniej pociągnęłoby za sobą i pozostałe banki emisyjne. Wiadomą jest rzeczą, że w tym wypadku Bank Rzeszy, dla którego jest niemożliwością wypłacenie podobnej sumy, musiałby ogłosić bankructwo. Tak więc klucz do rozwiązania sytuacji spoczywa w rękach Francji.

Drugim sukcesem polityki francuskiej był układ zawarty w Berlinie między dłużnikami niemieckimi, a przedstawicielami tych banków zagranicznych, których krótkoterminowe kredyty uległy zamrożeniu na terenie Rzeszy. Mimo, że suma tych kredytów, należących do banków francuskich jest stosunkowo nieduża (RM. 270 milj. na ogólną sumę RM. 5 368 milj. — znakomita „polityka dolara“ Francji odniosła poważny sukces, głównie wskutek wprowadzenia klauzuli końcowej, głoszącej, że „cały układ traci natychmiast moc obowiązującą, jeśli B. R. M. w Bazylei odmówi Bankowi Rzeszy swego kredytu. Z poprzedniego zaś ustępu wiemy, że odnowienie to zależy od decyzji Banku Francuskiego, od którego w ten pośredni sposób zależą więc także losy układu co do zamrożonych długów, choć Francja w nich ma udział stosunkowo nie duży.

Wreszcie trzecim sukcesem polityki francuskiej jest wstępne porozumienie z rządem angielskim co do zwołania konferencji w Lozannie w miesiącu czerwcu. W komunikacie urzędowym rząd angielski przyłączył się do punktu widzenia francuskiego, gdyż nie było już mowy o „definitywnym załatwieniu reparacji“ (przez co — wobec niemożności na razie placenia ich przez Niemcy — rozumiało się ich skreślenie), ale o „trwałym“ (durable) załatwieniu tego problemu, co pokrywa się z tezą francuską przedłużenia moratorium Hoovera w tej, czy też innej formie.

Jeśli — na zakończenie — uprzymiemy sobie, o czym pisaliśmy w ostatnim feljetonie, że Anglja i Stany Zjednoczone zbyt są zajęte własnymi kłopotami, by móc zagadnieniu odszkodowań poświęcić uwagę równie aktywną, jak dotychczas — to zrozumiemy, że trzy, opisane powyżej sukcesy zapewniają Francji głos decydujący w sprawie reparacji, gwarantując naszej sojusznicze zarazem niebawoma przewagę nad partnerem niemieckim.

Krótkie informacje gospodarcze

— Z wiosną rozpoczęte zostaną prace nad przebudową szosy Kolibki — Gdwinia — Puck. Szosa pokryta zostanie asfaltem — Donoszą z Kowna o powstaniu towarzystwa akcyjnego, które na wiosnę ma przystąpić do budowy fabryki wyrobów gumowych, a w pierwszym rzędzie kaloszy.

— Bank Japoński obniżył stopę dyskontową z 6,57 proc. na 5,84 proc.

Nowe warunki pracy robotników rolnych

Orzeczenie Nadzwyczajnej Komisji Rozjemczej

Nadzwyczajna Komisja Rozjemcza, powołana rozporządzeniem ministra pracy i opieki społecznej, wydała ostatnio w Poznaniu orzeczenie, ustalające warunki pracy i płacy robotników rolnych na rok służbowy 1932-33 na terenie województw: poznańskiego i pomorskiego. Ustalone przez tę komisję warunki wynagrodzenia robotników rolnych są wyższe od warunków, na jakich pracodawcy przyjmowali robotników na podstawie indywidualnych umów o pracę; w porównaniu z obowiązującym do 1 kwietnia rb. orzeczeniem z roku ub., warunki te są nieco niższe.

W szczególności zmniejszono po raz pierwszy wynagrodzenie ordynariuszy, stanowiących podstawową kategorię robotników rolnych. Zmniejszeniu uległy naturalja, a mianowicie: 1 kw żyła w ordynariuszy oraz ilość wydawanego opału o 2 i pół kw., co w sumie nie przekracza 3 proc. wynagrodzenia tej kategorii robotników rolnych.

Zacieknikom, rekrutującym się wyłącznie z członków rodzin ordynariuszy, pobierającym wynagrodzenie częściowo w naturaljach, częściowo w gotówce, zmniejszono wynagrodzenie w granicach od 5 do 8 proc. w zależności od płci, wieku i od dotychczas pobieranego wynagrodzenia. Redukcji uległa tylko część gotówkowa wynagrodzenia. W tych samych granicach uległo

zmniejszeniu wynagrodzenie robotników sezonowych.

W większym nieco stopniu obniżono płace t. zw. służby gburskiej, t. j. robotników, zatrudnionych w gospodarstwach włościańskich. Są to niemal wyłącznie dziewczęta i chłopcy, otrzymujący całe utrzymanie i miesięczne wynagrodzenie pieniężne. Praca tej kategorii robotników rolnych nie ogranicza się tylko do robót ściśle rolnych, ale obejmuje również pomoc w gospodarstwie domowym. Większa stosunkowo redukcja wynagrodzenia tej kategorii robotników została podyktowana troską o zachowanie obecnego stanu zatrudnienia, ze względu, bowiem na ciężkie położenie rolnictwa, ujawnia się, nawet wśród zamożniejszych włościan, silna tendencja do nieposługiwania się stałą pracą najemną.

Nadmienić wreszcie należy, że nadzwyczajna komisja rozjemcza wprowadziła do swego orzeczenia szereg poprawek na korzyść robotników, jak np. obowiązek posiadania przez pracodawcę kożucha dla stróża nocnego na czas warty zimą, podwyższenie wynagrodzenia dla zaciekników, zastępujących formalnie, ograniczenie obniżania przez pracodawców plac inwalidów wojennych w stosunku większym, niż orzeczone przez lekarza stopień utraty zdolności do pracy danego inwalidy w zawodzie robotnika rolnego.

KRONIKA GOSPODARCZA

Z KRAJU

(k) **Reforma tariff drobnicowych.** Opracowany przez min. komunikacji projekt reformy tariff drobnicowych uzgodniony został przez komisję międzyministerjalną, która poczyniła w nim jedynie niewielkie zmiany, a mianowicie zaliczyła do niższej klasy tariffowej mieszanki nawozowe, pasze treściwe i raki eksportowe. Wejście w życie tego projektu, który wprowadzi niepożądane dla życia gospodarczego zwiększenie kosztów przewozu na większych odległościach, nastąpić ma nie wcześniej, jak 1 maja r. b.

(k) **Ostrzeżenie.** Doszło do wiadomości Związku Towarzystw Kupieckich, że w ostatnich czasach grasuje po Poznaniu jakiś osobnik, zbierający drobne sumy pod różnymi pretekstami, jak abonament organu związkowego, wpłaty na składki członkowskie itp. Przestrzega się wszystkich kupców przed oszustem i uprasza wszelkie wpłaty uiszczać wyłącznie na ręce Hугоletniego inkasanta, legitymującego się odpowiednim poświadczeniem Związku. Wszelkie inne sprawy jak zgłaszanie na członka itp. należy składać w sekretarjacie, przy ul. Zwierzynieckiej 12.

(k) **Dział betonowy na tegorocznych Targach Katowickich.** Z okazji tegorocznych Targów w Katowicach Związek Polskich Fabryk Portland-Cementu organizuje w porozumieniu ze Śląskiem Towarzystwem Wystaw i Propagandy Gospodarczej specjalny dział betonowy, w celu zobrazowania zastosowania betonu w budownictwie i w innych dziedzinach. Dział ten powinien żywo zainteresować odnośnych wytwórców, którzy zgłaszając swój udział w III Targach Katowickich, mogą otrzymać niżkowe warunki metrażu, a wystawiając eksponaty z tego działu zakreklamują się należycie w okręgu przemysłowym.

(k) **Zezwolenie na sprzedaż spirytusu na cele domowo-lecznicze.** Dyrekcja Państwowego Monopoliu Spirytusowego wprowadziła na rynek handlowy spirytus na cele domowo-lecznicze o zawartości 90 proc. alkoholu. Jednakże rozporządzeniem tego artykułu, w szczególności wśród ludności wiejskiej, natrafia na przeszkody, spowodowane tem, że w wielu miejscowościach wiejskich niema detalicznych sprzedaży napojów alkoholowych, wyłącznie w naczyniach zamkniętych, a istnieją tylko wyszynki napojów alkoholowych, nie mające uprawnień do utrzymania na składzie spirytusu na cele domowo-lecznicze. Jak się dowiadujemy Izba Skarbową w Poznaniu chcą temu zapobiec i ułatwić ludności wiejskiej nabywanie spirytusu tego gatunku, zamierza udzielać detalicznym sprzedawcom napojów alkoholowych z prawem wyszynku w szerszej mierze niż dotychczas, zezwolenia na sprzedaż spirytusu na cele domowo-lecznicze. Szynkarze napojów alkoholowych w tych miejscowościach, gdzie niema detalicznej sprzedaży alkoholu wyłącznie w naczyniach zamkniętych, mogą zatem wnieść odpowiednie prośby do Izby Skarbowej. Blizszych informacji co do warunków, pod jakimi zezwolenia powyższe będą nadawane, udzielają urzędnicy kontroli skarbowej oraz urzędy skarbowe akcyjne i monopoli państwowych.

Z ZAGRANICY

(z) **Z międzynarodowej Izby Handlowej.** Osobny komitet zajmował się niedawno zagadnieniem reglamentacji handlu dewizami, jako środka stosowanego obecnie przez wiele państw w celu podtrzymania stałości kursu waluty, okiełznania spekulacji, zapobieżenia ucieczce kapitałów zagranicę, oraz ograniczenia importu. Po wszechstronnem rozpatrzeniu tego zagadnienia komitet powziął kilka zasadniczych rezolucyj, które mają być jeszcze przedyskutowane na posiedzeniu rady Międzynarodowej Izby Handlowej w dniu 11 marca br. W rezolucjach tych komitet określił reglamentację obrotu dewizami jako przejaw nader niebezpiecznej dla życia gospodarczego ingerencji państwa, umożliwiający nierównomierne traktowanie zagranicznych wierzycieli wbrew traktatom handlowym, oraz rozstrajający skomplikowany mechanizm międzynarodowej wymiany dóbr. Oświadczając się również przeciwni systemowi umów clearingowych, które utrudniają sytuację państw posiadających z poszczególnymi innymi państwami czynniki bilans handlowy, komitet widzi możliwość i skuteczność zastosowania innych metod bezpośrednich w celu ewentualnego ograniczenia zagranicznych zakupów.

(z) **Dostawy drzewa sowieckiego do Anglii.** Sowiecki trust eksportowy drzewa zawarł umowę na dostawę do Anglii w 1932 r. — 2.100 tysięcy metrów sześciennych drzewa tartego. Celem przeprowadzenia tej transakcji z importerami angielskimi, zostaje zorganizowane w Anglii specjalne towarzystwo „Timber Distributors Limited“ z udziałem 160 firm. Akcje spółki tej podzielone zostaną pomiędzy firmy importujące drzewo do całej Anglii.

Z RYNKÓW NABIAŁU

Miniony tydzień sprawozdawczy od 11 do 17. 3. 32 odznaczył się w porównaniu z poprzednim okresem pewnym ożywieniem przedświątecznym. Polepszenie sytuacji odnosi się jednakowoż wyłącznie do rynku krajowego, gdyż ceny zagranicą w dalszym ciągu opadły.

Notowanie berlińskie pozostało bez zmiany na mk 126.— per 50 kg franko stacja odbiorcza za I gat. 119.— per 50 kg franko stacja odbiorcza za II gat. 109.— per 50 kg franko stacja odbiorcza za III gat.

Na rynku angielskim według ceduły giełdy londyńskiej z d 12 bm zanotowano poważne niżki na masło duńskie i holenderskie, które obniżono o 10 względnie 28 sh per cwt. Natomiast notowano masło kolonialne o 2 sh per cwt drożej. Skutkiem angielskiej protekcyjnej polityki celnej istnieje tylko nieznaczna różnica w cenie między masłem duńskim a nowozelańskim, które notowano po 142 wzgl 128 sh per cwt. Dowozy do Anglii w ciągu lutego rb. wykazały dalszą wyżkę. Wynosiły one 727.924 cwt (50.8 kg) wobec 597.133 cwt w lutym ubiegłego roku, a 523.709 cwt w równym okresie 1930 r. Znacznie zwiększona dostawa w lutym r. b tłumaczy się częściowo kupnem spekulacyjnym importerów angielskich w celu uniknięcia opłaty cła obowiązującego od 1

O pomoc dla kupiectwa

W obecności około 100 przedstawicieli kupiectwa polskiego z całej Polski odbyła się w min. przemysłu i handlu konferencja, poświęcona aktualnemu zagadnieniu — pomocy dla handlu. P. B. Herse, prezes naczelnej rady zrzeszeń kupiectwa polskiego, stwierdził pogarszający się stan handlu, co nakłada szczególną odpowiedzialność i obowiązek przyjscia z pomocą kupiectwu. Naczelna rada zrzeszeń kupiectwa polskiego złożyła na ręce p. ministra plan doraźny akcji, który zakreślony jest bardzo umiarkowanie, licząc się z możliwościami państwa i skarbu. Plan ten nie stanowi akcji, zakreślonej na szeroką skalę i obliczonej na dalszą metę, akcja taka musi być jednak podjęta w stosunku do naszej polityki rolnej. Dziś muszą być zastosowane środki doraźne, aby utrzymać chociażby kadry handlu, a leży to przecież w interesie skarbu, gdyż handel płaci 32 proc. wszystkich podatków bezpośrednich. Prezes Związku izb przemysłowo-handlowych w Polsce oświadczył między innymi, że gruntowna sanacja handlu może nastąpić jedynie w związku z nastawieniem polityki gospodarczej państwa na tory, po których mogłyby pomyślnie toczyć się rozwój całego gospodarstwa narodowego. Jednym z kardynalnych tej naprawy warunków jest harmonijny zespół pracy wszystkich działów naszego życia gospodarczego. Dyr. p. Jakubowski omówił zagadnienie programu pomocy dla handlu. Zasadnicze tezy przemówienia p. dyr. Jakubowskiego dotyczyły zagadnień pomocy kredytowej dla kupiectwa, kwestji zaległości podatkowych, oraz organizacji samopomocy. Dyr. poznańskiego Zw. Tow. Kupieckich, p. B. Sikorski mówił o ubezpieczeniach społecznych i czasie pracy. Obrady poświęcone były zagadnieniom z dziedziny monopoli, koncesji i przywilejów.

Opłaty od pojazdów mechanicznych na r. 1932-33

W Dzienniku Ustaw nr 20 z 15 bm. ogłoszone zostało rozporządzenie rady ministrów z 29 lutego br. ustalające wysokość opłat od pojazdów mechanicznych na rok budżetowy 1932/33 ustanowionych w art. 6 ustawy z 3 lutego 1931 r. o państwowym funduszu drogowym. Wysokość opłat w stosunku rocznym jest następująca:

- 1) od samochodu osobowego, służącego do własnego użytku — po 40 zł od każdego 100 kg wagi własnej samochodu.
- 2) od autobusu — po 36 zł. od każdego 100 kg wagi własnej.
- 3) od dorożki samochodowej (taksówki) — po 35 zł. od każdego 100 kg. wagi własnej.
- 4) od samochodu ciężarowego, lub traktora, służącego do własnego użytku — po 32 zł. od każdego 100 kg wagi własnej.
- 5) od samochodu ciężarowego lub traktora użytkowanego w celach zarobkowych — po 40 zł. od każdego 100 kg wagi własnej.
- 6) od motocykla bez przyczepki — po 50 zł. od sztuki.
- 7) od motocykla z przyczepką oraz od trzykołowych pojazdów mechanicznych (cyklonetek) — po 75 zł. od sztuki.

Opłaty w wysokości ustalonej w pozycjach 1—5, pobierane są także od przyczepki do danych pojazdów mechanicznych. Przy obliczaniu wagi pojazdów mechanicznych, nie uwzględnia się ilości do 50 kg. włącznie, a ilości większe niż 50 kg. liczy się za 100 kg. Dla pojazdów mechanicznych i przyczepki na kołach o pełnych obręczach gumowych, podwyższa się określone powyżej stawki o 50 proc. zaś na kołach i obręczach żelaznych o 100 proc. Od pojazdu mechanicznego, posiadającego różne typy obręczy, pobiera się stawki według typu obręczy, podlegającego wyższej opłacie.

Rozporządzenie powyższe wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia rb.

marca rb. Tem niemniej wykazują dostawy masła z Australji i Nowozelandji poważną nadwyżkę wobec poprzednich lat.

Od dłuższego czasu niekorzystnie przedstawiają się ceny sprzedaży masła duńskiego, które wahały się od 102—100 sh per cwt fob (ca. zł 3.— za kg) nie pozostały bez skutków, gdyż eksport masła duńskiego za pierwsze 2 miesiące rb obniżył się w porównaniu z równym okresem zeszłego roku z 26.072 tonn na 24.874 tonn.

Rozliczeniowe notowanie w Kopenhadze w dniu 17 bm obniżyło się o dalsze 1 koron na 170 koron za 100 kg. Odnośnie notowanie za dwa ubiegłe lata wynosiło 218 względnie 262 koron.

Sytuacja w kraju znacznie się polepszyła. Ceny krajowe wzrastały stopniowo, osiągając ostatnio za wyborowe gatunki przeciętną cenę zł. 3,70 za kg.

SPORT

Nasz doroczny bieg

odbędzie się 3 kwietnia — zgłoszenia do 31 b. m. w redakcji

Tradycyjny bieg na przelaj o puchar „Kurjera Poznańskiego” odbędzie się, przypomniamy, w niedzielę 3 kwietnia ze startem i metą na boisku „Sokoła”. W myśl regulaminu udział w biegu mogą brać wszyscy obywatele państwa polskiego, jak również Polacy z zagranicy, którzy ukończyli 17 r. życia i zostali przez lekarza uznani za zdolnych do biegu. Długość trasy wynosi około 4.000 m. Zgłoszenia wraz z wpisowem, które wynosi 50 gr. od zawodnika przyjmuje redakcja „Kurjera Poznańskiego” św. Marcin 70 do dnia 31 marca włącznie.

Dotychczas wpłynęły już 33 zgłoszenia, zatem kto chce w biegu startować winien zapisać się bezwzględnie gdyż numery startowe przyznaje się według kolejności zgłoszeń.

Hokej na lodzie

W dalszym ciągu turnieju o mistrzostwo Europy w Berlinie Szwajcaria pokonała Czechosłowację 3:2, przyczem w drugiej tercji Pussbauer (Czech.) uległ złamaniu goleń. W turnieju pocieszenia Francja zwyciężyła Rumunję 5:0 zajmując w ogólnej punktacji pierwsze miejsce, wobec czego spotka się prawdopodobnie z Czechami w walce o piąte miejsce. (tel. wł.)

Lekka atletyka

Bieg na przelaj „ośrodką” w Warszawie na dystansie około 3 km. wygrał przy 45 startujących Puchalski (Legja) w czasie 2:04,8 przed Karczewskim (Warsz.) i Ociepką (AZS). (tel. wł.)

W ogólnym drużynowym biegu na przelaj zwyciężyła „Warta” w składzie: Miałkas, Robiński, Rutkowski, Janowski przed 2) SMP, 23 pkt., 3) Warta I 42 pkt. Warta III za nieukończenie biegu w pełnym składzie została zdyskwalifikowana. Indywidualnie zajęli miejsca: 1) Jakubowski (S) 10 m. 51 s., 2) Kluge (SMP), 3) Miałkas (W), 4) Plotkowiak (SMP), 5) Robiński (W), 6) Rutkowski (W), 7) Janowski (W), 8) Kędzia (W), 9) Wleki (Dyskobolja), 10) Walkowiak (SMP). Długość trasy około 3500 m., w obecnych warunkach bardzo ciężka. (ig)

„Warta” B i „Sokol” 32:30. Międzyklubowe zawody pań rozegrano w hali „Sokoła”. Najlepszy wynik osiągnęła Antkowiakówna (W) w skoku, 455 m ustanawiając nowy rekord w hali. Szczegółowe rezultaty są następujące: 60 m: 1) Antkowiakówna (W) 8,9 s., 2) Zandecka (S), 3) P. Kryżanka (W), 4) Bukowska (S); 500 m: 1) Białkowska (S) 1:38,2, 2) Antkowiakówna (W), 3) Warczyńska (S), 4) Jaworska (W); 4x75 m: 1) „Sokol” 47,8 w składzie: Zandecka, Czarczyńska, Białkowska, Bukowska, 2) „Warta”; skok w wyż: 1) Hildenbrandówna (W) 1,23 m., 2) Kniatówna (W), Zandecka i Goderzanka (S) po 1,21 m.; kula: 1) Czajówna (W) 7,96, 2) Gogulska (W) 7,44, 3) Stemaszykówna (S) 7,42, 4) Białkowska (S) 6,28 m.

Narciarstwo

W Zakopanem odbył się bieg zjazdowy na dystansie 3500 m w którym zwyciężył Tuleja przed Andrzejem Krzeptowskim II i Marusarzem St. Ponadto odbył się bieg slalom który wygrał Marusarz St. przed Orliczem. W kombinacji pierwsze miejsce zajął Marusarz St. przed Tuleją i Krzeptowskim. (tel. wł.)

Pięściarstwo

Zawody międzyklubowe „Warty” odbyły się z udziałem zawodników „Drużyny Bł.”, „HCP” i „Polonii” leszczyńskiej, przyczem przeważali nowicjusze. Wyniki techniczne były następujące: papierowa: Dutkiewicz (W) po wyrównanej walce remisuje z Rogalskim II (W); musza: Olszański (W) mając w pierwszym starciu przewagę wygrywa na punkty z Walkowiakiem (Bł.), spotkanie Sipiński II (W) z Ciesielskim (Bł) zakończyło się wynikiem nierozstrzygniętym, w wadze mieszanej Bączyk (Bł) i Cendlak (W) również walczy bez rezultatu; w piórkowej Wojewoda II (HCP) prze waży i wygrywa na pkt. z Manieckim (W), Jarecki (W) bije na pkt. Bukowskiego (W) i podobny wynik osiąga Wolniakowski II (W) z Leckim I (W); w lekkiej — Wasiewicz (W) bije na pkt. Mikulskiego (HCP), a Glessman II (W) wygrywa z Marciniakiem (W); w półśredniej — Matuszewski (W) osiąga nieprzekonywujące zwycięstwo nad surowym Przybylskim, wreszcie Forlański II (W) bije na pkt. Pawlaka (Pol). Sędzią w ringu i na punkty był p. Kościel-ski Publiczności mało. (wz)

W spotkaniu drużynowym „CWS” uległ „Jordanowi” 4:10. Punkty dla „CWS” zdobyli Wieczorek, który pokonał Urkiewicz i Śmiech, który zwyciężył Borensztajna. „Makkabi” pokonała „YMCA” 9:7. (tel. wł.)

„Zjednoczeni” (Łódź) i „Goplanja” (Inowrocław) 10:6. Wyniki poszczególnych walk od wagi muszej do półciężkiej (dwie w piórkowej) są następujące: Rogowski (G) na p. bije Brzeczka, Michalak (Zj) — Włodarka, Kijewski (Zj) — Walkowskiego, przez k o w pierwszej minucie, Cyran (Zj) na pkt. Lelewskiego, Marczewski (Zj) — Radomskiego, Lewandowski (G) — Krejcego, Bystrzy (Zj) przez k o zwycięża Kulicza. Jaśkowiak (G) przez k o. w 27 sek. Wierżałowski.

Pływanie

W zawodach treningowych w basenie 20-metrowym używała Morawska, która o-puszcza stołeczną „Polonję” na 100 m o 4 sekundy lepszy czas od rekordu polskiego a mianowicie 1:17. Szwankowski mało do tychczas znany w Warszawie — zawodnik warszawskiego „AZS” miał na 100 m świetny czas 1:05,8. (tel. wł.)

Piłka nożna

O mistrzostwo klasy A PZOPN Poznań „Warta” i „Sparta” 1:0 (0:0). Gra nieciekawa, prowadzona obustronnie zwłaszcza do przerwy bardzo ambitnie, jednak z powodu rozmokłego boiska znacznie utrudniona. „Warta” była technicznie lepsza, choć i „Sparta” wykazuje znaczną poprawę. Sily przez cały czas równorzędne. W bramce „zielonych” popisywał się na-pastnik ligowy „Warty” Scherfke, i na jego spokojnej oraz taktycznie dobrej grze mógłby się wzorować niejeden bramkarz drużyn poznańskich. Zwycięzki punkt uzyskał w ostatnich minutach Kryszkiewicz z podania Różyckiego Sędziował p. Maślak „Olimpia” i „RKS” 3:1 (3:1). Gra naogół wyrównana chociaż gospodarze byli technicznie lepsi, zwłaszcza w drugiej połowie. Blotniste boisko więcej odpowiadało gościom, którzy braki techniczne nadrabiali imponującą ambicją. Bramki dla zwycięzców strzelili: Mikołajewski W. i Dawczyński, natomiast dla „Rawickiego K. S.” — Sobczak. Sędziował p. Musiał.

Ostrów „Legja” i „Ostrowia” 1:1 (1:1). Gra wyrównana i szybka. Pierwszą bramkę uzyskał z karnego Mazgaj, a dla „Ostrowii” — Skoczylas z podania Żurkowskiego. W „Legji” wyróżniła się obrona i bramkarz; u gospodarzy — najlepszymi byli Skoczylas i Laskowski. „Ostrowia” wystąpiła z dwoma rezerwowymi za Blocha i Tasiemskiego i bez Borenszteina, który przeszedł ostatnio do kaliskiej „Prosyn”. Sędziował p. Rosala. (tel. wł.)

Gniezno „Stella” i „Sokol” (Leszno) 4:2 (1:1). Przewaga gospodarzy dla których

minek” ligi nie wykazał specjalnych walorów.

„Garbarnia” i „22 p. p.” 5:4. Niezasłużona przegrana gości którzy w drugim dniu grali znacznie lepiej. Gospodarze uzyskali dwie bramki ze spalonego Bator zdobył trzy punkty i Smoczek dwa, w tem jeden z karnego. Dla gości strzelił bramki: Sadalski dwie, Biegański i Rusinek.

„Wisła” i „Krowodrza” 6:0 (3:0). „Cracovia” i „Chorzów” (Śląsk) 2:0 (1:0): gospodarze mieli przez cały czas przewagę, nie umieli jej jednak wyzyskać. Najlepszy w ataku był Malezyk.

Wyniki w Łodzi. „LKS” i „ŁTSG” 2:1. Spotkanie o mistrzostwo Łodzi. Nieznacznie i ciężko wywalczone zwycięstwo zespołu ligowego. (tel. wł.)

We Lwowie leży jeszcze na boiskach gruba warstwa śniegu, wskutek czego ten goroczny sezon piłkarski opóźni się znacznie. Wszystkie świąteczne zawody towarzyskie i międzynarodowe będą odwołane a również spotkania ligowe przewidziane na koniec marca względnie początek kwietnia. W jedynym meczu „Pogoń” pokonała „Rekord” 10:4. (tel. wł.)

Wyniki ze Śląska. Król. Huta i Katowice 6:5 (4:4). Spotkanie międzymiastowe rozgrywane tradycyjnym już zwyczajem przyniosło nieznaczne zwycięstwo Król. Hucie dla której strzelili bramki Wolny i Latużyński — po dwie. Prus i Gliwicki — po jednej. Dla Katowic uzyskali je: Chlebek cztery i Lamuzik jedną. Widzów zebrało się 3000. Zawody odbyły się o puchar plebiscytowy sen. Korfantego.

Spotkania towarzyskie przyniosły następujące wyniki: „Ruch” (Hajduki) i „BBSV” 10:3; „Iskra” (Siem.) i „Pogoń” (Kat.) 8:0. (tel. wł.)

Wyniki z Warszawy. „Polonia” i „Orzeł” 12:0 (4:0). „Warszawianka” i „Skra” 1:0 (1:0). (tel. wł.)

Spotkania międzymiastowe: Wiedeń „Austria” i „Wlochy” 2:1 (0:0). Zawody rozegrano wobec 60 000 widzów. Bilety już na dzień przed meczem były wyprzedane. O-bie bramki uzyskał dla zwycięzcy Sinder-lar, dla Włochów — honorową Metazza.

TEATR ŚWIETLNY „SŁONCE”

Dziś, w poniedziałek, dnia 21 marca b. r. wielka premiera:
Najwspanialsze arcydzieło filmowe realizacji Mistrza Reymonda Bernarda

Cud Wilków

wielki film narodowy francuski według powieści Henryka Dupuy Mazuela

W rolach głównych

YVONNE SERGYL — CHARLES DULLIN
ARMAND BERNARD — GASTON MODOT

Film opracowany przy współudziale pełnej orkiestry symfonicznej pod dyr Pawła Fosse. Przepiękna treść! Genjalna reżyserja! Natchniona gra artystów! Cudowne zdjęcia! Przepych wystawy! Wstrzasające sceny! Tysiączne tłumy statystów. **Arcydzieło, które każdy podziwiać powinien! Ze względu na wysoką wartość artystyczną obraz dozwolony i poleczony dla młodzieży!**

„SŁONCE” dla wszystkich!!! Pw 11 655-12.2 **Wszyscy do „SŁONCA”!!!**

uzyskali bramki Stefan Zgórecki, Czesław Fudziński i Zamiar z karnego; dla „Sokoła” zdobyli punkty Muszkiet i Markiewicz. (tel. wł.)

Leszno. „Liga” i „Polonia” 3:2. Nieznaczne, jednak zasłużone zwycięstwo drużyny poznańskiej. (tel. wł.)

„Warta” (ligowa) i „HCP” 2:1 (2:0). „Warta” wystąpiła bez Wojciechowskiego i Scherfke Fr., a ze Sroka na środku ataku, z Różyckim na lewym skrzydle (ten ostatni grał drugi raz) oraz Pogodzińskim w pomocy. Mecz nieciekaw. Bramki uzyskali dla zwycięzców Kniola i Nowacki, dla „H. C. P.” — Konopa z karnego. Prowadził zawody z powodu nieprzybycia sędziego wyznaczonego p. Przybysz.

Ligowa „Warta” rozegra w święta dwa mecze z berlińską drużyną „Verein fuer Bewegungsspiele Berlin - Pankow”. Oba spotkania odbędą się na stadionie miejskim, ponieważ opłotowanie boiska „Warty” przez zimę tak ucierpiało, że zarząd klubu nie ma możliwości odbycia tych meczy na swym boisku. Również dwie pierwsze rozgrywki ligowe (z „Cracovią” 3 kwietnia i z „Legją” 1 maja) odbędą się na stadionie miejskim.

Tegoroczny skład drużyny ligowej „Warty” nie jest jeszcze ostatecznie ustalony. W święta wystąpi ona prawdopodobnie w następującym zespole: Fontowicz — Scherfke I i Nowicki — Wojciechowski, Ofierzyński i Przykucki — Radojewski, Kniola, Scherfke II, Nowacki i Andrzejewski; ostatni rozpoczął przed kilku dniami służbę wojskową, to też jego udział jest wątpliwy. Dwa świąteczne spotkania mają być ostateczną eliminacją i po nich dopiero skład drużyny ligowej zostanie ustalony. Wechodzą jeszcze w grę: Banaszkiwicz, Prósński, Różycki i Kryszkiewicz w ataku, Sobczak i Śmiglak III w pomocy, Pawlak i Wojciechowski w obronie, oraz Kasprzak jako rezerwowi bramkarz.

O mistrzostwo kl. B: „HCP” i „Blask” 3:1; „Polonia” (Główna) i „Unja” (Poznań) 1:1; „Korona” i „Posnania” 2:0 (0:0); „Polonia” (Poznań) i „Venus” (Gniezno) 8:2; „Wiktorja” i „Pogoń” 2:0 (0:0); „OKS” i „Ostrowia” II 11:2; „Olimpia” II i „Legja” II 1:0.

Wyniki z Krakowa. „22 p. p.” i „Wawel” 4:2. Mecz odbył się w sobotę. „Benja-

Praga. Czechosłowacja uległa Węgrom 1:3 (0:0), którzy byli zdecydowanie lepsi, zwłaszcza po pauzie ich atak świetnie pracował.

Antwerpja. Holandia pokonała reprezentację Belgii 4:1 (1:1).

Brno. Szwajcaria remisowała z Francją 3:3 (1:2).

Luksemburg. Drugi garnitur Francji uległ drużynie Luksemburga 1:5 (1:2). Padwa. Drugi zespół Włochów pokonał Bułgarię 4:0 (2:0).

Rzym. Reprezentacja południowych Włoch pokonała w Rzymie zespół amatorski Austrii 3:1 (1:0).

Medjolan. Reprezentacja północnych Włoch (Lombardji) remisowała z reprezentacją Południowych Niemiec identyczną niemal z drużyną całych Niemiec 1:1 (1:1). (tel. wł.)

Komunikaty „Rozwoju”

Poplecznicy żydowscy

Roman Langner, Marsz. Focha 38, właściciel kamienicy przy ul. Wielkiej, wydzierżawił mieszkanie 8-pokojowe Żydowi Rubinowi Moszkowiczowi, który przynosi jadalnię i restaurację żydowską z ul. Dominikańskiej z domu gminy żydowskiej do domu Langnera. Czyn Langnera piętnujemy tem dosadniej, że reflektantami byli Polacy, jednakże Langner wolał Żyda, od którego uzyskał cenę nadzwyczaj wygórowaną, płatną za pewien okres zgóry, poza tem kaucję w wysokości kilku tysięcy złotych. Nadmieniamy, że Żyd Moszkowicz przybył z Nalewek jako biedny handlarz, a dziś posiada w Poznaniu dwa przedsiębiorstwa, poza jadalnią jeszcze zajazd u właścicielki domu Michałiny Szulcowej przy ul. Żydowskiej nr 10. Dzięki Langnerowi i jemu podobnym zwolennikom Żydów, ci ostatni napływają i dorabiają się u nas coraz bardziej.

Właściciel składu cukierków W. Billert, św. Marcin 19, wpuścił Zydą Lipszyca do swej kamienicy przy ul. Woźnej 10. Billert myli się, jeżeli sądzi, że po zażydzeniu Poznania odbiorcami jego będą Żydzi.

Właściciel domu przy ul. Kwiatowej 14, który wydzierżawił mieszkanie Żydowi Sędziejowskiemu, nazywa się Edward Rdeński, a nie Rdeński, jak mylnie podaliśmy.

Kto kupi kamienice od Żydów?

W mieście powiatowem w woj. poznańskim są do nabycia dwie kamienice z rąk żydowskich. Blizszych szczegółów udzieli „Rozwój”.

Żydzi pomędzy sobą.

Podczas jednego z ostatnich targów przy pl. Sapieżyńskim powstała bójka pomiędzy żyd. handl. pierzem. Żyd Welke pochouający z Kalisza, zam. przy ul. Wronieckiej 5, zaatakował czynnie dwie żydówki z Kórnika, które w jego pobliżu ustawiły worki z pierzem. Wśród ogólnej bójki poturbowano żonę Welkego do tego stopnia, że musiano ją odwieźć do szpitala.

Związek Samoobrony Społecznej „Rozwój”.

Pod znakiem kryzysu gospodarczego

Restauratorzy pytają — co będzie dalej?

Tow. Restauratorów na m. Poznań i okolice odbyło w lokalu p. Piosska swe nadzwyczajne walne zebranie, zwołane przez zarząd.

Obradom przewodniczył prezes p. Piossek. Po odczytaniu protokołu, referował obszernie o przebiegu konferencji z przedstawicielami Zw. Browarów w sprawie podwyżki cen na piwo, prezes Związku. Dotąd nie powzięto ostatecznej decyzji — restauratorzy zamierzają bowiem odczekać stosownej chwili.

Nad sprawą tą potoczyła się żywa dyskusja, poruszając nieustępliwość Browarów. Ponieważ browary utworzyły niejako pewnego rodzaju kartel, przeto kilku mówców, zalecało nabywać piwo z tych browarów, które do owego „kartelu” nie przystąpiły. Mianowicie wśród zebranych propagowano piwo z browaru p. Kowalskiego (Konin).

Omówiono również kwestję obniżki prądu na światło elektryczne zwłaszcza nocą.

Bardzo żywą i namiętną dyskusję prowadzono na temat ciężkiego położenia gospodarczego, które dotyka zawód restauratorski. Od 1931 r. zlikwidowano 30 zakładów wśród tych tak poważne jak „Carlton”, „Hungaria”, Olszewskiego, „Europa” itd. Konsumcja w lokalach restauracyjnych w ostatnich czasach zmniejszyła się do tego stopnia, że wielu przedsiębiorstwom grozi zupełna ruina. Łanuch liczących świadczeń socjalnych, podatków itp. potęguje jeszcze to położenie tak że w samym Poznaniu kilka jednostek popłynęło samobójstwem.

Z zwinieniem zakładów gastronomicznych traci w dodatku pracę cały personel który siłą faktu powiększa armię bezrobotnych. To też wszyscy restauratorzy wobec tak groźnej sytuacji są bezsilni i z rezygnacją wyczekują dalszych następstw.

Poruszono jeszcze sprawy pisma fachowego, podajka obrotowego i komisji szacunkowej. Następnie p. Sikora podniósł zasługi prezesa p. Piosska, który obchodzi 25-lecie pracy zawodowej. Zebrani zgotowali jubilatowi, który cieszy się wielkim szacunkiem i poważaniem, serdeczną owację, poczem wiceprezes im. zgromadzonych wręczył p. Piosskowi efektowny dyplom.

Pozatem otrzymał także dyplom z okazji 25-lecia pracy zawodowej p. Newicki. Na tem zamknięto obrady. (z)

Sekcja polska na Międzynarodowym Kongresie Eucharystycznym w Dublinie.

(KAP). Uczestnicy polskiej pielgrzymki narodowej na Międzynarodowy Kongres Eucharystyczny w Dublinie złączy się w osobnej sekcji polskiej, która obradować będzie pod przewodnictwem Protektora pielgrzymki Jego Eminencji Ks. Kardynała Prymasa w University College w Dublinie w piątek 23 czerwca b. i.

Referaty wygłoszą: 1) Ks. Prałat Leon Lagoda, Rektor Polskiej Misji Katolickiej we Francji n. t. „Eucharystja jako czynnik moralnego odrodzenia narodu” i 2) Prof. Oskar Halecki, profesor Uniwersytetu Warszawskiego n. t. „Tradycje eucharystyczne Irlandji i Polski”.

Jak winiak t. KANTOROWICZA - Jak koniak t. SAUMON!

24-ta Loteria Państwowa

(Nieurzędowa).

W dziewiątym dniu ciągnięcia 5 klasy wylosowano następujące wygrane:

Po 5.000 zł, na nr. nr.: 19923 23038 45816 65638 103488 115726.

Po 3.000 zł, na nr. nr.: 6942 13849 50250 78791 103380 106006 115166 122222.

Po 2.000 zł, na nr. nr.: 7221 11764 14756 33968 55234 55558 82851 87228 94399 104546 108593 124664 130757 14045 155306 156305.

Po 1.000 zł, na nr. nr.: 10537 12820 24997 35303 36735 46246 48223 50353 50307 61692 64202 66579 68034 68605 76711 86045 99563 104887 109569 113018 114444 138954 140101 150970 151307 151055 153922 154597 156389.

Po 500 zł, na nr. nr.: 112 2082 3060 3254 3337 6351 6989 8090 8220 8413 8901 8010 9243 11116 11292 11677 13631 13742 14259 15699 16601 17160 17407 20073 20566 21036 22883 24314 24900 25363 26155 27853 29048 29973 30658 31651 31896 32224 32473 33609 34063 35017 35621 37300 41634 42380 45078 45479 47298 48458 50440 51732 51743 52070 52738 52807 53482 56119 56250 56285 57502 57997 58676 58832 58933 61983 62006 63460 64646 66000 66052 66960 67912 69591 70804 71335 72063 74082 74328 74446 74974 75483 76568 76580 81397 81447 82070 82072 84310 85786 86241 86242 88661 88869 88915 90576 90683 90755 90860 93044 93312 94977 96287 96533 96702 97460 97786 97842 98334 100106 100362 101826 101862 102319 103108 106048 107523 108677 108762 108958 108991 109620 110650 111734 112102 115713 116216 116804 118073 118629 119427 119646 120544 121829 122532 122500 124745 124998 125666 126029 127025 127227 128643 130713 130890 132695 134072 134741 134708 134713 135429 138346 140241 140448 140501 140556 142227 143811 144042 144274 145053 145639 148432 148671 149416 149715 149736 150359 151991 155014 155661 155676 156143 156227 157733 158034 158372 159763 159873.

Po 250 zł, wygrały numery następujące:

19 79 140 96 223 69 307 10 458 563 631 38 70 810 15 959 1092 143 64 342 547 676 747 832 902 2144 237 77 300 54 94 401 64 77 537 54 662 788 875 3004 21 47 82 107 27 30 50 55 385 414 33 37 541 89 821 34 92 920 48 49 61 4116 64 402 3 95 571 600 67 91 700 19 25 926 5034 78 115 18 36 58 97 234 72 79 393 441 668 765 66 76 867 6008 9 57 69 87 116 204 52 70 93 319 65 907 7013 25 116 56 77 251 555 616 739 829 46 48 52 90 942 86 90 8049 55 108 23 63 234 363 435 66 85 705 21 33 807 11 39 9062 77 302 21 549 51 75 651 796 97 840 62 87 989 10090 210 68 89 492 507 600 49 700 12 78 84 86 846 999 11057 712 74 202 21 95 329 90 402 54 86 525 29 77 88 601 2 3 53 62 68 799 829 65 942 12014 344 63 510 46 622 93 758 67 847 86 978 13173 264 75 92 309 432 58 515 78 88 637 90 860 945 51 14013 37 107 36 258 326 462 770 98 807 983 97 15183 247 59 395 500 26 665 727 32 802 8 933 16024 28 79 138 42 289 342 431 517 23 44 67 87 692 721 820 22 917 47 17105 35 84 305 35 625 53 94 768 93 809 16 37 50 52 973 83 18086 197 203 580 688 874 82 19114 50 277 362 406 7 57 68 512 63 729 818 37 948 92 20030 126 60 335 44 400 13 27 99 558 70 76 687 781 864 74 21007 63 289 317 24 413 24 37 507 60 82 84 737 818 57 909 72 22040 49 54 83 348 426 57 511 76 677 762 839 23022 24 108 213 91 408 29 67 641 716 43 834 69 24052 100 49 50 238 48 325 88 477 520 31 75 672 707 16 54 69 85 904 10 25014 25 93 109 226 86 316 60 424 527 36 630 701 57 75 857 936 26006 31 121 51 266 309 505 22 603 720 28 42 800 913 47 54 74 94 27002 13 136 414 56 77 554 669 768 28067 109 37 44 353 423 27 28 49 545 96 628 77 832 72 978 29027 53 210 93 388 402 24 40 548 65 667 68 714 25 54 831 68 86 901 22 23 53 50 90.

30040 75 93 101 1 023 334 81 95 565 715 22 41 89 806 965 31024 27 35 66 146 247 54 94 300 30 487 532 35 47 57 626 29 64 794 818 90 913 32061 73 124 33 44 66 98 352 452 89 593 601 80 754 842 963 91 33017 143 296 339 438 508 51 811 931 34008 224 371 476 541 45 617 740 76 86 978 35064 173 93 216 75 88 317 417 685 704 37 96 889 900 36007 59 64 78 82 86 94 142 244 337 562 72 913 37075 91 121 33 89 90 211 47 57 68 328 402 36 508 661 902 70 78 38251 52 341 484 585 600 739 813 912 14 71 39130 289 363 82 420 39 581 99 631 86 746 811 31 58 87 957 59 40061 126 27 50 478 531 62 678 743 76 87 849 932 41023 177 681 706 16 18 60 90 854 72 962 42001 72 123 202 57 99 333 39 509 658 739 802 43013 178 527 91 604 810 23 52 917 44025 53 155 218 41 59 73 369 566 622 37 72 91 737 94 853 54 90 903 45039 165 316 42 475 91 534 46 65 736 909 46062 202 345 72 424 42 88 569 608 61 90 714 71 91 920 58 47152 53 76 218 31 81 95 429 538 653 703 50 719 61 921 48101 89 94 209 416 24 70 569 640 860 63 49094 124 43 46 58 92 254 500 424 596 727 46 74 97 951 50036 160 273 393 429 46 532 70 656 69 935 46 51095 106 97 345 502 61 66 87 610 56 70 915 44 52071 265 95 484 631 743 836 69 93 99 982 91 53044 89 137 46 255 76 88 315 504 67 91 634 68 707 62 812 54088 129 21 40 330 61 435 17 92 546 754 827 59 948 79 55083 107 12 24 71 292 346 540 82 601 785 87 831 923 56057 169 200 29 374 407 23 599 614 729 802 81 990 57076 102 37 203 10 40 91 306 36 572 634 51 55 734 953 66 58040 97 313 74 401 24 504 879 87 59064 95 100 62 220 307 74 99 454 508 645 88 96 716 99 918 65.

60083 132 63 85 270 397 446 529 614 16 44 86 755 83 872 927 61132 40 204 30 453 72 598 711 812 17 911 62047 324 87 405 501 27 93 611 782 942 63100 56 210 339 91 603 56 69 820 55 57 907 9 64008 12 285 338 421 35 569 81 737 871 941 65011 112 92 297 346 430 61 519 88

712 49 807 85 973 66066 164 95 210 11 435 522 636 752 821 47 942 74 67045 51 77 231 56 395 498 523 674 94 769 902 73 95 68143 207 77 322 43 76 465 512 28 47 86 645 956 83 69213 25 40 66 78 306 450 514 659 61 84 726 60 70 833 55 917 31 32 73 70048 115 30 31 212 21 300 28 77 95 413 20 77 556 614 29 57 59 69 765 942 71059 117 49 50 242 72 76 85 485 553 79 650 764 842 85 931 32 73 72016 39 47 51 356 433 505 85 93 630 717 24 924 29 73051 72 131 47 97 519 98 497 597 673 709 820 928 59 74008 23 34 47 73 123 78 272 73 82 339 52 626 744 863 75019 218 406 18 75 637 54 733 63 837 44 913 46 76029 123 302 455 58 597 615 35 58 753 77054 104 262 355 95 457 518 615 87 764 72 92 93 802 54 63 66 72 997 78039 50 70 85 120 45 294 344 65 76 79 523 93 634 46 996 79037 146 85 230 568 610 31 46 91 97 703 16 836 99 945 59 76 80337 465 78 636 767 99 849 55 994 61069 170 253 330 85 459 505 70 82 601 11 726 39 50 56 67 87 847 946 75 82280 82 86 392 95 445 74 559 660 743 67 85 839 83002 80 108 39 289 427 529 43 641 66 726 820 50 84014 45 151 287 325 67 409 17 512 31 50 66 708 14 844 909 85075 140 57 243 318 429 36 73 588 720 23 816 83 86068 129 90 213 66 97 338 56 64 434 606 23 876 991 87185 334 40 65 73 94 594 679 803 73 964 97 88003 267 79 515 38 58 67 641 67 71 773 827 999 89023 187 275 362 414 76 510 96 615 862 64 92 953

90119 26 96 97 302 522 77 654 61 69 806 7 20 47 56 928 91019 102 213 321 427 506 37 63 635 64 84 92040 44 87 92 113 42 80 247 379 413 53 54 530 705 76 77 93174 278 97 392 93 619 909 56 94006 48 111 277 359 96 411 522 80 751 861 924 76 95029 49 61 177 274 338 635 702 20 60 96 804 935 96104 27 292 308 474 543 650 60 65 773 832 88 917 65 88 97018 140 385 437 529 626 721 22 91 848 55 59 98003 26 64 98 102 42 89 242 400 508 17 98 718 55 820 34 39 99 910 49 58 99013 106 8 24 401 29 78 540 49 66 99 837 910 26 100102 65 203 4 30 63 320 52 439 69 624 50 75 743 67 800 37 101011 13 48 142 51 208 61 476 91 587 660 736 893 945 102115 66 67 214 70 471 78 598 611 61 741 826 103192 316 423 61 511 657 78 788 813 52 70 104038 150 229 333 38 49 411 36 72 508 97 690 105084 201 803 12 21 59 63 486 586 614 714 814 51 57 58 921 106049 98 200 10 83 92 396 418 24 747 802 34 941 65 107036 46 111 53 214 72 481 529 70 644 742 62 943 108002 10 274 407 70 500 633 68 700 60 75 87 109097 127 56 250 86 91 341 44 79 90 99 784 90 849 110006 61 148 204 58 316 23 587 626 705 975 111124 32 77 272 526 96 632 45 70 95 760 844 84 961 78 112086 201 21 85 533 50 681 733 865 66 74 914 43 53 113031 62 112 201 86 315 80 493 514 53 634 48 724 95 861 75 945 114007 98 102 19 351 80 430 511 52 620 747 904 14 115118 70 289 307 483 552 771 811 61 85 957 116027 213 503 25 27 35 47 53 75 662 842 910 19 83 117147 404 34 501 12 17 696 712 95 816 933 77 118149 211 73 335 464 84 553 93 764 96 849 81 904 16 57 98 119308 68 481 535 37 49 53 835 95 901 7.

120013 113 85 210 61 311 67 91 422 50 527 637 51 54 708 83 811 121101 17 42 98 269 73 84 423 28 595 713 68 871 943 96 122076 114 206 58 406 11 75 95 516 18 37 698 781 808 919 123028 49 275 347 77 89 91 587 649 51 94 805 28 44 954 91 124002 16 49 56 220 426 508 14 50 78 624 75 787 899 925 125029 51 66 115 76 99 268 336 429 518 49 59 64 664 800 69 968 126068 161 387 89 520 37 524 643 68 73 727 892 955 75 127051 78 144 77 200 50 373 465 85 596 639 735 66 800 99 932 128047 183 20 396 502 10 24 41 695 703 91 975 85 129080 156 213 73 345 78 89 429 582 630 801 130160 200 340 62 89 543 95 612 15 69 85 808 28 90 925 131121 90 202 39 84 86 371 93 96 457 574 608 41 82 744 48 70 826 37 50 68 99 976 99 132167 360 93 413 26 57 541 44 72 607 711 813 77 917 133029 80 221 25 343 47 52 79 539 729 70 94 897 944 134008 23 56 58 208 57 85 310 440 44 78 579 666 735 64 135005 137 95 285 87 431 78 84 636 41 48 89 709 34 895 944 136017 71 96 196 287 353 456 647 98 729 46 61 67 906 26 36 137014 44 108 52 64 88 254 67 354 425 609 51 70 74 756 99 813 919 138049 203 22 51 60 533 50 634 707 30 139095 150 75 260 93 345 455 518 94 743 45 47 904 10 140032 55 87 133 45 60 92 231 83 319 35 51 426 75 516 37 46 623 854 76 82 998 141035 79 133 368 402 87 516 898 900 89 142037 67 125 51 215 17 81 95 488 585 713 34 82 878 82 90 97 143009 47 150 80 270 80 85 312 414 47 529 34 50 711 97 834 61 74 927 61 144003 83 98 297 316 446 69 72 75 92 647 819 49 905 29 99 145345 475 95 538 68 626 31 745 92 856 76 148029 114 65 92 215 427 30 531 45 82 657 710 951 87 14757 154 65 218 83 516 51 53 691 43 746 894 99 148068 110 35 72 75 284 412 30 53 70 542 703 874 935 149108 14 47 91 280 343 59 400 30 49 540 711 43 52 87 859.

150075 141 49 230 63 83 307 402 503 21 36 39 44 90 604 20 23 764 828 37 39 922 57 92 151017 155 61 94 336 87 95 404 62 78 563 611 80 90 771 806 67 152180 242 69 541 601 754 65 78 859 74 959 67 153105 21 35 85 211 49 88 335 71 437 57 78 99 529 53 639 52 736 43 48 831 59 87 967 85 154004 18 29 220 92 333 39 92 550 700 44 50 830 56 941 44 155084 90 150 86 216 27 94 664 78 98 856 941 156053 74 101 85 219 418 52 98 613 58 95 709 85 821 54 67 93 915 157061 81 159 90 202 5 10 360 78 429 558 91 602 42 69 70 702 964 90 158030 97 322 70 91 496 558 641 80 748 904 92 159043 150 323 54 70 587 608 27 73 706 39 877 925 61.

150075 141 49 230 63 83 307 402 503 21 36 39 44 90 604 20 23 764 828 37 39 922 57 92 151017 155 61 94 336 87 95 404 62 78 563 611 80 90 771 806 67 152180 242 69 541 601 754 65 78 859 74 959 67 153105 21 35 85 211 49 88 335 71 437 57 78 99 529 53 639 52 736 43 48 831 59 87 967 85 154004 18 29 220 92 333 39 92 550 700 44 50 830 56 941 44 155084 90 150 86 216 27 94 664 78 98 856 941 156053 74 101 85 219 418 52 98 613 58 95 709 85 821 54 67 93 915 157061 81 159 90 202 5 10 360 78 429 558 91 602 42 69 70 702 964 90 158030 97 322 70 91 496 558 641 80 748 904 92 159043 150 323 54 70 587 608 27 73 706 39 877 925 61.

150075 141 49 230 63 83 307 402 503 21 36 39 44 90 604 20 23 764 828 37 39 922 57 92 151017 155 61 94 336 87 95 404 62 78 563 611 80 90 771 806 67 152180 242 69 541 601 754 65 78 859 74 959 67 153105 21 35 85 211 49 88 335 71 437 57 78 99 529 53 639 52 736 43 48 831 59 87 967 85 154004 18 29 220 92 333 39 92 550 700 44 50 830 56 941 44 155084 90 150 86 216 27 94 664 78 98 856 941 156053 74 101 85 219 418 52 98 613 58 95 709 85 821 54 67 93 915 157061 81 159 90 202 5 10 360 78 429 558 91 602 42 69 70 702 964 90 158030 97 322 70 91 496 558 641 80 748 904 92 159043 150 323 54 70 587 608 27 73 706 39 877 925 61.

150075 141 49 230 63 83 307 402 503 21 36 39 44 90 604 20 23 764 828 37 39 922 57 92 151017 155 61 94 33

Dnia 20 marca 1932 r. o godz. 8,15 wieczorem zasnął w Bogu, po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., mój najdroższy mąż, nasz najukochańszy ojciec, syn, brat, szwagier i teść, ś. p.

Wacław Rakowski

Sodalis Marianus

przeżywszy lat 52. Pogrzeb odbędzie się w środę, dnia 23 bm, o godz. 16, z zakładu św. Józefa na cmentarz św. marciński przy ul. Bukowskiej. Msza św. w środę o godz. 9 w kościele św. Marcina.

W ciężkim smutku pogrążeni
żona z dziećmi i rodzina.

dw 3087

Najstarszy Zakład Pogrzebowy P. Piasecki. Poznań ul. Klasztorna 14. Tel. 27-69.

Dnia 19 marca 1932 r., o godz. 15,45 zasnął w Bogu, po krótkich, lecz ciężkich cierpieniach, namaszczony Olejami św., mój najdroższy i nigdy niezapomniany mąż, nasz najukochańszy i najtroskliwszy ojczulek, brat, wujek i szwagier, ś. p.

Józef Schroeder

Sierżant Straży Pożarnej

przeżywszy lat 49. Złożenie zwłok do grobu nastąpi we wtorek, dnia 22 marca r. b., o godz. 15,30 z kostnicy Szpitala Miejskiego na cmentarz św. Florjana na Jeźcach.

W nieutulonym żalu pogrążona
żona z córkami i rodzina.

zw 13 890

Poznań, Bydgoszcz, Kolonja.

Dnia 19. 3. 1932 r. zmarł po krótkich i ciężkich cierpieniach, ś. p.

Józef Schroeder

sierżant ogn. m. Straży pożarnej

przeżywszy lat 49. W Zmarłym straciliśmy dzielnego sierżanta i dobrego kolegę po toporze.

dw 3 082

**Komenda i Koledzy Straży pożarnej
stoł. miasta Poznania.**

Pogrzeb odbędzie się we wtorek, dnia 22. 3. 1932 r., o godzinie 15,30 z kaplicy Szpitala Miejskiego na cmentarz parafji jeżyckiej.

Dnia 19 marca 1932 zmarł długoletni nasz sierżant ogniowy Straży Pożarnej, ś. p.

Józef Schroeder

W Zmarłym straciliśmy bardzo gorliwego i pracy oddanego funkcjonariusza.

Cześć Jego pamięci!

Pogrzeb odbędzie się we wtorek, dnia 22 marca 1932, o godz. 15,30 z kostnicy Szpitala miejskiego, na cmentarz parafji św. Florjana na Jeźcach.

Magistrat stoł. miasta Poznania.

nw 9499

Dnia 20 marca 1932 r., o godzinie 11,30 zasnął w Bogu, po krótkich, lecz ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., nasz najukochańszy, najtroskliwszy i nigdy niezapomniany ojciec, brat, stryj, wuj, szwagier i bratanek, ś. p.

Andrzej Borowiński

przeżywszy lat 59. Ekspozycja drogich nam zwłok z domu żaloby do kościoła parafjalnego w środę, 23 marca 1932 r., o godzinie 10-tej przed południem, po czym msza św. i pogrzeb.

W ciężkim nieutulonym smutku pogrążeni
dzieci i rodzina.

Jarocin, Mechnice, Poznań, Wągrowiec, Dunkirk, Buffalo, Sulmierzyce, Żerków, Kępno i Wrocław.

nw 9 440

Dnia 20. b. m. rozstał się z tym światem, po ciężkich cierpieniach, ś. p.

Ludwik Bartczak

W Zmarłym straciłem dzielnego, oddanego współpracownika, którego pamięć zachowam na zawsze.

Władysław Fenrych.

Przybroda, dnia 21 marca 1932 r.

zw 13 892

W niedzielę rano, dnia 20 marca 1932 r. zmarł po ciężkich i długich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., mój kochany mąż, nasz najdroższy ojciec, teść i dziadek, ś. p.

Roman Gutsche

przeżywszy lat 77. Nabożeństwo żałobne odbędzie się w środę, 23 bm. o godz. 10, poczem pogrzeb na cmentarz parafjalny w Parzęczewie.

W ciężkim smutku pogrążona
żona z dziećmi i rodzina.

Parzęczew, Krotoszyn, Dijon, dnia 21. 3. 1932.

dw 3078

Dnia 20 marca 1932 r., o godz. 13 podobnie się Panu Bogu zabrać do grona Śwycy aniołków naszą jedyną i najukochańszą córeczkę, wnuczkę i siostrzeniczkę

Ilusie

w 2-giej wiosnie życia, o czym donoszą Krewnym i Znajomym dw 3 089

ciężko dotknięci

Tomaszowie i rodzina.

Pogrzeb odbędzie się w środę z domu żaloby, ul. św. Wojciech 6, dnia 23. b. m. o godz. 15.30.

Zakład pogrzeb. St. Jaszkiewicz, Klasztorna 14.

Dnia 19 marca 1932 r., o godz. 14,30 zmarła, opatrzona Sakramentami św., moja najdroższa żona i nasza kochająca matka, ś. p.

Weronika Skowrońska

Pogrzeb odbędzie się we wtorek, 22. 3. 1932 r., o godz. 15,30 z domu żaloby, Marszałka Focha 39.

W ciężkim smutku pogrążeni
mąż i dzieci.

zw 13 887

4-5 pokoi z kuchnią

(komfortowe) poszukuję od zaraz, centrum lub okolicy Parku Wilsona wprost od gospodarza za czynszem miesięcznym. Punktualne i stałe płacenie czynszu gwarantowane. Oferty pod zw 13 882 do eksp. Kurjera Poznańskiego.

Dom

5 ubikacji, ładnie położony, 7.000, zaraz na sprzedaż, wpłata podług umowy. — Właściciel Senftleben, Krosinko, Mosina, zd 40 510

Z powodu zgonu Filistra Konwentu Lechia Pułkownika Korp. Sąd., ś. p.

Cezarego Piotrowskiego

Prezesa Wojsk. Sądu Okręg. w Poznaniu Konwent Lechia okrył kirem swe barwy
Pamięć po nim pozostanie na zawsze w naszych sercach. dw 3 090

Dr. Władysław Sokółowski Maksymilian Wojciechowski
za Koło Filistrów za Konwent

Dnia 19 b. m., o godz. 10.30, opatrzona kilkakrotnie Sakramentami św. zasnęła w Bogu, po długich i ciężkich cierpieniach, nasza najukochańsza siostra, ciocia i szwagierka, ś. p.

Władysława Bręszkiewicza

Pogrzeb odbędzie się dnia 22 b. m., o godz. 16-tej z zakładu św. Józefa, na cmentarz Farny, o czym zawiadamiają

w ciężkim smutku pogrążeni siostry z siostrzenicą i szwagrem.
zw 13 883/4

Dnia 18 marca 1932 r., o godz. 21.30 zmarł w Bogu, po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., mój najdroższy mąż i nasz najukochańszy ojciec, ś. p.

Roman Piosik

profesor gimnazjalny w Nowemście. w 50 roku życia. Pogrzeb odbędzie się w środę, dnia 23 b. m., o godzinie 3.30 z kaplicy cmentarnej w Górczynie. Msza św. o godz. 8.30 w kościele św. Marcina.

W ciężkim smutku pogrążona żona z dziećmi.
zw 13 881
Poznań, Nowemście.

Ważne dla Kapitalistów i dyń

poszukuje się na I. hipotekę nowowbudowanego domu wartości 1/2 miliona złotych, pożyczki

50 000 złotych

na okres 1 roku przy dobrym oprocentowaniu według umowy. Łaskawe oferty proszę kierować pod 566 do Ekspozytury Kurjera Poznańskiego w Gdyni. nw 9 434

800 sztuk wysokopiennych róż

(szlachetny gatunek) do sprzedania

BERNDT, Leszno Wlkp., ul. Kilińskiego 1.

zw 13 889

Napisowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo, i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych: 1-linowy milimetr 50 groszy

Znak oferty (naprzykład: n 2395, z 21205, d 1311 i t. d. = 1 słowo. Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10.

1 SPRZEDAŻE

Torebki damskie modne skórkowe

3.50; 4.75; 5.50; Parasole 4.50; modne od 5.75; rekawiczki skórkowe 3.50; kołnierzyki nowości 0.65; 0.95; 1.35; pantalone jedwabne 1.75; milonierz 3.50; kombinacje jedwabne 3.75; koszule dzienne od 0.95; nocne od 2.50; bluzki jedwabne 6.75; zempiry jedwabne nowości 9.75. Warszawski skład fabryczny Jadwiga Podbielska Wielkie Garbary 40, naprzeciw Wodnej. zw 40 216

Nie kupuj mebli

zanim zwiedzisz Centrale mebli Swarzędz, gdyż tam najniższe ceny Pw 11 260-1-45.68/70

Parcele

od 50 groszy za mkw., kredyt budowlany 6% Kościński, Czartoria 1. Pw 11 268-2.82

Sypialnie

debowe kompletne 950 jadalnie 445 kuchnie 108. Fabryka Mebli, Rynek Śródceki, telefon 13-50, zw 39 938

Powóz

półkryty na gumach tanio. — Śródka Warownia Reformatorów, pokój 28. zw 39 421

Sprzedam

70 morgowe gospodarstwo. Oferty Kurjer Poznański zw 38 869

Skład towarów krótkich dobrze prosperujący korzystnie sprzedam. — Marszałka Focha. Adres Kurjer Poznański zw 39 438

Wille

komfortowa, cała wolna, najpiękniejsza położenie Deba. sprzedam tanio. pod korzystnymi warunkami spłaty, aby objąć majątek ziemski. Proszę zwrócić uwagę krewnych przyjaciel znajomych na anons lub podać adresy tychże. Spieszne zgłoszenia przyjmują Kurjer Pozn zw 39 204

Folwark

160 ha w wysokiej kulturze. b. dobra ziemia, niedaleko Poznania nad szosą. Cena 1400 zł za ha. Długoterminowa hipoteka amortyzacyjna. Zgłoszenia do eksped. Kurjera Poznańskiego zw 39 702

Sprzedam

4 agrafy do elektryczności z brązu i kryształ oraz srebrne koszyki. Spokojna 15a. (Lazarz) tel. 65 01. zw 39 646

Sprzedaję

złoto, srebro brylanty tanio. — „Occasion”. Aleje Marcinkowskiego 23. zw 40 064

Elektrolux

w dobrym stanie oraz poduszki korzystnie na sprzedaż. Informacje Dabrowskiego 53/55, skład papieru. zw 40 268

Nowości Wiosenne

ostatniej mody już nadeszły Olbrzymi wybór materiałów na suknie, płaszcze i kostiumy oraz materiały na ubrania i płaszcze męskie polecam po cenach rekordowo niskich Przy gotówce udzielam 10% rabatu Proszę korzystać z okazji! W. Groszkiewicz, Poznań, ul. Wrocławska 3 tuż przy Starym Rynku. Hurtownie detalicznie. Pw 11 291-9.78

Motocykl

prawie nowy sprzedam. Wozna 10. II. Konfekcja. zw 40 044

Maszynę

damską Singera tanio sprzedam. Wolnica 4/5. m. 8. zw 40 324

Maszyna

szwajska. Małckiego 23, podwórce, lewo zw 40 205

Maszynę

damską Singera sprzedam. Górna Włdy 25. m. 8. zw 40 261

Bufet

kredeński sprzedam z powodu choroby. Adres Kurjer Poznański zw 40 249

Korzystnie

sprzedam wóz dobrym stanie. Poznań-Zegrze. Wesola 16. M. Nowak. zw 40 321

Jajka

drażetkowe likworowe i karmelowe poleca najtaniej L. Siedziński Poznań, Wrocławska 16. telefon 12-42 Wytwórnia cukrów i drażetek. zw 39 270

Leżankę

kanapowa waga decymentalna 100 kg. gramofon sprzedam. Chwałdzewo 38. m. 2 zw 40 299

Wózek

dwukółowy i duża waga na sprzedaż. Szypczyński, Starościńska 1. zw 40 312

Kolonjalka

obszernym mieszkaniem tanio. Wędzickowski, Piekary 11. zw 40 331

Bernardyna

piękny okaz, czysty, sprzedam. Szwajcarska 26. parter, lewo. zw 40 247

Sprzedam

skład towarów krótkich kapeluszy damskich lub wydzierżawie z urządzeniem. Oferty Kurjer Poznański zw 40 344

L. Piotrowska

św. Marcin 9/10. narożnik Piekar poleca po najniższych cenach pończochy rekawiczki skarpetki pantalone — bielizne trykotowa — bluzki w modnych kolorach wielkim wyborze. Pw 11 498-10.101

Torebki damskie

0.95 1.- 1.50 3.- 4.50; Bagdad zł 13.75; Parasole 3.90 4.50 5.50, 7.- Ceny o 50% obniżone! W. Cysz Szkołna 11 pl Wolności 5. Pracownia własna. Pw 11 297-11.85

3 pianina

okazyjnie sprzedam. Św. Marcina 22 (parter wysoki). zw 40 337.8

Rzeźnictwo

bez konkurencji przynależności, mieszkanie Poznań, sprzedam. Hoffmann, Droga Urbanowska 7. zw 40 309

Koszule

na miarę wykonuje materiały własne. Ceglowski, Pocztowa 5. nw 9 343

Domek

ogródkiem procentujący się 15 000 (Jeżyce). Oferty Kurjer Pozn. zw 40 333

Gramofon

szafkowy lub walizkowy Wielkie Garbary 34, mieszkanie 12. rw 4975

KINO UŚMIECH TEATR
Telefon 65-73 Marsz. Focha 4. Gmach P. K. O.

Najpotężniejszy dźwiękowiec świata

KRÓL KRÓLÓW

przedstawiający żywot, mękę, śmierć i zmartwych-
zw 13 893 wstanie Chrystusa
Seanse o godz. 5. 7 i 9. Ceny miejsc od 0.50 — 1.50

Zwracamy uwagę na nasze

okna wystawowe!

Własne wyroby gwarantują:

Jakość niedoścignioną
Wybór olbrzymi
Ceny najniższe
Towar codziennie świeży

NA WIELKANOC

polecamy:

Jajka marcepanowe, kremowe, ananasowe, truflowe. — Zajaczkę, figurki z najlepszej śmietankowej czekolady.

BRACIA MIETHE

Właśc. M. Kaczmarek

Poznań, Gwarna 8. Tel. 31-01.

dw 3085

Samodzielnego kierownika

doświadczonego handlowca - organizatora z branży kolonialno - spożywczej, specjalność hurtowy handel rybami morskimi, poszukuje większa firma z rozległymi rynkami zbytu. Kaucja ca 10 000 zł, która może być złożona w papierach wartościowych, wymagana Wyczerpujące oferty z odpisem świadectw i referencji pod nr. 570 do Ekspozytury Kurjera Poznańskiego w Gdyni. nw 9 435

Ondulacje
trwała (elekt.) i wodna.

Farbowanie włosów, brwi i rzęs. Manicure, Pedicure Masaże głowy i twarzy i wszelkie zabiegi w wykonaniu starannym przez pierwszorzędną siłę w „SALON DE COIFFURE“

N. Muszyński (dla Pań i Panów) ul. 3 Maja nr. 3. i 27 Grudnia 4 Ceny przystępne. Pw 11 657-12.3

RESZTÓWKA

80 mórg buraczonej ziemi, żywym, martwym inwentarzem zabudowanie wspaniałe. Dom 12 pokoi ośmiomorgowym parku dwa stawy, przy szosie, 25 kilometrów Poznania. pow. Środa. cena 20 000 i przelecenie amortyzacji Bank Rolny, roczna spłata 1.500. sprzedam zw 13 883 Nowak, Poznań, Kramarska 15, telefon 16-89.

OGŁOSZENIE. Terminy przymusowych przetargów

następujących nieruchomości: Kępa dobra, właściciel Hańczyk, Szamotuly, właściciel Wachowiak, Szamotuly, właściciel Figlarz, Wielonek, właściciel Białasik, Szamotuly, właściciel Frackowiak, Otorowo właściciel Kuster, Otorowo, właściciel Klój, Szamotuly, właściciel Kwiatkowski Ostroróg, właściciel Rowińska, Szamotuly, właściciel Dorna, Kąsinowo, właściciel Wiczorek, Sękowo, właściciel Biegański, wyznaczone na dzień 11, 14, 15, 16, 18, 21, 22, 23, 25, 28, 29 i 30 kwietnia 1932 r. uchyla się, ze względu na przepis noweli do ustawy substancyjnej. Szamotuly, dnia 19 marca 1932 r. Sąd Grodzki. nw 9 377

UCHWAŁA. W sprawie zapobiegawczej nad majątkiem firmy B. Antkowiak magazyn obuwia wł. Ildefons Matuszkiewicz. Poznań, Stary Rynek 6 — zatwierdza się po myśli art. 60 rozp. Prez Rzeczyp. P., z dnia 6. 3. 1928 r. układ zapobiegawczy przyjęty przez wierzycieli na ogólnym zgromadzeniu wierzycieli w dniu 27 lutego 1932 r. Poznań, dnia 13 marca 1932 r. Sąd Grodzki. nw 9 378

UCHWAŁA. W sprawie zapobiegawczej nad majątkiem firmy „Tri“ Towarzystwo Robót Inżynierskich Spółka Akcyjna w Poznaniu zarządza się po myśli art. 37 rozp. Prez. Rzeczyposp z dnia 6. 3. 1928 r. otwarcie postępowania układowego z dniem 12 marca 1932 r. Poznań, dnia 12 marca 1932 r. Sąd Grodzki. nw 9 379

1. N. 1/31/8. **UCHWAŁA.** Postępowanie upadłościowe nad majątkiem dłużnika Pleszewskich Młynów Parowych, Tow. Akc w Pleszewie uchyla się, na skutek prawomocnej uchwały, zatwierdzającej przyjętą na terminie ugodowym w dniu 12 lutego 1932 r. przymu ową ugodę. Pleszew, dnia 18 marca 1932 r. Sąd Grodzki. nw 9 376

Zajace — Jajka
Czekolady — Cukry
poleca J. Kostekca, St. Rynek 55, r. w 4 960

Prase
mało używana tania
Metelski, Poznańska
zdw 40 160

Dom
z 8 lokatorami przy szosie
w Luboniu spiesznie sprzedam,
H. Gluma.

Tania
sprzedaję pończochy Bem-
berga 3; 3.75; 4.50; 5. —
zł. Ołbrzymi asorty-
ment kolorów tylko w
specjalnym magazynie
pończoch A Szymański,
Poznań, św. Marcin nr.
1, przy Placu św. Krzy-
żu.
Pw 11 610/12 11.81/82

**6.000 par pończoch Bem-
berga wyprzedaje taniej
jak z licytacji**
głównie prawdziwe szwe-
dki 2.25; 2.65; strzałka 2.75; pri-
ma Bemberg 3.25; Złoty Turila
2.45; Macco 0.75; jedwabny flor
0.40; poczwórne Fildeose 2.85;
0.40; merycyowane 0.45; 0.65 jed-
wabne 0.75; prima 0.90; nowości
1.25. Wielki wybór. Najtaniej
tylko Warszawskim Składzie Fa-
brycznym Jadwiga Podbielska,
Wielkie Garbary 40, naprzeciw
Wodnej.

Parcele
na Łazarzu przy ulicy Lodowej
1000 mtr sprzedam b. tania. Zgł.
do Kurjera Pozn. zdw 39 848

3 parcele
przy ul. Grodzkiej po 1050 m
kw. od 12 000. Maciejewski Da-
browskiego 88, telefon 62-66.
zdw 40 356

Sprzedamy
w całości lub częściowo kompletne
urządzenie warsztatu slusarskiego
balanse, walc zapęd motor, prad-
stępy pile, szlifierki, nożyce za-
pedowe, lokarkę, wiertarkę, 4
walce ręczne, frezarkę do widel-
nic, polierki, kompresor, zbiornik do
odpisywania, piec do hartowa-
nia, piec do suszenia aparatu do
spawania gazowy, całkowita apar-
tura do kalwanizowania. Poważ-
nych reflektantów uprasza skła-
danie ofert. Kurjer Poznański
zdw 40 358

Lis srebrny
prawdziwy kanadyjski, duży piek-
ny okaz 350 zł. Pawełek Rataj-
czaka 14.

„Antyki“
meble używane sprzedaje, kupuje
Wielki Garbary 39.
Pw 54.174

Beczki
tania. Telefon 40-76. zdw 40 181

Skład
kolonialny. Adres Kurjer Pozn.
zdw 40 204

**Ołbrzymia
zniżka**
na Kapelusze A.
Pietrzykowski —
Wielka 8.
Pw 11650-9.89

**Nie wszyscy jeszcze wie-
dzą, że na święta Wiel-
kanocne**
tania kupić można — Noże, wi-
delce, łyżki, Masielnice, Pół-
miski — Menażki — Kompotjer-
ki — Talerze do ciast porcelana-
wa — szlifowane — Serwisy
obładowe porcelana 12 osób za
30 złotych tylko wprost w Hur-
towni Porcelany Wroniecka 24
podwórze.

Leżankę
sprzedam tania. Banaś, Kreta
28.

Maszyny
do pisania Adler sprzedam. Szkol-
na 78, m. 8. zdw 40 238

Urządzenie
do pakowania balotów tania
sprzedam F. ma Mroczkiewicz,
St. Rynek 63. zdw 39 897

Wóz
jak nowy tania sprzedam. Marcell
Nowak Poznań Zegrze ul. We-
sola 16 zdw 39 964

Sypialnie
sprzedaję najkorzystniej Stolaj
na Rybaki 15. nw 8857/8

Place
budowlane — najlepsza część Ła-
zarza — pojedynczo lub całość.
6.750 metrów obszaru przdatne
również na składnice, tania sprze-
dam lub wdzierżawie. Zgłosze-
nia Kurjer Pozn. zdw 40 244

Skład
z towarami krótkich, piśmiennych
Rynek, prowincja sprzedam 700
zł. Oferty Kurjer Poznański
zdw 40 259

Zakład fryzjerski
na Śląsku w centrum miasta z
powodu wyjazdu tania do sprze-
dania. Zgłoszenia Kurjer Pozn.
zdw 40 294

Forda
sterowanego, czteroośmowego. 1923.
sterowanego, bardzo korzystne
kosztów, 600 zł gotówka, mechanizm
mimo zużyty, oddam gotowego do
jazdy. Dr. Zenkeler, Smieszki,
dzw 3 083

**Najpraktyczniejszy
podarek wielkanocny,
to ładny dywan**
Nadzwyczajna okazje pięknych
dywanów wiazanych, szafka już
od 90 złotych wwyż, poleca Caes-
sar Mann, ul. Rzeczypospolitej 6
zdw 40 385

Dobry skład
kolonialno - delikatesowy, istnieje
lat 50 bez przerwy, dobre obroty
z powodu nagłej zmiany nabyte-
miast sprzedam. Całe urządzenie
w dzierżawie, pokój, kuchnia,
biuro, przynależności 80 zł mie-
sięcznie, objęcie 3.000—4.000.
Franciszek Dymała Pleszew,
zdw 40 391

5 KUPNA
Pianino
kupię. Oferty Kurjer Pozn.
zdw 39 798

Platformę
lekką kupię. Górski, Dabrow-
skiego 42.

Kupię
kamienicę wartości około 100 ty-
sięcy wpłace 50 tysięcy. Oferty
Kurjer Pozn. zdw 39 973

Szafy
na rzeczy duże lepsze kupię. Goj.
Wolsztyn, Rynek 20.
zdw 40 179

Kupię
dom — wille w Poznaniu, Gotów-
ka 20 tysiąc. Zgłoszenia Kurjer
Poznański dw 3 070

Mniejszego
składu z jasnym pokojem, dobre
położenie poszukuję. Oferty Ku-
rjer Poznański zdw 40 240

Kupię
wprost od właściciela solidną
wilkę piętrową przy tramwaju.
wpłace 30 000. Zgłoszenia Kurjer
Poznański zdw 40 242

Kupię
mniejszy dom w Poznaniu, po-
średnicy wykluczeni. Oferty Ku-
rjer Poznański zdw 40 234

Kupię
pary koni roboczych, używane
lekki wóz gospodarczy używane
szory robocze wprost od właścici-
ciela. Oferty podaniem ceny do
Kurjera Poznańskiego zdw 40 229

Z budowl
kupię okna, drzwi, piece lub cze-
ści. Oferty Kurjer Poznański
zdw 40 374/5

Kupię samochód
otwarty Fiat lub Ford mało uży-
wany. Oferty z dokładnym opi-
sem i warunkami do Kurjera
Poznańskiego zdw 40 326

Kupię
reklamową ciężarówkę tonnowa.
Oferty Kurjer Pozn. rw 4 978

Kupię
skład kolonialny lub mały dom
ze składem i ogrodem. — Oferty
Agentura Kurjera Poznańskiego
Rakonie wice, nw 9 441

Szapirograf
kupię. Oferty Kurjer Poznański,
dw 3 084

Kupię
tania bufet debowy. Zgłoszenia
Kurjer Poznański zdw 40 381

Kupię
tania umywalkę z lustrem. Zgło-
szenia Kurjer Pozn. zdw 40 382

Pianino
dobrej marki kumie. Cene Kurjer
Poznański zdw 40 356

Kupię
używane narzędzia stolarskie. —
Zgłoszenia — Kanałowa 7, mie-
szkanie 4. zdw 40 387

Kupię
względnie zadzierżawie lokal z 2-
pokojowym mieszkaniem na ko-
loniacko, skład papieru, cukier-
ków. Zgłoszenia Kurjer Poznań-
ski zdw 40 396

6 KAMIENICE
Kamienica
komfortowa, blisko śródmieścia,
dochód 22 000, cena 190 000, wpła-
ty 80 000, reszta amortyzacja. —
„Krakus“, Poznań, Poczta 30,
zdw 39 858

Willa
nowa 55.000, wpłaty 25 000, reszta
amortyzacja 25 lat. Matecki, Po-
znań, Rybaki 20 a. zdw 40 214

Kupię dom
dobrej rentyjący w dobrym stani-
u przy wpłacie 40—50 000. —
Oferty Kurjer Poznański
zdw 40 328

Kamienica
komfortowa śródmieścia, cena 96
tys, wpłaty 70 000, dochód 12 000
Maciejewski, Dąbrowskiego 88,
telefon 62-08, zdw 40 361

7 PIENIĄDZ
10 000 zł
poszukuje na I hipoteke na dom
w Poznaniu. Procent według u-
gody. Oferty Kurjer Poznański
zdw 40 163

5 000 — 6 000
poszukuje na dom w rynku, za-
bezpieczenie w zlocie. Oferty
Kurjer Poznański nw 9457

Leśniewo
575 ha rozparcelowałem w rekor-
dowym czasie. Pierwszorzędne
świadcstwo Rozparceluje panom
Właścicielom majątki ziemskie
korzystnie J. Przewłocki, Po-
znań Kwiatowa 3 m. 2.
rw 4977

25 do 30 000 złotych
pożyczki szuka dobrze prosperu-
jące przedsiębiorstwo na Pomor-
zu na pierwszą hipoteke przy
wysokim oprocentowaniu i kilka-
krotnym zabezpieczeniu. Oferty
do Kurjera Poznańskiego pod
zdw 40 369

Poszukuje
wspólnika do 5 000 zł miesięczny
dochód ca. tysiąc zapewniony.
Zgłoszenia Kurjer Poznański
zdw 40 303

8 DO WYNAJĘCIA
Mieszkanie
komfortowe 7 pokoi i 1. piętro, ul.
Matejki 7 od 1 kwietnia wprost
od właściciela do wynajęcia. —
Telefon 70-82. zdw 40 067

Mieszkanie
6 pokojowe z ogrodem w willi So-
lacz przy tramwaju od zaraz do
wynajęcia. Oferty Kurjer Pozn.
zdw 39 785

Próżny
duży pokój lub dwa kuchenka
gazowa. Słowackiego 35, m. 11.
zdw 40 177

Mieszkania
nowe do wynajęcia Ławica linie
lotnicze od gospodarza. Oczakow-
sk. Ławica, p. Poznań.
zdw 40 191

Jednopoikowe
dwupokojowe kuchnia wydzierżaw-
ka, Pijanowski, Wielkie Garba-
ry 44 (restauracja). zdw 40 215

5
pokojowe nowoczesne, centrum,
gospodarza wprost kwietnia wol-
ne. Zgłoszenia Kurjer Poznań-
ski zdw 40 211

Oddam
dwa pokoje kuchnia. Adres Ku-
rjer Poznański zdw 40 274

Trzypokojowe
willa, Lipowa 10 gospodarz.
zdw 40 235/6

Pokój
kuchnia Górzyń tramwaj 400.
dzierżawa tania. Hoffmann, ul.
Urbanowska 7. zdw 40 314

Za
zwrotem kosztów odstąpię 2 po-
koje i kuchnia dzierżawa 75 zł.
Wilda, Filarecka 3, niski parter
zdw 40 346

Dwupokojowe
kuchnia dzierżawa miesięczna.
Piotra Wawrzyńska 32, miesz-
kanie 2. zdw 40 278

Trzypokojowe
dwupokojowe, jednopokojowe. —
Mroczkowska — Żydowska 1.
wchód Kramarska. rw 4 970

9 SZUKA MIESZK.
Bezdzietne
małżeństwo (emer), szuka 2-3
pokoi z przynależnościami; moż-
liwie z komfortem. Warunki Ku-
rjer Poznański zdw 39 845

Pokoju
kuchni czynsz zgóry od gospo-
darza. Oferty Kurjer Poznański
zdw 40 174

2 — 3
pokojowego, łazienka, od gospo-
darza a zaraz lub 1 IV. pół roku
zgóry. Oferty Kurjer Poznański
zdw 39 600

4 — 5
pokoi blisko centrum od gospo-
darza rok zgóry. Oferty Kurjer
Poznański zdw 40 318

Poszukuje
mieszkania pokoju i kuchni —
dzierżawa zgóry. Pośrednicy wy-
kluczeni. Oferty Kurjer Poznań-
ski zdw 40 340

Mieszkania
4-3 pokojowe poszukuje —
dzierżawa zgóry. Mińska 9, I.
prawo telefon 27-28. zdw 40 376

Urządnik
państwowy na stałym stanow-
isku poszukuje mieszkania 2-3
pokojowego wprost od gospodar-
za. Zgłoszenia Kurjer Pozn.
zdw 40 258

Urządnik
etatowy, żonaty, bezdzietny pos-
zukuje mieszkania, dwóch pokoi
i kuchni z łazienką, od gospodar-
za. Oferty Kurjer Poznański
zdw 40 330

11 POKOJÓW UMEBL.
Pokój
zaraz, Jackowskiego 30, m. 6.
jw 2709

Pokój
dwom panom elektryczność Pod-
górna 2/3 I. m. 4. zdw 40 170

Dwuosobowy
elegancki. Patrona Jackowskie-
go 9, m. 6. zdw 40 185

Panu
Mickiewicza 11, III, prawo.
zdw 40 200

Pokój
wspólny pańnikom Zuska, Ogro-
dowa 13. zdw 40 217

Jednecobowy
dwuosobowy. Skryta 10, mieszka-
nie 1. zdw 40 223

Centrum
dwuosobowy czysty, elektrycz-
ność, dobrem utrzymaniem, inte-
ligentnym Szkolna 11, m. 8.
zdw 40 225

Dla uczących
z utrzymaniem. Kraszewskiego
9 b. mieszkanie 5 zdw 40 230

Pokój
od 1 Szamarzewskiego 16, m. 4.
jw 2 579

Urzędnicze
tania, klatki schodowej ewentl.
wspólny. Aleje Marszałkowskie
19 m. 7. zdw 40 210

Małżeństwu
używaniem kuchni. Kolejowa 41,
m. 7. zdw 40 239

Pokój
słoneczny blisko Placu Święto-
krzyskiego, telefon, łazienka,
elektryczność centralne. Wroc-
ławska 28/29 m. 14. zdw 40 243

Pokój
jednej lub dwóm Bukowska 9,
II. zdw 40 254

Pokój
umeblowany słoneczny Marza-
ka Focha 30 mieszkanie 6.
zdw 38 531/2

Dla
małżeństwa pokój z używaniem
kuchni. Pamiątkowa 12 m. 10
zdw 40 286

Osobny
Wrocławska 20, III, lewo.
zdw 40 233

Małżeństwu
umeblowany używaniem kuchni
odda samotny pan. Napieralski,
Maleckiego 31/32, II. zdw 40 224

Dwuosobowy
inteligentnym, elektryczność. —
Woźna 14 b. III, Cegłewska.
zdw 40 304

Śniadeckich
23 — 8 jedno — dwuosobowy. —
centralne ogrzewanie.
zdw 40 302

Pokój
wynajmę. Strzelecka 5, I, lewo
zdw 40 308

Pokój
2 inteligentnym panom wzglę-
dnie panom oddam od 1. 4. Jan-
kowska Poznań, 27 Grudnia 15.
zdw 40 319

Pokój
Szewska 13, m. 7. rw 4974

Pokoik
śródmieście (35 zł) także przy-
jezdnym. Kreta 4 II, prawo.
zdw 40 341

Słoneczne
wygodnie umeblowany, pianino,
elektryczność. Wypiańskiego 18
m. 6. zdw 40 343

Frontowy
osobną wejście elektryczność —
jednej osobie. Woźna 11, miesz-
kanie 7. zdw 40 347

Pokoik
frontowy, słoneczny. Niegolew-
skich 6, m. 4. zdw 40 371

Śródmieście
frontowy utrzymaniem — bez. —
Podgórna 2 a, III, prawo.
zdw 40 373

Słoneczny
frontowy balkon kuchnia, Mał-
polska 7, II. zdw 40 071

Dobrze umeblowany
(elektryczność). Piekary 9 m. 2.
zdw 40 266

Pokój
telefon utrzymaniem. Ratajczaka
29, m. 9. zdw 40 292

12 SZUKA POKOJU
Młode
małżeństwo szuka skromnego po-
koju. Oferty Kurjer Poznański
zdw 40 228

Panienka
mały 30 zł. Oferty Kurjer Pozn.
zdw 40 329

Panienka
skromna poszukuje taniego po-
koju. Oferty Kurjer Poznański
zdw 40 272

Pokoju
poszukuje z klatki schodowej,
niekurepującego umeblowanego za-
raz. Jeżyce lub śródmieście. —
Oferty Kurjer Poznański
zdw 40 280

Pokój
z używaniem kuchni. Oferty z
podaniem ceny Kurjer Poznań-
ski zdw 40 289

13 LOKALE
5 wzgl. 2 pokoje
na biura handlowe do wynajęcia.
Plac Wolności 17. Oferty Kurjer
Poznański zdw 39 898

Lokal
przemysłowo-handlowy, I. piętro,
podwórze, Wielka 16, wynajmie
administrator. Wielkie Garbary
21, mieszkanie 8 zdw 40 057

Mniejszego
składu z jasnym pokojem, dobre
położenie, od gospodarza poszu-
kuje. Oferty Kurjer Poznański
zdw 40 248

Próżnego
lokalu na cukiernię, kawiarnię
poszukuje zaraz Oferty Kurjer
Poznański zdw 40 265

14 DZIERŻAWY
Fabryka
maszyn 16 obrabiarek odlewania
żelaza, tartak w powiatowym
mieście na Pomorzu, pewna egzy-
stencja wydzierżawie korzystnie
z powodu wyjazdu. Informacje:
M. Broński, Nowa 6 tel. 37-64.
zdw 40 353

Gospodarstwo
200 — 350 mórg weźmie w dzier-
żawę. Obciąż może zaraz lub od
1 lipca Pośrednicy wykluczeni.
Oferty z dokładnym opisem ziem-
niawantarza, wysokości wpła-
ty do Agencji Kurjera Poznań-
skiego Bojanowa. nw 9438

Zadzierżawie
folwark do 500 mórg dobrej śred-
niej niewykluczam od właściciela
warunek: dobra komunikacja
okolica Poznań Gniezno, Środa,
Inowrocław, gotówkę posiadam.
Spieszne szczególnie oferty Ku-
rjer Poznański zdw 40 194

Poszukuje
dzierżawy piekarni w większej
wiosce zaraz lub później Waru-
ki podać do Oredownika Wkp
dw 3 069

Dzierżawy
majątku 300—500 mórg dobrej
ziemi przy mieście gimnazjal-
nem poszukuje natychmiast. —
Oferty z wyczerpującym warun-
kami przejęcia do Kurjera Po-
znańskiego zdw 39 639

Skład
papieru, wyrobów trytoniowych
w rynku z całym mieszkaniem do
wydzierżawienia. Zgłoszenia Ku-
rjer Poznański nw 9436

Hotel
Jedyny na miejscu wraz z restaura-
cją w bardzo handlowym mie-
ście zaraz z urządzeniem wy-
dzierżawie. Zgłoszenia Agencja
Kurjera Poznańskiego, Rakonie-
wice, nw 9 402

15 UZDROWISKA
Letnisko
w Puszczykowie o 22 pokojach,
sali jadalnej kompletnie umeblo-
wanych, wraz z 8 morgowym o-
grodem do wydzierżawienia na
sezon letni lub czas dłuższy. Re-
flekantki zechcą złożyć oferty do
dnia 30 marca br do Kasy Samo-
pomocy szeregowej Policji Pań-
stwowej w Poznaniu Plac Wol-
ności 12 pokój nr. 82 b. tel. 42-21.
Pw 11 620-11.93

16 OSOBISTE
Unieważnam
zgubiona książeczka wojskowa.
Kazimierz Walter. zdw 40 198
zdw 40 198

Za
długi żony Stanisławy z domu
Ratajczak nie odpowiadam i ich
nie płacę. Urbaniań Wincenty
św. Marcin 46. zdw 40 207

Dla akademika
kto okaże się tak gościnnym za-
prosi na święta. Wzamilan miła
niespodzianka. Łaskawe zaprosze-
nia do Kurjera Poznańskiego
pod zdw 40 395

Panią
blondynkę suknią sepiową czer-
wone kwiaty towarzystwie wyso-
kiego bruneta Azas 20 marca.
rząd 5, proszę słów parę. Kurjer
Poznański zdw 40 342

21 ZGUBY
Wilk
zaginął 18. 3. wabi się „Lur“,
ostrzegam przed kupnem, oddać
za wynagrodzeniem. Strumyko-
wa 25, m. 2. zdw 40 285

22 ROZMAITE
Serwisy stołowe
Najlepszą porcelanę
Najnowsze wzory
zakupisz po cenach fabrycznych
tylko wprost „Ozdoba“ Dąbro-
wskiego 12, narożnik Mickiewicza
zdw 39 607

Zdrowie — Humor
przywraca kieszonkowy
patentowany inhalator —
„Mam“ — zapobiega cho-
robom dezynfekuje i od-
świeża organy oddechowe
stosuje się przy katarze
kaszlu grypie astmie
chrypce. W aptekach i droge-
riach. dw 2 933/4

Koncesji
inwalidzy na pełen wyszynk po-
szukuje, z podaniem warunków.
Oferty Kurjer Poznański
zdw 40 349/50

Odnawiam
meble na różne kolory tania. —
Oferty Kurjer Poznański
zdw 40 257

K

KINO RENAISSANCE
Kantaka 8/9.
Pierwszy raz w Poznaniu
Carlo Aldini i Zygfrid Arno
ulubienicy publiczności, w dramacie życiowym pełnym sensacji i emocji p. t.
„Walka w podziemiach“.
Pw 11 656-12.1

Cukiernik
lat 22 poszukuje pracy na prowincji lub w Poznaniu. Zgłoszenia listowne Erwin Polej, Konia, ul. Zielona 2, zdw 39 952

Gospodyni - kucharka
samodzielna we wszystkim z dobrymi świadectwami poszukuje posady w samotnej osobie lub starszego małżeństwa. — Oferty Kurjer Poznański zdw 40 056

Poszukuje
posady do wszystkiego zaraz z dobrem świadectwami do restauracji lub cukierni. Oferty Kurjer Poznański zdw 40 133

Książkowa-korespondentka
samodzielna rutynowana wszechstronna znajomość wszelkich prac biurowych i sołeckich poszukuje posady od 1 4 ewentl. później. Pierwszorzędne świadectwa referencje miejscowość obojętna. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 38 413

Podróżujący
człowiek energiczny dobrze zaprowadzony w drogerjach składach skór, obuwia i papieru na Pomorze oraz Poznańskie szuka zastępstwa. Posiadam własny samochód osobowy. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 40 196

Dziewczyna
która już pracowała w klinice poszukuje posady takowej w klinice. Oferty Kurjer Poznański zdw 40 187

Czeladnik
krawiecki poszukuje posady miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Poznański zdw 39 714 5

Osoba
uczniwa, w średnim wieku, zna język polski, niemiecki, gotowanie, prasowanie i szycie, przy mniejszej wyreczytelności gospodyni, lub dzieci. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 40 218

Inkasent - woźny
kaucja 500-1000 zł poszukuje jakiegokolwiek zajęcia. Oferty Kurjer Poznański zdw 40 226

Służąca
poszukuje posady z gotowaniem do wszystkiego od 1 kwietnia. Oferty Kurjer Poznański zdw 40 208

Nauczycielka
szuka posady za utrzymanie. Poznań, Focha 21. „dla nauczycielki“.
zdw 40 377

TEATRY
Teatr Polski: Dziś — „Romeo i Julja“
Wtorek, 22. 3. — „Romeo i Julja“
Teatr Wielki: Od poniedziałku do soboty teatr niezczyny
Niedziela, 27. 3. o godz. 3 „Hrabia Luxemburg“ — Ceny niższe
O godz. 8. „Różwódka“
Poniedziałek, 28. o godz. 3. „Biały Mazur“ — Ceny niższe
O godz. 8. „Różwódka“
Teatr przy ul. Ratajczaka 21 (Dom Rzemieślnicy). Dziś o godz. 8. wspaniałe misterjum o Męce Pańskiej. Ceny miejsc od 50 gr do 2 00 zł. Przeprowadzają w księgarni św. Wojciecha.

DZISIAJ W KINIE
Apollo: „św. Antoni Padewski“.
Aurora: „Biali Indianie i Postrach Złoczyńców“.
Corso: „Dwa piekielne dni“.
Colosseum: „Walka w obłokach i Dom Strachów przy Placu Washingtona“.
Metropolis: „Kłątwa rodu mandarynów“.
Muza: „Kobieta“.
Nowości: „Chrystus“.
Odeon: „Kochanka Generała“.
Orzeł: „Coraz prędzej i Drapieżne Sępy“.
Renaissance: „Walka w podziemiach“.
Roxi: „Jarmark miłości“.
Słońce: „Cud wilków“.
Sfinks: „Spadkobierca Casanowy“.
Tęcza: „Carewicz“.
Uśmiech: „Król Królów“.
Wilsona: „Diana“.

Praktyki
biurowej handlowej w poważnym przedsiębiorstwie poszukuje syn uczciwych rodziców. Ukończył 6 kl gimnazjum, liczy lat 17. Łaskawe oferty do Kurjera Pozn. zdw 40 189

Poszukuje
posługi na cały dzień dzielnicy Jeżyce lub Łazarz. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 40 183

Służąca
poszukuje posady od 1 kwietnia do wszelkiej prac domowych. — Oferty Kurjer Poznański zdw 40 339

Osoba
starsza uczniwa z dobrem gotowaniem, prowadziła samodzielnie gospodarstwa, poszukuje posady od 1 4, lub 15 4. Oferty Kurjer Poznański zdw 40 190

Ekspedjentka
do rzeźnictwa zaraz lub 1 kwietnia szuka posady miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Poznański zdw 40 354

Młoda
dziewczyna posługuje za pokój. — Oferty Kurjer Poznański zdw 40 273

Dziewczyna
uczniwa z dobrymi świadectwami samodzielnie gotowaniem poszukuje posady od 1 4. Oferty Kurjer Poznański zdw 40 277

Panienska
skromna uczniwa z porządnej rodziny poszukuje pokójku za posługę. Oferty Kurjer Poznański zdw 40 270

Dziewczyna
skromna, uczniwa z porządnej rodziny poszukuje posługi przed lub po południu. Oferty Kurjer Poznański zdw 40 271

Osoba
kochająca dzieci umiejąca cośkolwiek szyc poszukuje posady od 1 4, najchętniej do dzieci i prac domowych za skromnym wynagrodzeniem. Oferty Kurjer Poznański zdw 40 264

Szofer - strzelec
lub służący lat 33 z dobrem poleceniem świadectwami: kilka letnia praktyka w trzech zawodach poszukuje posady od 1 4. 1932. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdw 38 913

Dziewczyna
poszukuje posady do wszystkiego z cokolwiek gotowaniem. — Oferty Kurjer Poznański zdw 39 996

Modniarstwa
kapeluszy opragnie się wyuczyć inteligentna pan. Zgłoszenia z podaniem warunków Kurjer Poznański zdw 39 241

Osoba
starsza skromna zia dobre gotowanie i gospodarstwo domowe, posiada długoletnie świadectwa poszukuje posady w mniejszej rodzinie. Oferty Kurjer Poznański zdw 39 678

Krawaty
stare przerabiam na nowe. Spokojna 27 m 4. II. zdw 39 525

Potrzebna
dziewczyna do wszystkiego, dobrem gotowaniem 30 złotych. — Kalszany dwór. n. Pawłowo, Żońskie zdw 40 172

Służąca
do lat 15 może się zgłosić, Furmaniakowa Jezłoki koło Poznania zdw 40 178

W naukę
elektromechaniki przyjmie chłopca porządnych rodziców. Najchętniej prowincji. Liberski św. Marcin 14 zdw 39 943-4

Bielżniarka
biegła potrzebna. — Jankowska Przechyca 6 IV. piętro. m 12 zdw 39 397

Ekspedjentka
dzielnia do składu rzeźniczego, potrzebna zaraz. Kaźmierowski, Dąbrowskiego 64. zdw 40 251

Dziewczyna
czysta, z dobrymi świadectwami potrzebna. Skarbowa 11. I. m. 3 zdw 40 250

Posługaczka
zaraz. Kwiatowa 6 mieszkanie 9. zdw 40 252

Dziewczyna
do gotowania i wszystkiego, dobremi świadectwami, potrzebna od kwietnia. Dr. Heider, Wierka 7. zdw 40 260

Maszynistka
polsko - niemiecka z własną maszyną potrzebna. Oferty z podaniem wymaganej pensji do Kurjera Poznańskiego zdw 40 209

Służąca
do wszystkiego z gotowaniem potrzebna Grunwaldzka 11. restauracja. zdw 40 213

Uczennica
język polski i niemiecki potrzebna zaraz. C. Wolkowicz, optyk dypl. i mistrz zegarm. ul. 27-ro Grudnia nr 9 zdw 40 219

Fryzjerka
potrzebna. Bandurski Dąbrowskiego 5 zdw 40 232

Wywrotkarz
na domowe dzielnia zaraz. Adres Kurjer Poznański zdw 40 237

Toaleta
łaska meska wołna, oraz potrzebna panienska do pomocy przy zarobkach od zaraz. Zgłoszenia tylko wtorek od 10 12 Romana Szymborskiego 3 m 5 zdw 40 281

Fryzjerka
potrzebna Półwiejska 16. zdw 40 290

Fryzjerka
potrzebna na wydmózkę. Poznańska 22 zdw 40 300

Posługaczka
potrzebna Chwaliszewo 18 cu kiernia. zdw 40 305

Fryzjera
męskiego dzielnego zaraz poszukuje N. Muszyński 3 Maja nr. 3 zdw 40 317

Dziewczyna
na cały dzień. Fabryczna 4. zdw 40 320

Służąca
do wszystkiego z gotowaniem. — Dąbrowskiego 23 m. 8. zdw 40 166

Służąca
do wszystkiego z praniem gotowaniem potrzebna zaraz. Szewska 12 m. 6 zdw 40 173

Ekspedjent
branży kolonialnej potrzebny zaraz. Oferty wraz odpisami świadectw podaniem pensji do Kurjera Poznańskiego rw 4 976

Dziewczyna
inteligentna z gotowaniem, praniem od pierwszego kwietnia potrzebna. Dobre świadectwa. 3 Maja 7 Jankowska zdw 40 351

Fryzjerka
biegła zaraz potrzebna Kościelna 29 31 zdw 40 353

Maszynistka
biegła młodsza otrzymała pracę kilkogodzinna - druga na bezpłatną praktykę. Oferty Kurjer Poznański zdw 40 384

Służąca
młodsza samodzielnie gotowaniem do wszystkiego potrzebna. Rzeczypospolitej 3 mieszkanie 7 5 7. zdw 40 370

Panienska
do biura z kaucją 200 300 zł zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdw 40 335

Uprzątkowca
potrzebna. Dom Pończocha Nowa 11. zdw 40 348

Panienska
uczniwa pracowita, język niemiecki potrzebna do pomocy w drogerji. Oferty Kurjer Poznański zdw 40 362

Dziewczyna
do wszystkiego potrzebna zaraz. Restauracja. Zawadzka Górna Wild 75 zdw 40 363

Drogerzysta
młody energiczny pomocnik z kaucją 500 zł może się zgłosić na posadę. Oferty pod 525 Ekspozycja Kurjera Poznańskiego — Gdynia. nw 9433

Poszukuje
kierowniczkę (a) do samodzielnego prowadzenia składu kawy za złozeniem kaucji do 3 tysięcy. Kowalczyk Kepno Rynek 31. zdw 40 296

Dzielnia
sekretnarz adwokacki potrzebny. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 40 378

Potrzebni
inteligentni panowie pamięć. — Pierwszeństwo były urzędnicy — Zyski zapewnione. Półwiejska 38 a. m. 13 zdw 40 379

Służąca
z dobrem gotowaniem bez śniadania potrzebna. Górna Wilda 31. Sniadania zdw 40 385

Kucharka
z dobrem gotowaniem oraz do prac domowych z dobrymi świadectwami, do bezdzietnego małżeństwa na prowincji potrzebna od 1 4. b r. Zgłoszenia z świadectwami oraz podaniem wieku do Kurjera Pozn zdw 40 392

„Orędownik Wielkopolski“

istniejący od roku 1870, jest

najtańszym dziennikiem w Poznaniu.

Przedpłata miesięczna wynosi:

- W ekspedycji i agenturach prowincjonalnych . . . . . 1,95 zł
- W agencjach w Poznaniu . . . . . 2,20 zł
- Z odnośnieniem do domu . . . . . 2,30 zł
- Na prowincji na pocztach już z odnośnieniem do domu . . . . . 2,34 zł

Redakcja i administracja: Poznań, św. Marcin 70.

Telefony: 44-61, 14-76, 33-07, 35-24, 35-25, 40-72.

Rządca
lat 32 zaradnicze kwalifikacje. Średnie, rolnicze wykształcenie, dobry plantator buraków cukrowych, hodowca bydła (weterynarz). W obecnym kryzysie gospodaruje oszczędnie według najnowszego systemu z dobrym wynikiem. Zgłoszenia Golus, Król, Huta Piotra 1. zdw 39 360

Nauczycielka
z pozwoleniem rządowym świetnymi referencjami poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 40 195

Dziewczyna
do wszystkiego poszukuje posady do dwójki religijnych osób. — Oferty Kurjer Poznański zdw 40 245

Panienska
poszukuje posady do dzieci w lepszym domu. Oferty Kurjer Poznański zdw 40 246

Ogrodnik
kawaler specjalista w kwiaciarstwie, warzywnictwie i szkółkarstwie, może równocześnie pełnić obowiązki w podwórzu lub polowce poszukuje posady. Zgłoszenia ogrodnik Zabikowo p. Poznań, Długa 49. zdw 40 322

Dziewczyna
do wszystkiego z gotowaniem lub jako pokojowa szuka pracy do mniejszej rodziny. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 40 332

Dziewczyna
z uczciwej rodziny szuka posady z gotowaniem do wszystkiego do małej rodziny. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 40 334

Dziewczyna
do wszystkiego z gotowaniem, z dobrymi świadectwami szuka posady od 1 kwietnia. Oferty Kurjer Poznański zdw 40 336

Poszukuje
stróżstwa bezpłatnego wprost od gospodarza. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 40 188

Młoda
dziewczyna pragnie się donieść gotowania. Oferty proszę do Kurjera Poznańskiego zdw 40 193

Dziewczyna
z Małopolski lubiąca dzieci, średnie gotowanie zna się na usługach, może zająć miejsce pokojowej od 10 4, z dobrymi poleceniami. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdw 40 352

Przystojna
pokojówka która bywała dotąd tylko w pierwszorzędnych domach szuka posady w hotelu lub pensjonacie najchętniej w Gdyni od 15 4, lub 1 5. Oferty Kurjer Poznański zdw 40 366

Dziewczyna
przedka pracownica szuka posługi lub posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 40 256

Dziewczyna
starsza, samodzielna, dobrem gotowaniem do wszystkiego poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 40 306

Krawcowa
przyjmie posadę w dom lub do dzieci. Miłoszycówna Chwałkowo kość. nr. 660 poczta Mch. zdw 40 297

Dziewczyna
skromna uczniwa poszukuje posady do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdw 40 289

Sierota
lat 19 poszukuje posady do dzieci lub wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdw 40 263

Zboźwicz
8 lat praktyki zna książkowo język polski i niemiecki, prima referencje poszukuje posady. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 39 785

Dziewczyna
wiejska zaufana. — nawskroś uczniwa, czysta z dobrymi świadectwami mówiąca dobrze po niemiecku poszukuje stałej posady do wszystkich z gotowaniem do osób dorosłych. Oferty Kurjer Poznański zdw 39 835

Panienska
inteligentna Niemka licealne wykształcenie, muzykalna szuka posady do dzieci w lepszym domu. Zgłoszenia Agentura Kurjera Poznańskiego. Leszno, Komeniusza 42. nw 9313

Pomocnik ogrodnicy
i szofer zawodowy z dobrymi referencjami poszukuje posady zaraz za skromnym wynagrodzeniem. Sylwester Mikolajczak Wroniawy, p. Wolsztyn. zdw 40 125

Dyrektorka krawcowa
praktyka w pierwszorzędnych salonach młd. poszukuje posady, może wyjechać. Oferty Kurjer Poznański zdw 39 732

Wiejska
prosi posługę po pol. Oferty Kurjer Pozn. zdw 39 681

Zarządczyni
samodzielna zaufana sumienna przyjmie posadę w majątku, hotelu lub pensjonacie. Pierwszorzędne świadectwa referencje, wymagania skromne. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 39 806

Mistrz ceglarski
dzielnia fachowiec z 10-letnią praktyką za małym wynagrodzeniem ewentl. mieszkanie szuka posady. Na żądanie kaucja — Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 39 711

Bufetowa
długoletnia praktyka z obsługą gości, zna zmyw, bufet poszukuje posady od 1 4. Oferty Kurjer Poznański zdw 39 796

Poszukuje
posady do dziec. dla mojej dziewczyny bardzo dobrej inteligentnej uczniwej z dobrymi świadectwami, lat 20. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 39 817

28 WOLNE MIEJSCA

Służąca
młodsza z gotowaniem i tylko uczniwa i czysta w domu religijna do 3 pokoi 4 dorosłych osób bez prania potrzebna od 1 4. Zgłoszenia osobiste w skrajnie M Bąk, Poznań Aleje Marinkowskiego 18. zdw 39 739

Magistra
w 1 roku poszukuje zaraz aptekę. Oferty Kurjer Poznański zdw 3 073

Marszantki
dzielnia mogą się zgłosić Grobeci św. Marcin 69. zdw 40 327

Zarządczyni
młodsza inteligentna znająca gospodarstwo wiejskie szycie, wykwintna kuchnia potrzebna. — Oferty Kurjer Poznański zdw 40 176

Niniejszem mam zaszczyt zawiadomić, że otwieram we wtorek, dnia 22. marca 1932 r. przy

ul. Dąbrowskiego 64

SKŁAD RZEŹNICKI

Prząc o zyczliwem poparciu Szan. Publiczności, zapewniam skórą i rzetelną obsługę.

zw 13 885 Z poważaniem

W. KAZMIEROWSKI dawn. Dobierski.

SMALEC, SŁONINĘ

w każdej ilości dostarcza

Zrzeszenie Wędliniarzy,

Warszawa, Żelazna 59, telefon 677-64.

H. WEBER. nw 9 430

Dywany - Firany

chodniki, serwety, narzutki, koldry wataowane, kapy, ceraty w niezrównanym wyborze, po znanych niskich cenach poleca

F. WOŹNIAK POZNAŃ ul. Rynkowa (Kramarska 16) Pw 11 658-12 5

Humor zagraniczny

— Czy zg. biesę co? — Tak — równowag!

(Fantoche, Meksyk) S. F.

Przedpłata na kwiecień 1932, za oba wydania razem włącznie tygodniowego dodatku „Ilustracja Poznańska“ i „Nowiny Sportowe“ w Poznaniu w eksped. z 4,00 w agencjach w mieście z 4,50 z odnośnieniem do domu w Poznaniu z 4,70, z odnośnieniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie z 4,94. W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia na stronie 6-łamowej 25 gr. na stronie 4-łamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr. na stronie czwartej 100 gr. na stronie drugiej 120 gr. przed wiadomościami potoczniemi 200 gr. od 1-łamowego m.ł.m. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18.30 w nagłych wypadkach do godz. 22 a stróża do wydania wieczornego „drobne“ do godz. 11 wiekze dłużej według możności. Drobnie ogłoszenia: słowo napisowe (tłuste) 25 gr. każde dalsze słowo 15 gr. Za różnicę między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstale w skutek matrycowania wydawnictwo nie odpowiada.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami, materiał poświęcony danej uroczystości. Telefony do Redakcji i Administracji: 4461, 1476, 3307, 3524, 3525, 4072, w niedzielę, święta i nocą tylko 1476 i 3524, filija Stary Rynek 2305. — P. K. O. Poznań nr. 200 149.